Nordmalings kommun

Årsredovisning 2023

Dokumenttyp Årsredovisning	**Diarienummer** 2024-088-1.4.1	**Fastställs** Kommunfullmäktige 2024-04-09 § 26
För revidering ansvarar Ekonomichef		

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktige 4

1.1 Ordförande har ordet 4

2 Förvaltningsberättelse 5

2.1 God ekonomisk hushållning 5

2.2 Balanskravsresultat 10

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 11

2.4 Översikt över verksamhetens utveckling 12

2.5 Jämförelse med andra kommuner 13

2.6 Väsentliga personalförhållanden 14

2.7 Den kommunala koncernen 20

2.8 Förväntad utveckling 21

2.9 Händelser av väsentlig betydelse 22

2.10 Året i bilder 23

2.11 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 24

2.12 Kommunfullmäktiges övergripande mål 25

3 Ekonomisk uppföljning 29

3.1 Resultaträkning 29

3.2 Balansräkning 30

3.3 Kassaflödesanalys 32

3.4 Redovisningsprinciper 33

3.5 Noter 37

3.6 Budgetjämförelse 43

3.7 Driftredovisning 44

3.8 Investeringsredovisning 45

4 Allmänna utskottet/Gemensam Service 46

4.1 Ekonomiskt resultat 46

4.2 Årets verksamhet 48

4.3 Framåtblick 51

4.4 Måluppföljning Sektorer 52

5 Allmänna utskottet/Sektor samhällsbyggnad 54

5.1 Ekonomiskt resultat 54

5.2 Årets verksamhet 55

5.3 Framåtblick 57

5.4 Måluppföljning Sektorer 58

6 BoU utskottet/Sektor Utbildning 61
6.1 Ekonomiskt resultat 61
6.2 Årets verksamhet 63
6.3 Framåtblick 66
6.4 Måluppföljning Sektorer 69
7 Sociala utskottet/Sektor Omsorg 75
7.1 Ekonomiskt resultat 75
7.2 Årets verksamhet 77
7.3 Framåtblick 81
7.4 Måluppföljning Sektorer 83
8 Resultatenhet bredband 88
8.1 Ekonomiskt resultat 88
8.2 Årets verksamhet 88
8.3 Framtid 88
8.4 Resultaträkning 88
9 Nordmalings vatten och avfall AB 89
9.1 Huvuduppgifter 89
9.2 Ägardirektiv 89
9.3 Ekonomiskt resultat 89
9.4 Årets verksamhet/framtiden 90
9.5 Resultaträkning 91
9.6 Balansräkning 91
10 Nordmalingshus AB 92
10.1 Huvuduppgifter 92
10.2 Ägardirektiv 92
10.3 Ekonomiskt resultat 92
10.4 Årets verksamhet/framtiden 93
10.5 Resultaträkning 93
10.6 Balansräkning 94
11 Begreppsförklaring 95

1 Kommunfullmäktige

1.1 Ordförande har ordet

2023 har varit ett tufft år ekonomiskt och inflationen och höjda priser påverkar oss precis som alla andra kommuner. En stor utmaning är dock också att kostnaderna för våra verksamheter ökar i en högre takt än skatteintäkter och statsbidrag och ett arbete för att sänka kostnaderna är igång. Vår otroligt duktiga personal gör ett fantastiskt arbete genom allt detta, ni är ovärderliga. Det ekonomiska resultatet för året är negativt vilket inte är bra, inte minst på grund av det stora investeringsbehov vi har.

Nordmalings kommuns vision – 'Nordmaling är nära' har det under året fortsatts att jobbas med för att säkerställa att visionen blir verklighet och det har genomförts ett stort arbete för att förbättra de mål och indikatorer vi har satt upp för att jobba mot visionen. Under året har också planeringen av ett nytt LSS-boende för unga vuxna dragit igång. Vi har också använt oss av SCB:s medborgarundersökning under 2023 och där ser vi överlag ett positivt gensvar och där sticker förskola och skola ut i positiv mening, man är väldigt nöjd med våra verksamheter. De allra flesta tycker dessutom att kommunen är en bra plats att bo och leva på. Centrumplatsen i Gräsmyr färdigställdes också under året och nu är det en säkrare trafiksituation för barnen där. Vid årsskiftet påbörjades också ombyggnationen av Tobiasgården i Gräsmyr tillsammans med Statens bostadsomvandling och där tillskapas 7 nya lägenheter för äldre.

Det målmedvetna arbetet med näringslivsfrågor har fortsatt under året, med företagsfrukostar, lunchmöten och företagsbesök. I november genomfördes också vår årliga företagsgala, ett tillfälle för oss som kommun att lyfta några företag lite extra. Vi behöver våra företagare av många olika anledningar, till exempel för att skapa attraktivitet, för att mer pengar ska genereras till välfärden och för deras engagemang som gagnar hela vår kommun. Nordmalings kommun backade igen en del i Svenskt näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat, men vi fortsätter arbetet för att återigen vara bland de 50 bästa i landet och under 2023 antogs tillväxt - och näringslivsstrategin, en handlingsplan upprättades och ett näringslivsråd skapades.

Fokus även framåt är våra kärnverksamheter och det är också av yttersta vikt att fortsätta arbeta med vår ekonomi för att nå en budget i balans. Där fortsätter vi med den förändrade budgetprocessen som vi införde för några år sedan och det arbetet är viktigt för att skapa större möjligheter för ett gemensamt arbete, över partigränserna. Vi behöver också arbeta för att marknadsföra vår fantastiska kommun så att fler förstår att det är i Nordmalings kommun det är bäst att bo. Bostäder är i det hänseendet en knäckfråga för kommunen och vi fortsätter arbeta hårt för att bostäder ska byggas i kommunen. Under 2024 så kommer det nya översiktsplanen antas och den är en väldigt viktig del då det kommer till bostadsbyggandet. I budgeten för 2024 har vi bland annat avsatt medel både för att rusta upp fler gator och vägar och för att se till att våra fastigheter är i ett gott skick. Det är också avsatt medel för att utveckla miljöer för fysisk aktivitet, vilket är otroligt viktigt.

Jag vill avsluta med ett stort tack till alla anställda och jag vill också rikta ett tack till alla som bor och verkar i kommunen samt alla politiska företrädare, det är tillsammans vi tar kommunen framåt!

Februari 2024

Madelaine Jakobsson

2 Förvaltningsberättelse

2.1 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i Kommunallagen. Nordmalings kommun har i sin ekonomistyrningspolicy fastställt ett antal finansiella mål som ska indikera god ekonomisk hushållning. Målen är både lång- och kortsiktiga och mäter både resultat- och balansräkning.

De finansiella nyckeltalen indikerar att Nordmalings kommun efter några starka år fortfarande har en rad utmaningar för att anse att god ekonomisk hushållning ska råda. Kommunens resultatbild faller kraftigt jämfört med 2022 vilket är en effekt av en kraftig ökning av nettokostnadsnivån under verksamhetsåret. Delar av nettokostnadsökningen påverkas av händelser som är att betrakta som poster av engångskaraktär även om en stor del av kostnadsökningen är ett resultat av inflation och volym.

Nettokostnadsutvecklingen inom de mjuka sektorerna ligger högre än den skattemedelskompensation verksamheterna har fått i budget vilket ställer krav på effektiviseringar i verksamheterna under kommande år för att säkerställa att resultatmålen framgent inte äventyras.

En stärkt resultatnivå är viktig utifrån den omfattande investeringsverksamhet som Nordmalings kommun kommer bedriva under kommande år.

Kommunens skuldsättning har dock minskat under med anledning av en amortering i slutet av året. Detta trots omfattande investeringsverksamhet. Dock har kommunens kassalikviditet minskat när investeringarna hanterats med eget kassaflöde vilket är positivt även om den så kallade nettolåneskulden ökar. Även koncernens låneskuld minskar något i och med Nordmalingshus AB fortsätter att amortera motsvarande nivån på bolaget avskrivningar.

Soliditeteten inklusive pensionsförpliktelser når inte målbilden när pensionsförpliktelsen ökat under året. Ökningen beror dock enbart på basbeloppsuppräkning och inte på nytillkommet åtagande. Ansvarsförbindelsen minskar enbart med ordinarie pensionsutbetalningar under perioden och det finns i dagsläget ingen planerad partiell inlösen av pensionsåtagandet.

Utifrån analysen av de finansiella nyckeltalen kan man konstatera att kommunen med anledning av de senaste årens stärkta ekonomi klarat årets underskott relativt väl. Sammanfattningsvis nås dock enbart ett av fem finansiella mål för 2023 vilket innebär en fortsatt utmaning för kommunen innan man god ekonomisk hushållning kan anses råda.

Det kommer krävas en tydlig styrning och prioritering de kommande åren för att stärka ekonomin omgående utifrån det åtagande kommunen har gällande investeringar men även utifrån kvalitet i verksamheterna.

God ekonomisk hushållning

	2023	2022	Finansiella mål
Resultat	-0,7%	3,2%	Resultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %.
Resultatavvikelse (Mkr)	-32,6	-20,4	Programmens resultatavvikelse ska vara >0
Soliditet	40,6%	40,9%	Kommunens soliditet ska uppgå till minst 40 %.
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	7,1%	8,4%	Soliditet inkl pensionsförpliktelse ska årligen förbättras och långsiktigt uppgå till minst 10 %.
Nettolåneskuldsförändring	7%	51%	Nettolåneskulden ska inte öka, d.v.s. kommunens investeringar ska finansieras med egna medel för att i första hand amortera på den kommunala låneskulden.

Resultat

Resultatet för perioden är negativt och uppgår till -4,0 Mkr. Det innebär en negativ resultatavvikelse jämfört med budget på 15,0 Mkr.

Jämfört med 2022 har kommunens resultatnivå sänkts med 20,9 Mkr vilket främst förklaras av att verksamhetens nettokostnader har ökat i högre takt än skatteintäkterna och de generella statsbidragen.

Verksamhetens nettokostnader ökar 10,6 procent jämfört med 2022 vilket motsvarar 55,5 Mkr. Verksamhetens intäkter minskar med 20,8 Mkr mellan åren samtidigt som verksamhetens kostnader ökar med 33,5 Mkr jämfört med föregående år.

Taxor och avgifter ökar marginellt jämfört med 2022 och förklaras främst genom allmänna taxeökningar och viss volymökning. Marginell volymförändring kan skönjas inom det pedagogiska området med anledning av fler inskrivna barn i de kommunala platserna.

Riktade bidrag till kommunens verksamheter minskar med 21,2 Mkr mellan åren. Största delen av minskningen avser minskade bidrag från Migrationsverket men även bidragen från Arbetsförmedlingen minskar mellan åren vilket förklaras av att statligt finansierade extratjänster upphört. Minskningen av bidrag från Migrationsverket beror främst på ändrad bedömning gällande återsök men även lägre schablonersättningar beroende på lägre mottagande av nyanlända.

Verksamhetens kostnader ökar mellan perioderna med 33,5 Mkr eller 5,4 procent.

Personalkostnaderna inklusive pensionskostnader ökar 27,9 Mkr vilket motsvarar 7,6 procent. Kostnaderna för löner arbetad tid inklusive löner till beredskapsarbetare ökar 9,5 Mkr och inkluderas enbart månads- och timanställda ökar kostnaderna med 12,7 Mkr vilket motsvarar n ökning på 6,0 procent. Avtalseffekten på årets lönerörelse beräknas uppgå till mellan 2,5 procent till 4,2 procent beroende på avtalsgrupp. Övrig kostnadsökning bedöms vara volymökning. De totala lönekostnaderna påverkas även av det så kallade sommaravtalet vilket kostade 1,0 Mkr under 2023.

Löner ej arbetad tid uppgår till 13,2 Mkr vilket är en minskning med 0,5 Mkr mellan åren där hela minskningen avser sjuklönekostnader. Semesterlöneskulden ligger relativt oförändrad mellan åren vilket förenklat innebär att intjänad semester plockas ut under året.

Pensionskostnaderna inklusive löneskatt uppgår till 45,5 Mkr vilket är en ökning med 15,7 Mkr mellan åren. Ett nytt pensionsavtal gör att den avgiftsbestämda pensionen ökar med 6,0 Mkr mellan åren. Vidare ökar kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen med 7,0 Mkr mellan åren till stor del påverkad av inflationsnivån och dess effekt på värdesäkring av pensionskapitalet.

Samtidigt minskar kostnaderna för tillfälligt inhyrd personal till 2,6 Mkr vilket är en minskning med 3,2 Mkr jämfört med föregående år.

Kommunens kostnader för köp av huvudverksamhet uppgår till 113,4 Mkr vilket innebär en kostnadsökning med 1,8 Mkr jämfört med 2022. Kostnadsnivån ligger relativt oförändrat inom vård och omsorg medan kostnaden ökar med 1,3 Mkr inom den pedagogiska verksamheten. Vidare ökar kostnaden med 2,4 Mkr avseende gator- och vägar beroende på en snörik inledning och avslutning på 2023.

De fastighetsrelaterade kostnaderna exklusive avskrivningar minskar med 1,4 Mkr mellan åren där kostnaderna påverkas kraftigt av snöröjning samt takskottning medan underhållskostnaderna minskar beroende på återhållsamhet. Vidare ökar kostnaderna kraftigt för fjärrvärmeförbrukningen vilket även prognostiseras öka ytterligare under 2024. Kommunens elkostnader minskar med 1,2 Mkr mellan åren beroende på lägre genomsnittligt elpris under året.

De fastighetsrelaterade avskrivningarna ökar med 2,8 mellan åren främst beroende på aktivering av förskolan Skogsgläntan.

De finansiella kostnaderna ökar med 0,6 Mkr jämfört med föregående år beroende på högre ränteläge

under året. Kostnadsökningen beror dels på ökat ränteläge på rörliga lån men även betydligt högre läge vid omsättning av befintliga krediter. Låneskulden är 10,0 Mkr lägre vid utgången av året jämfört med ingången.

Skatteintäkterna är 17,0 Mkr högre 2023 jämfört med 2022 där vilket främst beror på fortsatt relativt goda uppräkningsfaktorer. Årets skatteintäkter påverkas även av ytterligare stärkt slutavräkning för 2022 vilket påverkar skatteintäkterna med 1,8 Mkr

De generella statsbidragen och den kommunalekonomiska utjämningen ökar med 18,3 Mkr jämfört med föregående år vilket synliggörs av stärk inkomstutjämning, kostnadsutjämning och LSS-utjämning.

En mer detaljerad resultatanalys återges under respektive sektors avsnitt i årsredovisningen.

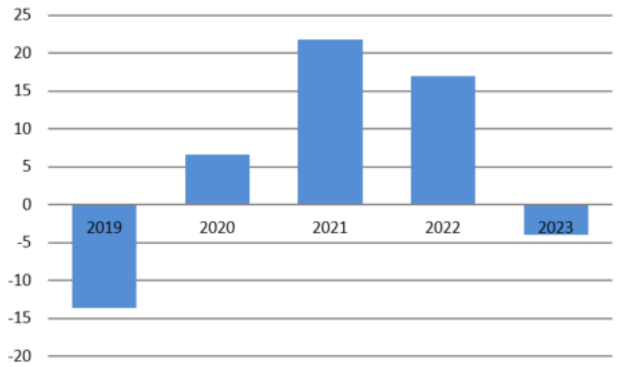

Fig. 1 Resultatutveckling Nordmalings kommun 2019– 2023 Mkr

Årets koncernresultat

I koncernens resultat ingår förutom Nordmalings kommun de helägda dotterbolagen Nordmalingshus AB samt Nordva AB. Nordmalingshus AB redovisar ett resultat på +0,5 Mkr samtidigt som Nordva AB redovisar ett resultat på +0,6 Mkr.

Koncernresultatet för 2023 uppgår till -3,0 Mkr.

Intäkter och kostnader

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att styra ekonomin så att intäkter överskrider kostnader. Ett sätt att belysa detta förhållande är att titta på utvecklingen av verksamhetens nettokostnad i jämförelse med skatteintäkter och statsbidrag. Det är inte god ekonomisk hushållning eller långsiktigt hållbart att nettokostnaden har en högre ökningstakt än skatteintäkter och statsbidrag.

Under se senaste åren har kommunen haft en gynnsam resultatutveckling där skatteintäkterna och de generella statsbidragen ökat i högre takt än verksamhetens nettokostnad. Redan under 2022 ökade dock verksamhetens nettokostnader i högre takt än skatteintäkterna vilket innebar att kommunens resultatnivå föll. Ytterligare ogynnsamt förhållande under 2023 innebär att resultatförsämringen fortsätter med negativt resultat som följd.

Figuren nedan visar att verksamhetens nettokostnader har ökat med 10,6 procent jämfört med 2022 samtidigt som skatteintäkter och statsbidrag ökat med 6,5 procent. Effekten av denna kombination innebär en kraftig resultatförsämring 2023.

Redovisas den procentuella ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag separat så ökar skatteintäkterna med 4,7 procent mellan åren och de generella statsbidragen inklusive kommunalekonomisk utjämning med 10,1 procent. Verksamhetens nettokostnader består av intäkter och kostnader. Totalt minskar verksamhetens intäkter med 20,7 procent eller 20,9 Mkr medan verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar ökar med 5,4 procent eller 33,5 Mkr.

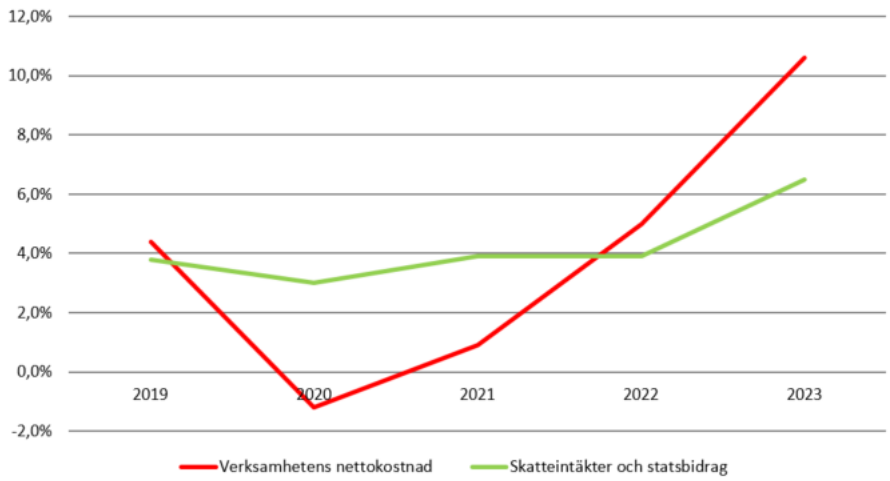

Fig. 2 Kostnads- och intäktsutveckling 2019– 2023, procentuell förändring

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen eller koncernen finansierat med egna medel. För att stärka soliditeten ska låneskulden sänkas och/eller positiva resultat uppnås. Kommunens soliditet per 2023-12-31 är 40,7 % vilket innebär att det finansiella målet om en soliditet som ska överstiga 40 procent uppfylls. Kommunkoncernens soliditet ligger på 33,5 procent vid årets utgång vilket är en ökning sedan föregående år

Kommunens skuldsättning har minskat under 2023 trots en omfattande investeringsverksamhet. Fortsatt stora investeringsbehov i kombination med en osäker resultatutveckling gör det svårt att prognostisera soliditetsutvecklingen. Investeringsnivån 2024 är hög och kommer kräva lånefinansiering. Resterande del av planperioden ligger investeringsnivån i linje med vad eget kassaflöde klarar av under förutsättning att resultatmålen nås.

Även på koncernnivå finns stora investeringsbehov, framförallt inom VA-området. Kännedomen om reinvesteringsbehoven inom VA-nät är god och för tidsperioden 2024-2030 är behoven omfattande för Nordmaling. Det kommer över tid innebära en ökad koncernskuld när investeringsbehov inom VA-verksamhet är svårt att finansiera med eget kassaflöde.

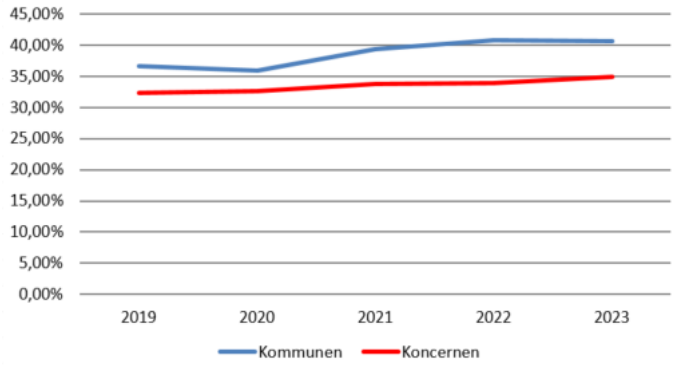

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelse

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser är vid bokslutet 7,1 procent att jämföra med föregående år där den låg på 8,2 procent. Under året har enbart de löpande pensionsutbetalningarna påverkat ansvarsförbindelsen samtidigt som ansvarsförbindelsen ökat på grund av omfattande basbeloppsuppräkning. Det finns i dagsläget ingen plan om ytterligare partiell inlösen av ansvarsförbindelsen.

Målet är att soliditeten inklusive pensionsförpliktelser årligen ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 10 procent. Bedömningen är att målet inte kommer att nås de kommande åren.

Nettolåneskuldsförändring

Nettolåneskulden mäts som skillnaden mellan lån hos kreditinstitut och andelar plus banktillgångar. Förändringen indikerar antingen att skuldsättningen ökat eller att kassan stärkts. Årets förändring på 7 procent beror på en minskad kassa. Den minskade kassan beror på fortsatt hög investeringstakt samt genomförd amortering i slutet av året.

Finansiering

I kommunallagen anges att kommunen förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. För att uppfylla kommunallagen vad gäller dessa säkerhetskriterier har Nordmalings kommun upprättat en finanspolicy. Finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet som fastställs av kommunfullmäktige.

För att begränsa refinansieringsrisken fastställer kommunens finanspolicy att inte mer än 50 procent av lånestocken får förfalla inom en rullande 12-månaders period. 16 procent av koncernens kreditförfall sker inom närmaste året. Den genomsnittliga kapitalbindningen bör ej heller understiga två år. Snittkredittiden på koncernens låneportfölj är i dagsläget 2,79 år.

I syfte att begränsa räntekänsligheten och resultateffekten över tiden ska maximalt 50 procent av räntebindningen förfalla inom 12 månader. Cirka 45 procent av ränteförfallen sker inom närmsta året. En ytterligare avgränsning är att den genomsnittligt volymvägda räntebindningstiden bör vara mellan 2 år och 4 år. Snitträntebindningen på totala portföljen är idag 1,88 år vilket bör beaktas vid kommande omsättning/nyupplåning.

Under 2023 har koncernens låneskuld minskat med 6,5 Mkr jämfört med 2022-12-31. Av skuldminskningen beror 10,0 Mkr av amortering för Nordmalings kommun medan Nordmalings hus AB har amorterat 4,5 Mkr. Samtidigt har Nordmaling vatten och avfall lånat upp 8,0 Mkr.

Snitträntan för koncernen (senaste 12 månader) var 1,92 procent på den utestående nettoskulden på 214,9 Mkr.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten som är ett mått på kortsiktig betalningsförmåga bör ligga på minst 100 procent i förhållande till de kortfristiga skulderna. Är kassalikviditeten lägre kan kommunen behöva göra sig av med långfristiga tillgångar eller ta lån för att kunna betala sina kortfristiga skulder. Kommunens kassalikviditet per 2023-12-31 är 84,4 procent att jämföra mot föregående år då måttet var 102,4 procent.

Likviditeten har försämrats under 2023 beroende på fortsatt omfattande investeringsvolym samt delvis förändrad hantering av pensionsinbetalningarna. Förändringen avseende pensionsinbetalningarna innebär att även första halvårets intjänade avgiftsbestämda pensionsdel betalats. Vidare har resultatnivån inneburit att kassaflödet försvagats. Kommunen har även genomfört en amortering vilket även försvagat kassan i slutet av året.

En stärkt resultatnivå är prioriterad under 2024 utifrån behovet av starkt kassaflöde för att kunna hantera om omfattande investeringsvolym under kommande period. I budget 2024 har antagande om nyupplåning beaktats.

2.2 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Mkr	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	**-4,0**	**16,9**
Realisationsvinster	0,0	-1,1
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	1,5	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0
Övrigt	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-2,5**	**15,8**
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	10,4
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	**0,0**
Årets balanskravsresultat	**-2,5**	**5,4**

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -2,5 Mkr. I balanskravsresultatet har justering gjorts utifrån realisationseffekten på försäljning av Tobiasgården. Denna försäljning är ett led i omstrukturering i fastighetsbeståndet där Statens bostadsomvandling förvärvat fastigheten.

Utifrån rekommendation SKR cirkulär 23:56 bedöms inte användning av medel från resultatutjämningsreserv vara tillämpligt för 2023 med anledning av årets skatteunderlagsutveckling i förhållande till den 10-åriga skatteunderlagsutvecklingen.

Ackumulerade ej återställda negativa resultat

Mkr	2023	2022
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0,0**	**0,0**
-	0,0	0,0
-	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-2,5	0,0
	0,0	0,0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**-2,5**	**0,0**
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**2,5**	**0,0**
Varav från år 2023, återställs senast 2026	2,5	0,0
	0,0	0,0

Årets negativa balanskravsresultat innebär att Nordmalings kommun senast 2026 måste återställa det egna kapitalet. Kommunen har per 2023-12-31 inga övriga historiska underskott att återställa. I budget 2024 har resultatnivån beslutats till 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det motsvarar 5,75 Mkr. Realiseras resultatmålet 2024 återställs det negativa resultatet från 2023 omgående.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nordmalings kommun har beslutade borgenslöften på 160 Mkr avseende dotterbolag. Kommunens samlade borgensåtagande vid utgången av 2023 uppgår till 122,6 Mkr vilket till största del består av borgen till dotterbolagen Nordmalingshus AB samt Nordva AB. Åtagandet har ökat med 3,5 Mkr jämfört med 2022 vilket beror på ökad upplåning i koncernen. Nordva har under året lånat upp 8,0 Mkr medan Nordmalingshus AB amorterat 4,5 Mkr.

Vid årets utgång bedöms ingen risk i borgensåtagandena föreligga. De kommunala bolagen ser i dagsläget ingen risk i belåningen vilket påverkar riskbedömningen för kommunen positivt. Nordmalings vatten och avfall aviserar dock utökat lånebehov de kommande åren vilket innebär att kommunens borgenslöfte måste omprövas. Lånebehovet synliggör främst inom VA-verksamheten där finansiering med eget kassaflöde inte är möjligt i nämnvärd utsträckning utifrån lagstiftning.

Ett omfattande åtagande som kommunen har är de pensioner som intjänats men ännu ej utbetalats. Det totala pensionsåtagandet består av tre delar, ansvarsförbindelse, kortfristig skuld och avsättning. Den största delen utgörs av den så kallade ansvarsförbindelsen som ligger utanför balansräkningen och avser pensioner intjänade till och med 1997-12-31.

Nordmalings kommuns totala pensionsåtagande per 2023-12-31 uppgår till 170,0 Mkr inklusive löneskatt där 151,3 Mkr utgörs av ansvarsförbindelse, 6,8 Mkr avsättning samt 12,0 Mkr kortfristig skuld. Kommunen har under 2023 inte betalat av någon del i förtid avseende ansvarsförbindelsen. Årets ordinarie utbetalningar avseende ansvarsförbindelsen uppgår till 7,7 Mkr plus löneskatt.

I övrigt finns inga kända osäkerhetsfaktorer av större karaktär som förändrar kommunens finansiella ställning. Fordringar av osäker karaktär har eliminerats i balansräkningen. För 2023 avser detta endast osäkra kundfakturor. I balansräkningen har även reserverats för kända kostnader inträffade under 2023 som likvidmässigt avses regleras under 2023. Inga kända tvister finns i dagsläget som kan påverka kommunen finansiellt.

2.4 Översikt över verksamhetens utveckling

Koncernen

	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat tkr	-2 952	18 677	20 363	6 878	-13 472
Resultat per invånare tkr	-420	2 643	2 898	968	-1 886
Investeringar tkr	49 371	76 636	41 858	22 658	42 778
Eget kapital tkr	201 133	204 042	185 365	165 454	158 490
Anläggningstillgångar tkr	475 082	465 252	410 735	398 951	398 951
Anläggningstillgångar per invånare kr	67 550	65 844	57 850	56 127	55 852
Låneskuld tkr	210 418	217 048	210 168	194 968	193 618
Låneskuld per invånare kr	29 919	30 717	29 601	27 429	27 106
Soliditet %	33,5	34,0	33,8	32,7	32,3
Kassalikviditet %	91,7	112,0	127,0	97,3	90,3

Kommunen

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare	7 050	7 066	7 100	7 108	7 143
Skattesats kommunalskatt %	23,25	23,25	23,25	23,25	23,30
Resultat tkr	-4 004	16 865	21 832	6 602	-13 596
Resultat per invånare tkr	-569	2 387	3 075	929	-1 903
Investeringar	33 109	66 275	36 641	22 625	39 313
Nettokostnader - andel av skatteintäkter i %	100,1	96,8	95,7	98,5	102,7
Resultat före extraordinära poster i % av skatteintäkterna	-0,7	3,1	4,2	1,3	-2,8
Eget kapital	183 375	187 379	170 514	148 682	142 080
Eget kapital inklusive pensionsskuld före 1998, tkr	32 079	38 190	16 846	-13 311	-19 891
Anläggningstillgångar tkr	354 890	342 712	306 988	306 001	300 650
Anläggningstillgångar per invånare kr	50 461	48 502	43 238	43 050	42 090
Låneskuld tkr	92 300	102 300	102 300	112 300	102 300
Låneskuld per invånare kr	13 124	14 478	14 408	15 799	14 322
Soliditet %	40,7	40,8	39,3	36,0	37,8
Kassalikviditet %	84,3	102,4	106,2	88,7	85,7

Fem år i sammandrag visar efter några starka år en svagare utveckling för 2023.

Koncernens skuldsättning minskar mellan åren i storleksordningen 900 kr/invånare men i förhållande till riket är skuldsättningen per invånare låg både vad gäller på kommun- och koncernnivå. Snittet i riket för låg för 2022 på 66 593 kr/invånare. Jämför man skuldsättningen per invånare i förhållande till värdet på anläggningstillgångar per invånare så skiljer det cirka 37 000 kr per invånare mellan skuld och anläggningstillgång vilket ytterligare tydliggör att kommunen och kommunkoncernens skuldsättning är låg.

De senaste årens positiva resultat har inneburit att kommunens och kommunkoncernens egna kapital stärkts. Det i sin tur medför en stärkt soliditet där soliditeten når upp över målvärdet om minst 40

procent. Inkluderas ansvarsförbindelse i soliditeten så nås inte målet för 2023.

Den stora utmaningen i femårsutvecklingen synliggörs om man följer befolkningsutvecklingen. Kommunens invånarantal har de senaste fem åren minskat med 110 invånare vilket är en trend som går mot Kommunfullmäktiges målsättning.

2.5 Jämförelse med andra kommuner

Jämförelse med andra kommuner är en viktig del för att kunna värdera och bedöma kommunens egna verksamhet. De krav som finns på statistikinlämnande idag ger stora möjligheter att jämföra exempelvis kommunens kostnader per verksamhetsområde med andra kommuner.

Jämför man kommunens finansiella nyckeltal så har Nordmalings kommuns finansiella ställning stärkts från 2020 och framåt.

Den stora utmaningen har varit och är fortfarande höga nettokostnader inom ett antal verksamheter. De höga nettokostnaderna sticker ut dels i jämförelse med andra kommuner men även i jämförelse med statistiskt förväntade nettokostnader för kommunen. Det trendbrott från 2021 som innebar ett lägre kostnadsläge inom flera områden har dock åter ökat och bedömningen utifrån 2023 års bokslut är att nettokostnadsavvikelsen kommer att öka. Preliminära uppgifter avseende nettokostnadsavvikelsen publiceras först under våren 2024.

Ett pågående arbete i organisationen är dock att analysera och angripa de delar av nettokostnadsavvikelsen som bedöms vara påverkningsbara. Vissa delar antas vara struktur, lokaler etc. vilket är av mer av svårare karaktär att effektivisera. Effektivare lokaler kan vara en del av lösningen på sikt för att sänka kostnader. Dels utifrån yta men även energimässigt.

Under 2023 har en jämförelse med närliggande kommer gällande bemanning inom kommunala verksamheter påbörjats vilket kommer att intensifieras under 2024. Uppdraget med jämförelse baseras på kommunens ekonomiska läge och ökningen av årsarbetare de senaste åren.

På ett nationellt plan jämförs kvalitet samt nöjdhet med kommunens tjänster. Medborgarundersökning genomförd under hösten 2023 indikerar stärkta positioner inom ett flertal områden. Resultaten innebär även att områden där resultaten är sämre kan identifieras samt eventuella åtgärder vidtas.

I övergripande frågeställningar där medborgarundersökningen fångar upp hur man anser att kommunen är en bra plats att bo och leva på samt hur uppfattningen är kring hur kommunen sköter sina verksamheter har resultatet stärkts de senaste tre åren. Vidare är även resultaten för verksamheterna inom skola och omsorg stärkta under perioden.

En nyckelfaktor för goda ekonomiska förutsättningar är sysselsättningen i samhället. Under de senaste åren har sysselsättningen i riket och Nordmalings kommun varit god. För 2024 beräknas sysselsättningen falla och prognosen över ökningen av arbetade timmar för 2024 är negativ.

Nordmalings kommuns statistik avseende arbetslösheten där inskrivna arbetslösa per 2023-12-31 ligger på 4,9 procent. Det är en minskning från 0,3 procent 2022-12-31. Jämfört med riket så ligger Nordmaling något under snittet men något över snittet vid jämförelse i Västerbotten.

Kommunen har de senaste åren sett en positiv effekt av ökad sysselsättning utifrån den omfattande volymminskningen avseende hushåll som uppbär försörjningsstöd.

2.6 Väsentliga personalförhållanden

Arbetad tid och frånvaro

Årsarbetare

	2023		2022	
	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Visstid
Sektor omsorg	282	26	271	19
Sektor utbildning	219	19	209	35
Gemensam service	36	15	35	12
Sektor samhällsbyggnad	42	2	41	2
Total	**579**	**62**	**556**	**68**

Tabell 1. Arbetad tid omräknat till antal årsarbetare (heltider), per 31 december aktuella år. Alla tillsvidare- och tidsbegränsat anställda oavsett avlöningsform. Avtal AB och BEA.

Antalet årsarbetare för kommunen har totalt ökat under 2023 med 16 årsarbetare. Inom sektor utbildning har man ökat antalet tillsvidare anställda men visstidsanställningar under året har minskat.

På totalen har man minskat antalet med 6 tjänster. Minskningen beror på barn och elevunderlag samt rådande personalbudget. Inom sektor omsorg beror ökningen bla på organisationsförändringar, medarbetare som studerar till undersköterska/specialist, undersköterska via äldreomsorglyftet på arbetstid (statsbidrag för att finansiera vikariekostnader för dessa) samt arbetet mot heltidsanställningar.

Inom gemensam service har vi en liten ökning som kan förklaras med fler BEA anställningar. Inom sektorn samhällsbyggnad har man utökat en person på bygg och miljö enheten.

Anställda per anställnings- och avlöningsform och kön

	Män	Kvinnor	Totalt
Tillsvidareanställda	104	514	618
Visstidsanställda AB	13	46	59
Visstidsanställda BEA	21	5	16
Total	**128**	**565**	**693**

Tabell 2. Antal anställda per anställningsform. Avtal AB och BEA. Avser 31 december 2023**.**

Av kommunens totala medarbetare består 82 % av kvinnor och 18 % av män, totalt 693 personer vid mätdatum 31 december 2023.

Könsfördelning på ledande positioner visar att 67 % av kommunens chefer är kvinnor och 33 % män, vilket är en ökning av andelen kvinnor på ledande positioner från år 2022. Kommunens högsta ledningsgrupp består av nio personer, varav 67 % är män och 33 % är kvinnor.

Åldersfördelning

Medelåldern bland tillsvidareanställda var 2023-12-31, 45,96 år. Medelåldern för män var 43,84 år och 46,44 för kvinnor. 42,18 % av de tillsvidareanställda var i åldersgruppen 51-69 år.

Sysselsättningsgrad

Medelsysselsättningsgraden bland tillsvidareanställda var per 2023-12-31 93,61 %. 2022 var medelsysselsättningsgraden 93 %. Medelsysselsättningsgraden var per 2023-12-31 96,27 % för män och 93,07 % för kvinnor.

Okompenserad mer- och övertid

Okompenserad mer- och övertid

2023		2022	
Timmar	**Skuld (kr)**	**Timmar**	**Skuld (kr)**
5 069	1 470 917	5 670	1 522 727

Tabell 4. Okompenserad mer- och övertid per 2023-12-31

Den totala skulden för okompenserad mer- och övertid har minskat mellan åren 2022 och 2023.

Ej uttagen semester

Ej uttagen semester

2023		2022	
Dagar	**Skuld (kr)**	**Dagar**	**Skuld (kr)**
7 075	10 996 426	7 754	11 324 789

Tabell 5. Sparade och ej uttagna semesterdagar per 31 december.

Antalet ej uttagna dagar har minskat med 679 dagar. Semesterlöneskulden har minskat med 328 363 kr. Det kan delvis förklaras av att ett 50 tal medarbetare har valt att semesterväxla vilket innebär att man inte får spara årets semesterdagar men även de förändringar i kollektivavtalet som innebär att medarbetare enbart får spara 30 semesterdagar.

Sjukfrånvaro

Sammanställningen omfattar samtliga arbetstagare som under året haft en eller flera anställningar oavsett anställningsform. Även timavlönade, så kallade springvikarier ingår i beräkningen.

Med tillgänglig arbetstid avses den arbetade tiden samt tid med tjänstledigheter med bibehållen lön enligt avtal eller annan av arbetsgivaren avlönad ledighet. Övriga tjänstledigheter som studieledigheter, vård av barn, pröva annat arbete, starta företag etc. ingår ej.

Sjukfrånvaro fördelat på kön

Sjukfrånvaro fördelat på kön

	2023	2022
Kvinnor	7,74	8,17
Män	8,53	5,97
Kommunen	**7,28**	**7,73**

Tabell 6. Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid, fördelat per kön. Avtal AB, BEA.

Sjukfrånvaro fördelat på åldersgrupp

Sjukfrånvaro fördelar på åldersgrupp

	2023	2022
<29år	4,43	5,51
30-49år	6,14	6,63
50år >	9,12	9,29
Kommunen	**7,28**	**7,73**

Långtidssjukfrånvaro

Långtidssjukfrånvaro

2023	2022
38,75	**32,02**

Tabell 8. Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i % av total sjukfrånvaro. Avtal AB, BEA.

Av den totala sjukfrånvaron på 7,28 % så är 38,75 % långtidssjukfrånvaro. En ökning har skett under 2023.

Total sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro

	2023	2022
Korttidssjukfrånvaro	4,46	5,25
Långtidssjukfrånvaro	2,82	2,48
Total sjukfrånvaro	7,28	7,73

Av den totala sjukfrånvaron på 7,28 % består 4,46 % av sjukfrånvaro kortare än 60 dagar och består 2,82% procentenheter långtidssjukfrånvaro. Den korta sjukfrånvaron har minskat med 0,79 % medan den långa sjukfrånvaron har ökat med 0,34 % under 2023.

Målsättningen är att fortsatt utveckla de främjande och utvecklande delarna av rehabiliteringsarbetet, för att minska långtidssjukskrivningen, i de delar där arbetet har påverkan på sjukdomsbilden. Ett ytterligare utvecklingsområde är en utvecklad statistikuppföljning för att enklare kunna analyser bakomliggande orsaker till sjukskrivningarna. För att nå detta krävs mer resurser i form av tid och eventuellt kompletterande systemstöd.

Kompetensförsörjning

Under 2023 har arbetet med att ta fram en övergripande kompetensförsörjningsplan med tillhörande strategier fortgått. Dialoger och workshops har skett främst i kommunledning och i central samverkan. Nordmalings kommuns övergripande interna kompetensförsörjningsplan för år 2024-2027 antogs i kommunfullmäktige december 2023.

Under 2024 kommer det pågå ett arbete med uppstart och implementering av planen samt att aktivt börja jobba med kompetensförsörjningen på ett mer systematiskt och strukturerat sätt.

Beräknade pensionsavgångar 2021-2025

Beräknade pensionsavgångar 2021-2025

	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Sektor Omsorg	9	9	5	9	6	**9**
Sektor Utbildning	2	2	8	9	8	**4**
Sektor Samhällsbyggnad	0	2	0	2	3	**0**
Gemensam Service	2	1	0	1	1	**0**
Kommunen	**13**	**14**	**13**	**21**	**18**	**13**

Tabellen visar antalet pensionsavgångar per sektor och år. Beräknat på avgång vid 66 år. Tabellen kommer från Nordmalings kommuns övergripande kompetensförsörjningsplan 2024-2027.

De beräknade pensionsavgångarna är fortsatt högt i antal och prognosen visar på totalt 92 pensionsavgångar under denna period.

Drygt hälften av avgångarna, 51 %, väntas ske inom social sektor medan 36 % beräknas ske inom sektor utbildning. En logisk bild då det i dessa sektorer också har flest antalet anställda.

De största rekryteringsbehoven per befattning (utifrån de kommande pensionsavgångarna under åren 2024-2029) är främst undersköterskor, boendehandledare, lärare/pedagoger och barnskötare. Vidare ses rekryteringsbehov inom legitimationsyrken (förutom lärare) så som sjuksköterska, distriktssköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut. Dessa yrken är redan idag svårrekryterade och det kommer behövas olika insatser för att behovet av kompetens ska kunna täckas. Det som även är framträdande rekryteringsbehov kommande åren är chefer inom olika verksamheter, främst inom sektor omsorg. Samtidigt vet man att personer i arbetsför ålder inte ökar i den takt som skulle behövas samt att äldre personer ökar och antalet barn är oförändrat. Det kommer att innebära konkurrens med andra arbetsgivare om arbetskraft och ansträngningar för att behålla de anställda och den kompetens vi har idag.

Beräkningarna är gjorda utifrån pensionsavgång vid 66 år. Observera att pensionsavgångar i förtid och rätten att kvarstå i anställning t.o.m. 69 år inte kan prognostiseras. År 2022, beräknades totalt 14 medarbetare gå i pension under 2023 medan verkligheten visar att 17 medarbetare gick i pension. Av de 17 var det endast tre personer som fyllde 66 år under 2023. Tre personer var äldre än 66 år och elva personer var yngre.

Rekrytering

Nordmalings kommun publicerade totalt 80 platsannonser under 2023, vilket är en minskning med 29 annonser från föregående år.

Noterbart är att en del annonser representerar flera vakanser. All annonsering för exempelvis vikarieanskaffning av omvårdnadspersonal inför sommaren 2023 samordnades i tre annonser; en inom äldreomsorg, en för nattarbete inom äldreomsorg och en inom LSS.

Utöver de annonser Nordmalings kommun publicerade själv anlitades ett rekryteringsföretag för rekryteringen till befattningen HR-chef.

Under 2022 reviderades riktlinjen för rekrytering och nyanställning och ett beslut togs att rekryteringsprocessen ska följa modellen kompetensbaserad rekrytering där målsättningen är att rekrytera rätt person på rätt plats och med rätt kompetens. Under 2023 har fortsatt kompetenshöjning för chefer skett genom individuellt stöd, coaching och kunskapsöverföring från HR.

Som stöd i arbetet med att jobba i en kompetensbaserad rekryteringsprocess, för att skapa, bearbeta och publicera annonser används rekryteringsverktyget Varbi. Där hanteras även samtliga ansökningar och kandidater av respektive rekryterande chef. Via Varbi har annonserna marknadsförts på kommunens hemsida, kommunens intranät och Arbetsförmedlingens ”Platsbanken”. Flertalet annonser har även marknadsförts via kommunens egna sociala medier; Facebook, Instagram och LinkedIn.

Heltidsresan

Arbetet med heltidsresan med målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter är en del i att kunna möta kommunens rekryteringsutmaning och jämställdhetsarbete samt förutsättningar för kontinuitet och kvalitet i verksamheterna.

Beslut togs i kommunstyrelsen 2017 om att Nordmalings Kommun ska vara en heltidsorganisation med målsättning att erbjuda heltid vid nyanställningar.

Sektor omsorg har under 2023 jobbat aktivt med implementering och införande av ett nytt arbetssätt för att kunna möta en heltidsorganisation inom vård och omsorg samt LSS där de flesta deltiderna finns. Under året har uppföljning, dialog och revidering av arbetssättet skett kontinuerligt i samverkan. Uppföljning av arbetet kommer även fortsätta ske under kommande år.

Under 2023 har även övriga sektorer jobbat för att kunna erbjuda heltid vid rekrytering av tillsvidareanställda.

Utveckling och arbetsmiljö

Hälsofrämjande arbete/ Attraktiv arbetsgivare

Under 2023 har Nordmalings kommun sponsrat deltagande i motionsloppet Blodomloppet, som genomfördes på plats i Umeå alternativt via distansloppet. Hälsoportalen Formgivaren har fortsatt funnits tillgänglig under 2023 för samtliga medarbetare.

2022 infördes möjligheten med både friskvårdsbidrag samt friskvårdstimme.

Nordmalings kommun erbjöd under 2023 följande gällande friskvård:

- Friskvårdsbidrag på 1700 kronor per person och år som gäller även för den som är sjukskriven och föräldraledig.
- Rabatterat träningskort hos Victory gym i Nordmaling.
- Friskvårdstimme

145 medarbetare valde träningskort på Victory Gym under 2023 vilket är en ökning med 15%. Under året så har det nyttjas 2656 friskvårdstimmar vilket är en ökning med 57 % jmf med 2022

Arbetsmiljö

Tabellen nedan visar att antal genomförda riskhanteringar har mer än fördubblats från 41 st genomförda år 2022 till 93 st genomförda år 2023.

	2021	2022	2023	Totalt
AMI (Arbetsmiljöinventering)	0	0	0	0
Arbetsmiljörevision	0	0	0	0
Arbetsmiljörond	3	0	11	14
Brandskyddsrond	12	15	25	52
Förbättringsrevision	0	0	0	0
Revision	0	0	0	0
Riskanalys	8	10	13	31
Samordning	0	0	0	0
Skyddsrond	33	14	39	86
Skyddsrond, projekt	0	0	0	0
Utveckling	0	2	2	4
Övrig	15	0	3	18
Totalt	71	41	93	205

Tabellen nedan visar att rapporterade händelser har minskat med ca 10 %, från 211 rapporterade händelser år 2022 till 189 rapporterade händelser år 2023. Det är en positiv trend att antalet olycksfall har minskat och antalet riskobservationer har ökat. Det visar på att det förebyggande arbetet inom arbetsmiljö ger resultat.

	2021	2022	2023
Riskobservation	21	24	39
Tillbud	114	139	120
Olycksfall	48	48	30
Totalt	183	211	189

Under 2023 har 4 centrala skyddskommittéer genomförts, samt ett antal skyddskommittéer inom sektor omsorg. Fortsatt arbete pågår för att utveckla samverkansformerna inom kommunens olika verksamheter och sektorer, som ett led i att få väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Vi- sam och Friskfaktorer

Nordmalings Kommun ska vara en frisk och attraktiv arbetsplats. Vi vet att en välfungerande organisation bidrar till friska arbetsplatser med en god arbetsmiljö och är bättre rustad att möta utmaningar. Forskning visar att arbetsplatser med låg sjukfrånvaro ofta har väl utvecklade organisatoriska friskfaktorer. Vi vill arbeta aktivt, systematiskt och långsiktigt för att utveckla våra friskfaktorer. Då kan vi lättare nå verksamhetens mål och ha friska arbetsplatser.

Under 2023 har arbetet med friskfaktorer fortsatt inom barn-och utbildningssektorn samt inom individ- och familjeomsorgen. Från och med hösten 2023 har HR tillsammans med Kommunchef och ledningsgrupp, inlett arbete med att hitta formerna för att implementera friskfaktorarbetet tillsammans med arbetet med kompetensförsörjning, inom hela kommunen.

HR har gett stöd till fördjupat arbete inom ett rektorsområde, i form av gruppinsatser, kartläggning och stöd i rehabiliteringsärenden, inom ramen för friskfaktorarbetet. Stöd har även getts genom kartläggningar inom IFO, som en del i uppföljning och fortsatt arbete med friskfaktorer och IFOs kvalitetsledningssystem ”Huset”.

Samverkan

Samverkansavtalet tydliggör en struktur för dialog mellan arbetsgivare och medarbetare. En struktur för medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar (APT), sektorsamverkan och central samverkan, beskrivs i avtalet. Under 2023 har arbetet fortsatt med att utveckla samverkansformerna och dess mötesformer på alla nivåer inom verksamheten.

Företagshälsovård

Under året har arbetsgivaren tillsammans med Feelgood haft regelbundna avstämningar och möten för utveckling av kommunens arbete inom arbetsmiljö- och rehabiliteringsområdet. En struktur för hur medicinska kontroller har utarbetats och verkställts. Kostnadsökningen för företagshälsovården kan till största delen förklaras av att vi genomfört de medicinska kontroller som vi är skyldiga att genomföra enligt lag. Medicinska kontroller genomförs i intervaller och kommer därför att utgöra en mindre del i 2024 års budget.

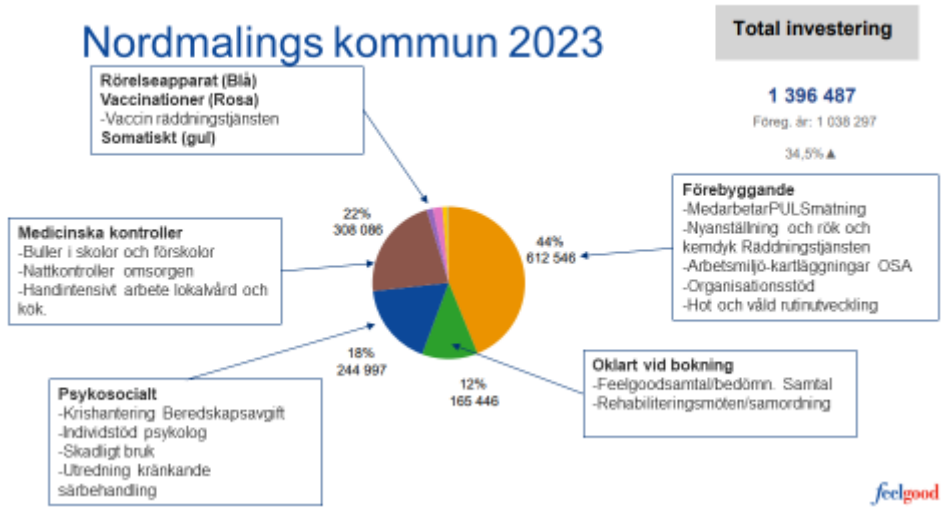

2.7 Den kommunala koncernen

I Nordmalings kommunkoncern ingår det helägda fastighetsbolaget Nordmalingshus AB samt VA-/avfallsbolaget Nordva AB.

I Nordmalings kommun tillämpar man LOV, Lag om valfrihetssystem där främst ordinärt boende är föremål för konkurrensutsättning. Dessa uppdrag sköts då delvis av privata utförare.

En övergripande organisationsöversikt presenteras nedan.

Politisk organisation

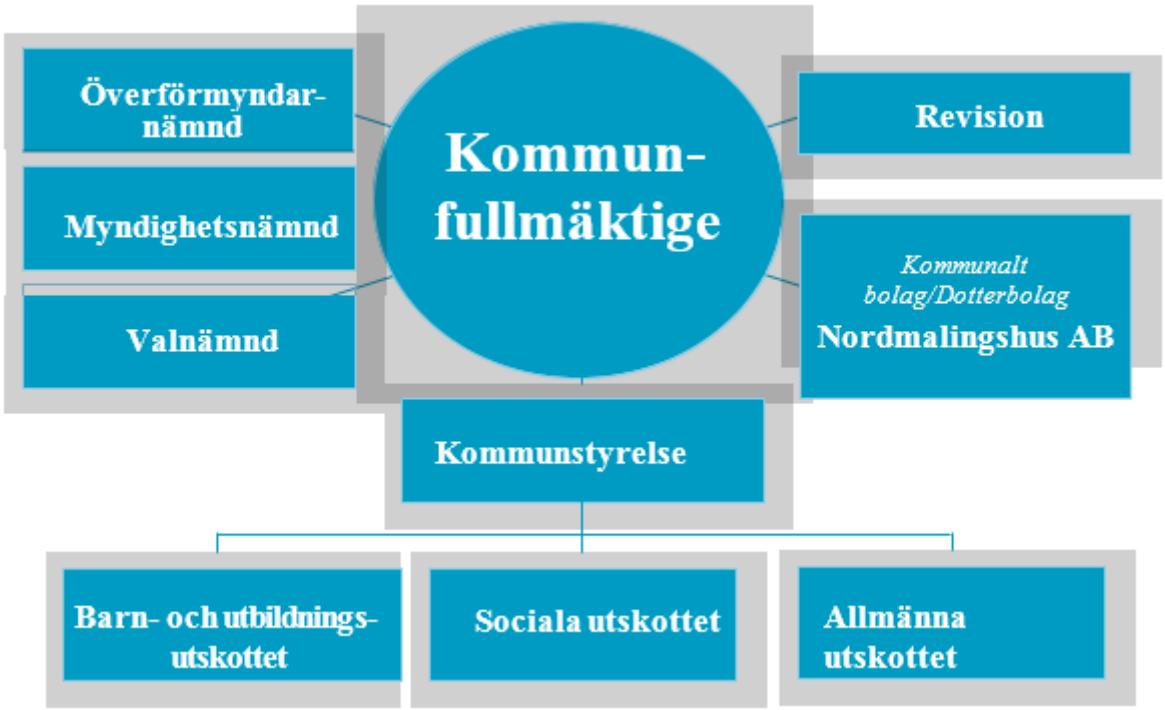

Tjänstemannaorganisation

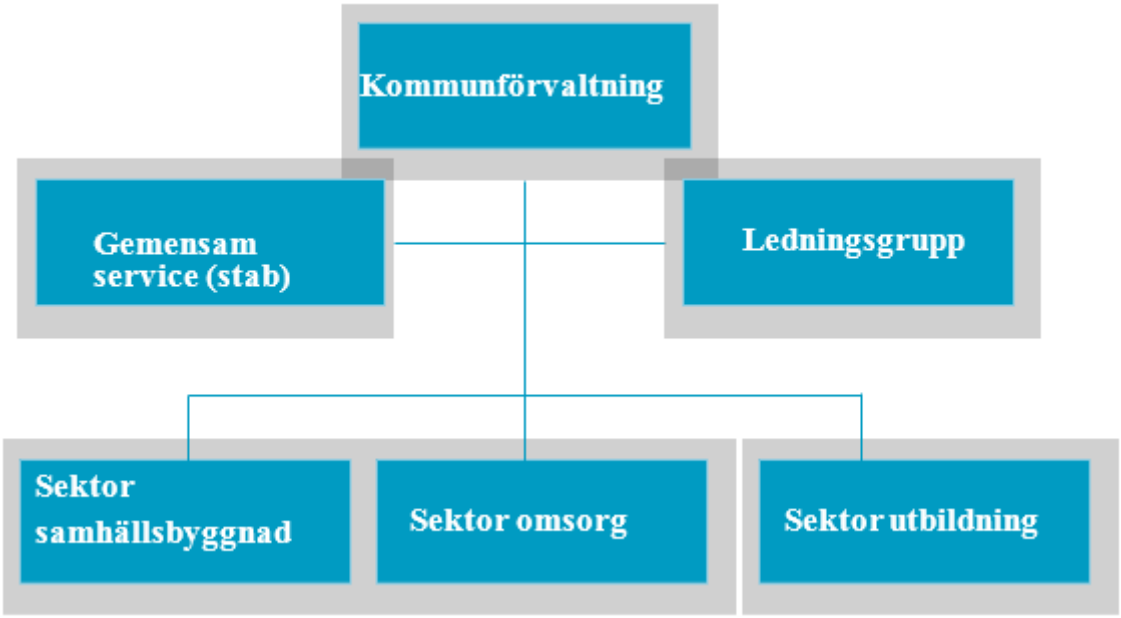

2.8 Förväntad utveckling

Nordmalings kommun har de senaste åren haft en stark resultatutveckling som möjliggjort färdigställande av ett antal större investeringsprojekt där egenfinansieringen varit hög.

Under 2023 har ekonomin kraftigt försämrats utifrån ett resultatperspektiv. Resultatet har främst påverkats av ett kraftigt ökat nettokostnadsläge där skatteintäkterna och de generella statsbidragen haft en relativt god uppräkning.

Trots ett ansträngt resultatläge så har kommunens investeringsverksamhet hanterats genom eget kassaflöde.

Anpassning till det ekonomiska läget är ett prioriterat område under kommande period. Dels måste kostnaderna anpassas till de intäkter som beräknas komma in till kommunen. Kommunen står även inför en omfattande investeringsvolym i närtid med bland annat byggande av ett nytt LSS-boende. Det är en investering som kommer att kräva lånefinansiering men även kommer att innebära ett åtagande gällande långsiktiga driftskostnader.

I dagsläget indikeras inga övriga stora volymförändringar under kommande planeringsperiod även om temporära volymförändringar kan innebära utmaningar på kort sikt. Däremot är det egna kostnadsläget svårt att prognostisera även om ett omställningsarbete pågår för att anpassa bemanning till aktuellt volymuppdrag.

Prognosen över kommunens skatteintäkter är att uppräkningsfaktorerna faller något utifrån antaganden under den lågkonjunktur som inträder och prognosen för 2024 är negativa slutskatteavräkningar. En försvagad skatteunderlagstillväxt i kombination med en osäker nettokostnadsutveckling kan innebära att kommunen måste vara beredda på ytterligare prioriteringar gällande mål och medel i närtid.

Nordmalings kommun har över tid sett en minskad befolkning och en ökad demografisk försörjningskvot vilket innebär att skatteunderlaget inte ökar i samma takt som vid ett gynnsammare förhållande. En demografisk utveckling där andelen av befolkningen i ej förvärvsarbetande ålder ökar i högre takt än andelen av befolkningen i förvärvsarbetande ålder innebär på sikt att kommunen finansiering av välfärden urholkas. Nordmalings kommuns invånarantal per 2023-11-01 uppgår till 7 050 invånare. Det är en minskning med 16 invånare sedan 2022-12-31 vilket innebär att

befolkningsutvecklingen inte följer utvecklingen enligt målbild.

För att skapa en positiv befolkningsutveckling krävs riktade satsningar gällande främst bostadssituationen. Bedömningen i dagsläget är dock tuff utifrån ett konjunkturläge med kraftigt ökade kostnader samt ökade räntor vilket i dagsläget hämmar utvecklingen för Nordmalings kommun. Kommunens samarbete med Nordmalingshus och Statens bostadsomvandling kommer dock innebära ett första steg mot nya hyreslägenheter i kommunen. Hyreslägenheterna beräknas vara klara i slutet av 2024.

För att ändå skapa goda förutsättningar för framtiden arbetas det intensivt med framtagande av en ny översiktsplan vilken ska ange förutsättningarna och inriktning för kommunens framtida expansion. En viktig del är att vara planberedda vid förfrågningar gällande bostadsproduktion samt företagsetableringar. Redan under 2023 har förberedelser inför kommande etableringar diskuterats och under 2024 kommer exploatering för företagsetablering att påbörjas i Rundvik.

Ytterligare en viktig del för kommunens utveckling är besöksnäringen där kommunen har ett viktigt uppdrag att marknadsföra och bidra till förutsättningar för att olika aktörer ska kunna utveckla besöksnäringen. Nordmalings kommun har under 2023 arrenderat ut drift av Nordmalings camping till lokala aktörer.

Inom kommunkoncernen aviseras stora investeringsbehov för att säkra framtidens vatten- och avloppsleverans vilket beräknas pågå redan från 2024 och fram till 2030. Med anledning av detta så har Nordmalings kommun förberett utökat borgenslöfte till dotterbolag för att skapa förutsättningar för en lånefinansierad investeringsverksamhet.

2.9 Händelser av väsentlig betydelse

Verksamheten i Nordmalings kommun har under året påverkats av det rådande världsläget med kraftig inflation som påverkats resultaträkningen i varierad utsträckning. Kommunen har en fortsatt kännbar kostnadsutveckling inom kollektivtrafik, material-, samt transportintensiv verksamhet. Även det stigande ränteläget har påverkat kommunen i samband med omsättning av befintliga krediter. Energisituationen har inte påverkat kommunen i allt för stor utsträckning på helårsbasis och de kraftiga pristopparna som aktualiserades januari-februari samt november-december 2022 har inte nått samma nivåer under 2023.

Inför 2023 trädde ett nytt pensionsavtal i kraft vilket innebär ett högre pensionsintjänande för de anställda och ökade kostnader för arbetsgivaren. För Nordmalings kommun har det under året inneburit 6,0 Mkr högre pensionskostnader avseende den avgiftsbestämda delen. Vidare har värdesäkringen av den förmånsbestämda pensionen påverkats av inflationstakten vilket innebär att kostnaden för den förmånsbestämda delen ökar med 7,0 Mkr jämfört med 2022.

Vidare har det osäkra omvärldsläget har inneburit krav på organisationens krisberedskap och resurser har tillförts för att arbeta med frågor kring beredskap och säkerhet. Som ett led i detta har kommunen fortsatt med krigsplacering av personalen för att säkerställa att personalen finns tillgänglig i händelse av kris. För delar av uppdraget erhåller kommunen ekonomiskt stöd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Under året har SÄPO höjt terrorhot nivån från 3-4 vilket även ställer krav på kommunen att säkerställa åtgärder samt vidta vissa rutiner.

Efter revidering och samverkan under hösten 2023 beslutade Kommunfullmäktige i december om nya verksamhets- samt finansiella mål som ska gälla från 2024. De nya verksamhetsmålen ska tydliggöra kommunens prioriteringar samt på ett tydligare sätt prioritera de medel som krävs för att nå målen.

Under 2021 tecknades en avsiktsförklaring med Statens bostadsomvandling för att utreda möjligheten till att bygga om Tobiasgården i Gräsmyr till lägenheter. Efter förstudie och projektering så tecknades i december 2023 slutligen avtal med SBO om att gå vidare i processen. SBO har förvärvat fastigheten och påbörjar omgående omställningen vilket innebär sju nya lägenheter i kommunen.

2.10 Året i bilder

2.11 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen och kontrollen av den kommunala verksamheten sker i olika instanser där fullmäktige anger den övergripande inriktningen. Ett antal styrande dokument som säkerställer ansvar och befogenheter i olika instanser tillämpas för att säkerställa kvalitet i verksamheten samtidigt som verksamheten ska bedrivas utifrån god ekonomisk hushållning.

Fullmäktiges styrning kring mål och medel anges övergripande i ekonomistyrningspolicyn.

Fullmäktiges övergripande mål fastställs över en mandatperiod men ingå även i kommunens budget. Ekonomistyrningspolicyn anger inriktningen för kommunens budgetprocess där processen inleds 12 månader innan budgetåret startar. Processen leds av kommunens ledningsgrupp tillsammans med gruppledare för samtliga partier representerade i fullmäktige. Budgeten beslutas i normalfallet i juni innan budgetåret startar och innehåller beslut om skattesats, låneram, resultatbudget, medelsanvisning till respektive verksamhetsområde samt investeringsbudget. Under hösten 2023 har en reviderad ekonomisyrningspolicy tagits fram som ska beslutas under 2024.

I november året innan budgetåret fastställer kommunstyrelsen verksamhetsplan utifrån tilldelade skattemedel vilket även inkluderar en plan för måluppfyllelse.

Under budgetåret sker månatligen ekonomisk uppföljning som rapporteras till respektive utskott och till Kommunstyrelsen. Vid respektive tertialbokslut rapporteras även uppföljningen av de kommunala verksamhetsmålen.

För att säkerställa kvalitet och öka riskspridningen i kommunens finansiella verksamhet har fullmäktige fastställt en övergripande finanspolicy. Finanspolicyn är kommunens ramverk för Nordmalings kommuns finansiella verksamhet. Policyn anger särskilt villkor för kommunens upplåning och den riskspridning som ska eftersträvas.

För att i verksamheten medvetandegöra risker som kan vara betydande och väsentliga fastställer kommunstyrelsen årligen plan för internkontroll vilket ska säkerställa processerna och uppföljningen i ett antal verksamhetsområden som bedöms utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Resultatet av prioriterade processer och aktiviteter i internkontrollplanen har redovisats till kommunstyrelsen under hösten 2023

Fullmäktiges styrning och kontroll av de kommunala bolagen Nordmalingshus AB samt Nordva AB hanteras via ägardirektiv där bolagens uppdrag och skyldigheter anges.

Under hösten 2023 har arbete påbörjats för att revidera och förtydliga ägardirektiven gällande bostadsbolaget för att få en likartad hantering i styrning av samtliga kommunala bolag. De nya ägardirektiven kommer att beslutas under första halvåret 2024.

2.12 Kommunfullmäktiges övergripande mål

För att mäta välfärdsuppdraget har kommunfullmäktige fastställt en vision, formulerat inriktning samt verksamhetsmässiga perspektivmål som ska vara framåtriktade för att visa vad som ska åstadkommas. Målen ska vara relevanta, de ska kunna mätas och följas upp och förhoppningsvis kunna leda till förbättrade resultat för medborgarna i Nordmalings kommun.

Kommunens verksamhetsmål är uppdelade i fyra områden. *Medborgare* och *ekonomi* avser kommunens externa relationer. De perspektiven rör hur medborgarna upplever kommunens kvalitet och hur förvaltningen av skattebetalarnas pengar fungerar. *Processer/utveckling* samt *medarbetare* avser kommunens interna relationer. De perspektiven rör förbättringspotential i arbetssätt och hur vi på bästa sätt ger rätt förutsättningar till vår personal att utföra sitt uppdrag.

Fullmäktiges övergripande mål följs upp och bedöms utifrån respektive sektors måluppfyllelse.

Inför 2024 har Kommunfullmäktige beslutat nya övergripande fullmäktigemål. Målen kommer från och med 2024 att följas upp med hjälp av tydligare indikatorer och målvärden.

Måluppföljning

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål i fastställd budget 2023 sker i form av styrkort. Bedömning görs utifrån följande färgkodning.

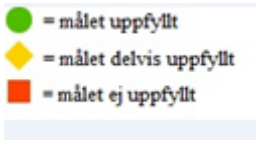

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
Medborgarnytta	I de kommunjämförelser som görs ska värdena förbättras jämfört med föregående år.	◆	Något försämrade resultat i jämförelse med 2022 rapporteras från sektorerna. Grundskolans årskurs 6 och 9 visar för 2023 förbättrade resultat. Fortsatt trend nedåt avseende rankning näringslivsklimatet. Plats 161 i riket samt plats 42 av 63 i kommungruppen *Pendlingskommuner nära större stad*. I SCB:s medborgarundersökning dec 2023 ser vi en viss positiv trendöverlag. I enkäten har 75,5% svarat att *Kommunen sköter sina olika verksamheter bra.* 96,1 % har svarat att *Kommunen är en bra plats att bo och leva på.*
	Samtliga verksamheter ska årligen i någon form mäta brukar- eller kundupplevelsen av kommunens tjänster och vidta åtgärder för att förbättra resultaten.	◆	För 2023 har fler brukarundersökningar genomförts och vi ser en positiv trend i resultaten där sektorerna närmar sig uppsatta målvärden. Undersökningarna används av alla sektorer i förbättringsarbetet. Interna stödfunktioner mäts ej systematiskt men planering av detta arbete pågår inom gemensam sektor. 60,9% anger i SCBs medborgarundersökning *Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra*, 81% upplever att man får ett *Bra bemötande vid kontakt med tjänstepersoner i kommunen.*

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
Ekonomi i balans	Kommunen och Nordmalings Hus ska i ett samlat perspektiv ha en sådan ekonomisk stabilitet att de ger förutsättningar för en framtida expansion och utveckling av kommunen.		Resultatet för kommunen och kommunkoncernen är för perioden negativt även om koncernbolagen redovisar positiva resultat. Kommunens och koncernens soliditet är något försämrad jämfört med föregående år. Kommunens och koncernens låneskuld per invånare ligger lågt i förhållande till riket.
	God ekonomistyrning med resultat motsvarande minst 2 procent av tilldelade skattemedel.		Resultatet för perioden uppgår till -0,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet innebär en kraftig försämring jämför med 2022 då resultatet uppgick till 3,1 procent.
	Samtliga verksamheters kostnader ska harmonisera med jämförbara kommuner med liknande struktur.		Nordmalings kommun har en utmaning i det egna kostnadsläget inom ett flertal verksamhetsområden. Inom den pedagogiska verksamheten ligger kostnadsläget jämförbart med likartade kommuner. Dock finns avvikelser där förskolan bedrivs betydligt billigare än förväntat medan grundskolan över tid bedrivits något dyrare än förväntat. Kostnadsläget inom äldreomsorgen har kraftigt bromsats in från tidigare högt kostnadsläge. Dock ser man tendenser till ett ökat kostnadsläge efter 2023. Kostnader för individ- och familjeomsorgen avviker kraftigt från förväntad nivå samt i förhållande till likartade kommuner. Viss tendens till ett gynnsammare läge kan anas i resultatet för verksamhetsområdet. Övriga verksamheters kostnader ligger i en nivå som motsvarar förväntad nivå.
Hållbar utveckling	Skapa förutsättningar för nyföretagande och bättre lokalt företagsklimat. Utveckla marknadsföring och profilering av Nordmalings kommun med stöd av besöksnäringen.		Nordmalings kommun faller i näringslivsranking från plats 100 till plats 161. För underliggande enkätresultat sjunker poängen för ”Sammanfattande omdöme om näringslivsklimatet” från betyg 3,78 till 3,50 vilket är det lägsta betyget sedan 2015. Kommunen sänker betyget för samtliga områden men ”upphandling” samt ”attityder till företagande” är utmärkande i sin försämring. Därmed fortsätter kommunen en oroväckande nedåtgående trend man haft sedan 2021. Konjunkturläget och oron kan här också spela in i resultatet. Under året har Nordmalings Tillväxt och näringslivsstrategi fastställts och arbete påbörjats med bland annat uppstart av ett brett Näringslivsråd. Ett fortsatt utvecklingsområde är dock fortfarande besöksnäringen där kommunen har behov av att utveckla planen. Intensifierat arbete med platsattraktion har påbörjats.

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål	Kommentar
	Utveckling av verksamhets- och kvalitetsprocesser.	Nya fullmäktigemål ska gälla från 2024 för att tydliggöra målbild och resurstilldelning. Kommunstyrelsen har även fastställt nya nedbrutna mål för verksamheterna med tydliga resultatmått och målvärden. Fortsatt arbete med att förbättra kommunens tillgänglighet för medborgarna genom digitaliserade processer.
	Nordmaling växer med 50 personer per år.	Antal invånare är relativt oförändrat under de senaste fem åren och antal invånare ligger på 7 065 personer per 2023-12-31 oförändrat mot föregående år. Tillgång till bostäder inom främst centralort är hämmande för möjligheterna att nå målet. Fullmäktiges målbild gällande den årliga befolkningsökningen är en ökning på 50 invånare per år för att befolkningsmängden år 2031 ska uppgå till 7 550 invånare. En viktig förutsättning för befolkningstillväxt är en aktuell översiktsplan som ska ange hur framtida exploatering och expansion ska kunna ske. Arbetet med översiktsplanen pågår och beräknas vara klar för beslut under 2024.
Attraktiv arbetsgivare	Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.	De resultatmått som mäter målet främst kopplat mot mätningar i medarbetarenkät och jämförelse av HME-index med andra kommuner. Medarbetarenkätens resultat 2023 visar för *Engagemang 7,8* och *Välmående 7,3* vilket är motsvarande respektive något förbättrat mot mätningar 2022 och något bättre än benchmark. Kommunen har under de senaste åren bedrivit arbete i samarbete med Sunt arbetsliv där kommunen fokuserat på friskfaktorer. det är ett arbete som kommer att utvecklas inom hela organisationen under fortsättningen av 2023. Från 2022 genomförs Medarbetarenkäten årligen.
	Ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.	Måluppfyllelse baserat på medarbetarenkät 2023 indikerar generellt starka resultat. HME Styrning 8,1 samt HME Ledning 8,0 är jämförbart med 2022. Ledarskapsutbildning för nya chefer har genomförts. Förbättringsområde avseende gemensamma mål och måluppföljning genomgående resultat i mätning samt även indikation över stress.

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål	Kommentar
	Engagerade medarbetare med rätt kompetens.	Generellt höga resultat i årets medarbetarenkät gällande kompetens och medarbetares engagemang. 8,6 i resultat på frågan *Jag har den kompetens som jag behöver för att utföra mitt arbete.* Idag bedömer verksamheterna att vi har en hög andel personal med rätt utbildning och kompetens. Vi ser bland annat att andelen behöriga lärare i grundskolan ökar för tredje året i rad till 83,5% (jämförelse med Umeå 82% samt riket 70,8%.)

Nordmalings kommuns samlade måluppfyllnad

Kommunens måluppföljning utgår ifrån fyra perspektiv nämligen medborgarnytta, ekonomi i balans, effektiv verksamhet och utveckling samt attraktiv arbetsgivare.

Under respektive perspektiv finns ett antal mål kopplade vilka fullmäktige har samt som övergripande verksamhetsmål.

Målen under perspektivet medborgarnytta avser resultat från kvalitativa mätningar från dels egna undersökningar samt offentliga undersökningar. I de undersökningar som genomförts inom främst de mjuka sektorerna faller resultaten något. Vidare faller kommunen i näringslivsrankningen där orsakerna analyserats under hösten men handlingsplaner ej aktualiserats. Tittar man på den kommunövergripande medborgarundersökningen stärker dock Nordmalings kommun sina positioner inom ett antal områden. Sammantaget bedöms de övergripande målen vara delvis uppfyllt.

De mål som ligger under perspektiv ekonomi i balans är en stark ekonomi utifrån ett soliditetsperspektiv, positiva resultat enligt resultaträkningen samt ett nettokostnadsläge i de kommunala verksamheterna som ska ligga på en nivå jämfört med andra kommuner. Soliditeten är i princip oförändrad jämfört med föregående år trots det negativa resultatet och dess effekt på det egna kapitalet. Soliditeten ligger över 40 procent vilket innebär att det finansiella målet nås under 2023. Väger man in ansvarsförbindelsen i soliditetsmålet nås inte dock målet fullt ut.

Samtidigt har kommunen fortsatt höga nettokostnader inom ett antal verksamheter där kostnaderna ökat ytterligare under 2023. För 2023 uppnås enbart soliditetsmålet vilket innebär att målen som ska indikera ekonomi i balans inte kan anses som uppfyllt.

I perspektivet effektiv verksamhet och utveckling innebär den samlade måluppföljningen att målet betraktas som delvis uppfyllt. Detta trots fallande positionerna i näringslivsrankingen.

Det interna utvecklingsarbetet har inneburit att revidering av övergripande mål har skett där nya fullmäktigemål beslutats under hösten. Målen är dels finansiella men även av verksamhetskaraktär vilket innebär att mål och medel tydligare ska utgöra grund för prioritering. Inför kommande år ska prioritering mellan verksamhetsmålen och ekonomiska förutsättningar ske och därmed tydligare kunna värdera god ekonomisk hushållning.

Målet avseende invånarantal realiseras dock inte men är samtidigt ett mål som måste realiseras i samarbete med ett stort antal andra aktörer.

De mål som ska indikera kommunen som en attraktiv arbetsgivare bedöms i den samlade mätningen som uppfyllt. Kommunen har under året fortsatt med satsningar för en god arbetsmiljö genom "sunt arbetsliv". Genomförd medarbetarenkät indikerar generellt höga index utifrån HME-perspektiv och analys och handlingsplan över utvecklingsområden har det arbetats med under slutet av 2023.

Sjukfrånvaron är dock fortfarande hög även om den minskar jämfört med 2022. I de nya beslutade fullmäktigemålen som gäller från 2024 är lägre sjuktal en målbild vilket kommer ställa krav på analys och aktiviteter som stärker frisktalen.

3 Ekonomisk uppföljning

3.1 Resultaträkning

Löpande prisnivå, Mkr	*Not*	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Kommunkoncernen 2023	Kommunkoncernen 2022
Verksamhetens intäkter	*1*	80,1	100,9	127,1	142,7
Jämförelsestörande poster netto	*8*	-1,5	1,1	0,0	1,1
Verksamhetens kostnader	*2*	-638,4	-608,6	-676,3	-642,5
Avskrivningar	*3*	-20,1	-17,8	-27,9	-22,9
Verksamhetens nettokostnader		**-579,9**	**-524,4**	**-577,1**	**-521,6**
Skatteintäkter	*4*	377,2	360,2	377,2	360,2
Generella statsbidrag och utjämning	*5*	199,8	181,6	199,8	181,6
Verksamhetens resultat		**-2,9**	**17,4**	**-0,1**	**20,2**
Finansiella intäkter	*6*	1,2	1,0	1,6	1,2
Finansiella kostnader	*7*	-2,3	-1,6	-4,5	-2,8
Resultat efter finansiella poster		**-4,0**	**16,9**	**-3,0**	**18,7**
Extraordinära poster (netto)	*8*	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		**-4,0**	**16,9**	**-3,0**	**18,7**

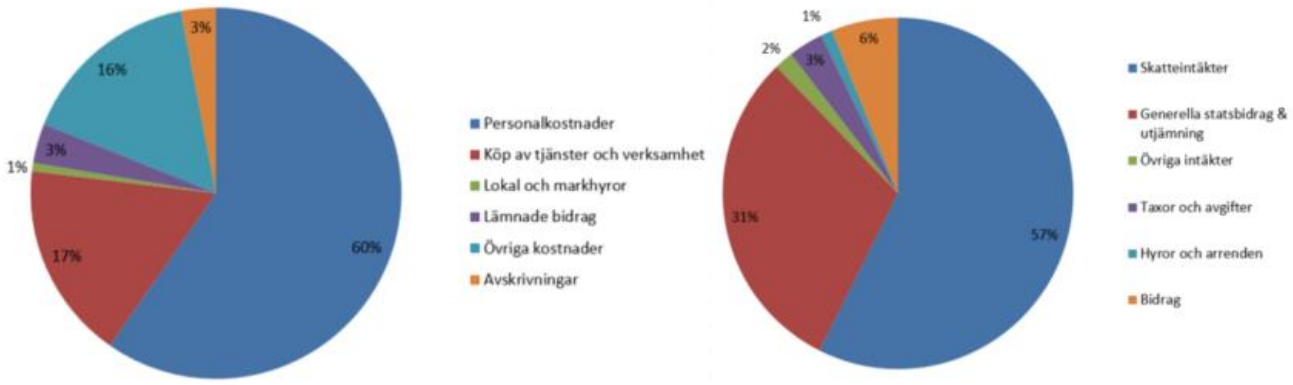

3.2 Balansräkning

Löpande prisnivå, Mkr	*Not*	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Kommunkoncernen 2023	Kommunkoncernen 2022
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	*9*	0,0	0,0	0,3	2,5
Materiella anläggningstillgångar	*10*	324,8	313,2	475,1	453,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		277,3	268,1	411,2	399,0
Maskiner och inventarier		19,1	17,4	35,5	26,4
Övriga materiella anläggningstillgångar		28,4	27,7	28,4	27,7
Finansiella anläggningstillgångar	*11*	30,1	29,5	9,2	9,7
Summa anläggningstillgångar		**354,9**	**342,7**	**484,6**	**465,3**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd med mera	*12*	2,2	2,2	2,2	2,2
Fordringar	*13*	63,8	69,9	72,1	77,0
Kassa, bank	*14*	29,9	44,3	41,1	55,8
Summa omsättningstillgångar		**95,9**	**116,4**	**115,4**	**135,0**
SUMMA TILLGÅNGAR		**450,8**	**459,1**	**600,1**	**600,2**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	*15*				
Balanserat eget kapital		187,4	170,5	204,1	185,4
Övrigt eget kapital		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		-4,0	16,9	-3,0	18,7
Summa eget kapital		**183,4**	**187,4**	**201,1**	**204,0**
Avsättningar	*16*				
Avsättning pensioner och liknande		6,8	5,5	6,8	5,5
Övriga avsättningar		0,5	0,5	0,7	2,2
Skulder					
Långfristiga skulder	*17*	146,4	154,2	265,8	270,3
Kortfristiga skulder	*18*	113,7	111,5	125,7	118,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**450,8**	**459,1**	**600,1**	**600,2**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	*19*	**523,3**	**541,9**	**400,7**	**422,8**

Balansomslutningen för kommunen och kommunkoncernen har minskat något jämfört med föregående år.

Värdet på kommunens anläggningstillgångar ökar mellan åren utifrån investeringsnivån medan omsättningstillgångarna minskar med cirka 20,0 Mkr där den största orsaken minskat kassa.

På skuldsidan minskar kommunens egna kapital med anledning av det negativa resultatet. De långfristiga skulderna minskar mellan åren där lån hos kreditinstitut minskar med 10,0 Mkr medan skulder för erhållna investeringsbidrag ökar något.

För koncernen ökar anläggningstillgångarna beroende på investeringsverksamhet inom koncernen. Samtidigt minskar koncernens omsättningstillgångar där den största orsaken är minskad kassa.

Koncernens egna kapital minskar beroende på det negativa koncernresultatet. Koncernens långfristiga skulder minskar något mellan åren beroende på genomförd amortering från både kommunen och Nordmalingshus AB är högre än Nordvas nyupplåning.

3.3 Kassaflödesanalys

Löpande prisnivå, Mkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Kommunkoncernen 2023	Kommunkoncernen 2022
LÖPANDE VERKSAMHET				
Årets resultat	-4,0	16,9	-3,0	18,7
Justering för av- och nedskrivning	20,1	17,8	27,9	22,9
Justering för ianspråktagna/gjorda avsättningar	1,3	1,6	1,4	1,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkan	-0,3	-0,9	-0,5	-0,8
Medel löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	**17,1**	**35,4**	**25,8**	**42,4**
Ökning (-)/minskning (+) varulager	0,0	0,2	0,0	0,2
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	6,1	-21,2	7,9	-7,8
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga skulder	2,2	-5,2	4,3	-7,0
Kassaflöde löpande verksamhet	**25,4**	**9,2**	**38,0**	**27,8**
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	-0,1
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-33,1	-66,3	-49,4	-76,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	13,2	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde investeringsverksamhet	**-33,8**	**-53,8**	**-50,1**	**-77,4**
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Nyupptagna lån	0,0	0,0	8,0	7,7
Finansieringsbidrag	4,0	13,7	4,0	13,7
Amortering av långfristig skuld	-10,0	0,0	-14,5	0,0
Minskning av långfristig fordran	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av övrig långfristig skuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde finansieringsverksamhet	**-6,0**	**13,7**	**-2,5**	**21,4**
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Årets kassaflöde	**-14,4**	**-30,9**	**-14,6**	**-28,2**
Likvida medel vid årets början	44,3	75,2	55,8	84,2
Likvida medel vid periodens slut	29,9	44,3	41,1	55,8

Kassaflödesanalysen visar in- och utflödet av likvida medel under året. Utifrån kommunens finansiella målsättning om att investeringar ska vara egenfinansierade krävs positiva kassaflöden från den löpande verksamheten som minst motsvarar det utflöde av likvida medel som investeringsverksamheten kräver. En grundregel brukar vara att årets resultat plus avskrivningarna ger årets egenfinansierade investeringsutrymme.

Kassaflödet från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet är positivt med 17,1 Mkr och efter reglering av korta fordringar och skulder, det så kallade rörelsekapitalet, så är kassaflödet positivt med 25,2 Mkr. På koncernnivå är kassaflödet från driften 38,0 Mkr.

Årets investeringsverksamhet har uppgått till 33,8 Mkr för kommunen och i koncernen är utfallet 50,1 Mkr. Ingen försäljning av materiella anläggningstillgångar har skett under året.

Den finansiella verksamheten har inneburit ett utflöde av likvida medel på 6,0 Mkr för kommunen och på koncernnivå 2,5 Mkr. Kommunen har under året erhållit investeringsbidrag på 4,0 Mkr samtidigt som Nordmalingshus AB amorterat 4,5 Mkr. Nordva AB har under året lånat upp 8,0 Mkr.

Årets kassaflöde för helåret är negativt för kommunen och kommunkoncernen vilket beror på svag resultatnivå i kombination med investeringsvolymen. På kort sikt är dock likviditeten under kontroll men på längre sikt måste resultatnivåerna fortsätta hållas starka för att hantera investeringsvolym över tid med så hög egen finansiering som möjligt.

3.4 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) Ett förtydligande kring redovisningsprinciper som Nordmalings kommun tillämpar och hur de ska tolkas återges i följande avsnitt. Inga förändringar principer har skett jämfört med årsredovisning 2022 samt delårsbokslut 2023.

Intäkter

Skatteintäkter

Skatteintäkten uppstår och redovisas det år då den skattepliktiga inkomsten intjänas. Slutavräkningen prognostiseras när bokslutet upprättas för inkomståret. Slutavräkningen och de preliminära skatteinbetalningarna utgör således årets skatteintäkter.

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s cirkulär 23:58 i enlighet med rekommendation RKR 4.2. Den definitiva slutavräkningen för 2022 uppgår till 1 431 kr/inv medan den preliminära slutavräkningen för 2023 uppgår till 787 kr/inv.

Mellanskillnaden mellan den preliminära och den definitiva slutavräkningen avseende 2022 uppgår till 260 kr/inv och har intäktsredovisats i bokslut 2023. Den totala resultateffekten för 2023 uppgår till 7,4 Mkr där 5,6 Mkr avser slutavräkning 2023 och 1,8 Mkr avser stärkt slutavräkning för 2022.

Den positiva slutavräkningen avseende 2022 regleras genom skatteinbetalningen i januari 2023. Fordran avseende 2023 års skatteinbetalningar regleras genom skatteinbetalningen i januari 2025.

De preliminära inbetalningarna avseende den kommunalekonomiska utjämningen bokförs enligt rekommendation enligt prognos. Reglering av den för högt inbetalade kostnadsutjämningen 2022 har reglerats under 2023.

Övriga intäkter

Nordmalings kommun följer RKR 2 vid redovisning av avgifter, bidrag och försäljningsintäkter. Investeringsbidrag redovisas som en förutbetald intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Under 2023 har investeringsbidrag erhållits för investeringsprojekt avseende bredband samt godsterminal. Dessa har bokförts som en långfristig skuld i balansräkningen och intäktsförs i takt med investeringens avskrivningar.

Anslutningsavgifter avseende bredband periodiseras inte utan intäktsförs i sin helhet vid debiteringstidpunkt. För 2023 uppgår de bokförda bredbandsanslutningarna till 1,9 Mkr.

Under 2023 har statsbidrag för att säkerställa god vård redovisats som ett riktat statsbidrag enligt rekommendation.

Övriga intäkter har under året påverkats genom en nedskrivning av en fordran. Nedskrivningen uppgår

till 5,2 Mkr

Under 2023 har ytterligare bidrag från staten erhållits där klassificeringen enligt rekommendation ska vara generellt statsbidrag, Dessa bidrag är prestationsmedel för minskad andel timanställda inom vård och omsorg, prestationsmedel för ökad sjuksköterskebemanning samt statsbidrag för befolkningssvaga kommuner. Dessa intäkter redovisas på konto 829 i resultaträkningen. Omfattningen på dessa poster är 8,6 Mkr.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar sker över den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Nedskrivningar görs vid behov efter prövning. Exempel på nedskrivningsbehov kan vara om servicepotentialen i en anläggningstillgång försämrats eller om förtida komponentutbyte sker.

Avskrivningstider

Följande avskrivning tillämpas främst:

Maskiner och inventarier	3, 5 och 10 år
Verksamhetsfastigheter, komponenter	10 – 80 år
Övriga fastigheter och anläggningar	20,25, 33 och 50 år
Mark	Ingen avskrivning
Aktier, andelar etc.	Ingen avskrivning

Komponentredovisning

Nordmalings kommun tillämpar komponentredovisning enligt RKR 4 när det gäller verksamhetsfastigheter. Vid nyproduktion fördelas anskaffningsvärde utifrån komponentmall och vid reinvestering/komponentutbyte aktiveras värdet på aktuell komponent.

Vid komponentutbyte prövas nedskrivnings-/utrangeringsbehov.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i separat not. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och på något sätt försvårar jämförelsen mellan åren. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljning samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

För 2023 redovisas realisationsförlust om 1,5 Mkr som jämförelsestörande. Realisationsförlusten hänförs till försäljning av Tobiasgården som ett led i projektet med Statens bostadsomvandling.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar som beräknas utifrån förväntad ekonomisk livslängd. För att en aktivering ska ske, ska värdet uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp och den förväntade nyttjandeperioden överstiger tre år. Aktivering av anläggningstillgångar sker när anläggningstillgången i allt väsentligt är färdigställd. Under 2023 har den nya förskolan aktiverats.

Nordmalings kommun tillämpar komponentavskrivningar avseende verksamhetsfastigheter. Det innebär att en anläggningstillgång redovisas som ett antal delkomponenter och inte som ett enskilt objekt.

Omsättningstillgångarna är värderade enligt det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Lager är värderade för redovisningsperioden.

Exploateringsfastigheter som är avsedda för försäljning har klassificerats som omsättningstillgång. För Nordmalings kommun avser detta tomter för bostäder. Under 2023 har inga exploateringstomter sålts.

Övriga osäkra fordringar i balansräkningen har skrivits ned enligt försiktighetsprincipen. I bokslutet har värdereglering avseende kundfordringar med förfallodatum tidigare än sex månader reserverats.

Skulder

Kommunens skulder delas i in i långfristiga och kortfristiga skulder där kortfristiga skulder bedöms ha en löptid understigande 12 månader.

Enligt huvudregel ska kommande års amortering av långfristig skuld redovisas som kortfristig skuld. Nordmalings kommun har dock ingen amortering planerad under 2024 utifrån osäker resultatutveckling och en investeringstakt som bedöms ta kassaflöde i anspråk..

Den del av de förutbetalda investeringsbidrag som avses upplösas under 2024 är inte bokförda som kortfristig del. Skuldbokförda investeringsbidrag har under 2023 ökat med 4,0 Mkr och avser investeringsbidrag från Tillväxtverket samt Post- och Telestyrelsen.

Semesterlöneskulder värderas inklusive aktuellt personalomkostnadspålägg och redovisas som en kortfristig skuld. Semesterlöneskulder har värderats utifrån underlag från lönesystemet per 2023-12-31.

Lånekostnader hanteras enligt huvudmetoden, det vill säga att de belastar resultatet för den period de uppkommer. Ingen aktivering av räntor görs.

Från och med 2020 finns hela koncernkontostrukturen i kommunens balansräkning. Det innebär att den del av banktillgångarna som tillhör Nordmalingshus AB redovisas som en kortfristig skuld till koncernföretag på balansdagen.

Leasing

Leasingavtal ska klassificeras och redovisas antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och fördelarna som är förknippade med ägandet av en tillgång i allt väsentligt ligger på hyrestagaren. Vid operationell leasing är det uthyraren som bär risker och fördelar.

I dagsläget redovisar Nordmalings kommun inga finansiella leasingavtal. Under 2023 har ett antal hyreskontrakt analyserats och målbilden är att redovisa de kontrakt som uppfyller kriterierna för finansiell leasing från och med 2024.

Värdet på hyreskontrakten uppskattas motsvara ett tillgångsvärde på cirka 8,0 Mkr baserats på återstående avtalslängd.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensionsförmåner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Utbetalning av intjänad pension belastar resultaträkningen. Utbetalning av intjänad pension belastas även med beräknad löneskatt på 24,26 procent.

Kommunens pensionsåtagande i övrig redovisas på skuldsidan i balansräkningen i form av antingen avsättning eller kortfristig skuld. Även här värderas pensionerna inklusive löneskatt på 24,26 procent. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS.

Värderingen av pensionsskuld samt pensionsavsättning i balansräkningen grundas på KPA:s pensionsskuldsberäkning per december 2023. Beräkningen avser både arbetstagare och förtroendevalda.

Aktualiseringsgraden ligger på 98 procent vilket är samma nivå som 2022. Under 2023 har ingen visstidspension avtalats. Det finns heller ingen planerad partiell inlösen av ansvarsförbindelsen planerad i närtid.

Särredovisade resultatenheter

I räkenskaperna för Nordmalings kommun redovisas resultatenheter separat. Syftet är att synliggöra självfinansieringsgraden för verksamheterna.

I Nordmalings kommun avser detta enbart bredbandsverksamheten med anledning av att VA-/renhållningsverksamheterna bolagiserats. Med särredovisning ges en transparent bild över hur väl taxorna finansierar dessa verksamheter.

Resultatenhetens resultat bidrar till den totala resultatbilden. Dock undantas resultateffekten vid beräkning av balanskravsresultatet. För 2023 redovisar bredbandsverksamheten ett nollresultat vilket innebär att justering i balanskravsutredningen ej är nödvändig.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår bolag där kommunen har minst 20 procent inflytande. Detta innebär att Nordmalingshus AB samt Nordva AB ingår i kommunens sammanställda redovisning.

Koncerninterna mellanhavanden har rensats för ett ge en transparent bild över koncernens totala finansiella ställning. Med koncerninterna mellanhavanden avses köp och försäljning mellan kommunen och dotterbolagen samt mellan dotterbolagen. Elimineringar görs även på balansdagen utestående fordringar och skulder mellan kommunen och dessa dotterbolag.

Panter och ansvarsförbindelser

Panter och ansvarsförbindelser är åtaganden som ligger utanför kommunens balansräkning men där ett kommunalt ansvarstagande kan bli aktuellt i framtiden. Det avser främst borgensåtaganden gentemot dotterbolag men även borgen gentemot en ideell förening.

Vidare redovisas det stora pensionsåtagandet avseende pensioner intjänade före 1998 som en ansvarsförbindelse.

Slutligen redovisas det solidariska borgensåtagandet som Nordmalings kommun har som medlem i Kommuninvest AB.

Värdet av det ackumulerade ansvarsåtagandet baseras på engagemangsbesked från aktuella motparter per 2023-12-31 och redovisas i not 19.

3.5 Noter

Löpande prisnivå, Mkr		Kommunen		Kommunkoncernen	
	Not	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Verksamhetens intäkter	*1*				
Försäljningsintäkter		10,6	10,1	11,3	9,6
Taxor och avgifter		21,1	20,3	45,1	41,1
Hyror och arrenden		7,1	8,2	29,3	29,4
Bidrag från staten		33,6	56,0	33,6	56,0
EU-bidrag		0,1	0,0	0,1	0,0
Övriga bidrag		6,8	5,7	6,8	5,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster		0,7	0,7	0,7	0,7
Exploateringsintäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter		0,1	0,0	0,2	0,1
Summa verksamhetens intäkter		**80,1**	**100,9**	**127,1**	**142,6**

Verksamhetens kostnader	*2*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Löner och sociala avgifter		357,8	342,4	359,6	344,1
Pensionskostnader		36,2	23,7	36,3	23,8
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial		6,4	5,7	15,7	8,3
Bränsle, energi och vatten		13,4	13,8	18,9	19,7
Köp av huvudverksamhet		113,5	111,6	113,5	111,6
Lokal och markytor		4,9	4,8	2,3	2,4
Övriga tjänster		37,1	38,2	56,2	63,5
Kostnader räkenskapsrevision		0,5	0,3	0,5	0,4
Lämnade bidrag		22,7	23,3	22,7	20,9
Realisationsförluster och utrangeringar		0,0	0,0	1,5	0,0
Bolagsskatt		0,0	0,0	-0,3	0,1
Övriga kostnader		45,9	44,8	49,4	47,7
Summa verksamhetens kostnader		**639,9**	**608,6**	**676,3**	**642,5**

Avskrivningar	*3*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Avskrivning immateriella tillgångar		0,0	0,0	2,2	0,0
Avskrivningar av byggnader och anläggningar		17,9	15,0	22,9	19,8
Avskrivning maskiner		2,2	2,1	2,8	2,4
Ned/uppskrivningar		0,0	0,7	0,0	0,7
Summa verksamhetens kostnader		**20,1**	**17,8**	**27,9**	**22,9**

Skatteintäkter	*4*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Preliminär kommunalskatt		369,8	349,7	369,8	349,7
Preliminär slutavräkning innevarande år		5,6	8,3	5,6	8,3
Slutavräkningsdifferens föregående år		1,8	2,2	1,8	2,2
Summa skatteintäkter		**377,2**	**360,2**	**377,2**	**360,2**

Generella statsbidrag och utjämning	*5*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Inkomstutjämningsbidrag		109,2	104,2	109,2	104,2
Kommunal fastighetsavgift		21,7	20,7	21,7	20,7
Bidrag för LSS-utjämning		3,9	0,4	3,9	0,4
Kostnadsutjämningsbidrag		36,8	26,4	36,8	26,4
Regleringsbidrag/avgift		16,5	19,6	16,5	19,6
Strukturbidrag		3,1	3,1	3,1	3,1
Generella bidrag från staten		8,6	7,2	8,6	7,2
Summa generella statsbidrag		**199,8**	**181,6**	**199,8**	**181,6**

Finansiella intäkter	*6*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Ränteintäkter		1,0	0,6	1,5	0,7
Övriga finansiella intäkter		0,2	0,5	0,1	0,6
Summa finansiella intäkter		**1,2**	**1,0**	**1,6**	**1,2**

Finansiella kostnader	*7*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Räntekostnader		2,0	1,4	4,3	2,4
Övriga finansiella kostnader		0,3	0,2	0,3	0,4
Summa finansiella kostnader		**2,3**	**1,6**	**4,6**	**2,8**

Jämförelsestörande poster	*8*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Realisationsförluster		-1,5	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster		0,0	1,1	0,0	1,1
Summa jämförelsestörande poster		-1,5	**1,1**	**0,0**	**1,1**

Immateriella anläggningstillgångar	*9*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Programvarulicenser					
Ingående anskaffningsvärde		0,0	0,2	2,7	2,8
Årets inköp		0,0	0,0	0,0	0,1
Årets försäljningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar		0,0	-0,2	0,0	-0,2
Omföringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde		**0,0**	**0,0**	**2,7**	**2,7**
Ingående ack avskrivningar		0,0	-0,2	-0,2	-0,4
Försäljningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar		0,0	0,2	0,0	0,2
Omföringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar		0,0	0,0	-2,2	0,0
Utgående ack avskrivningar		**0,0**	**0,0**	**-2,4**	**-0,2**
Ingående ack nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Omföringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar		**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Bokfört värde		**0,0**	**0,0**	**0,3**	**2,5**
Avskrivningstider, år		*5*	*5*	*5*	*5*

Materiella anläggningstillgångar	*10*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
Ingående anskaffningsvärde		694,9	633,0	940,1	857,4
Årets inköp		27,0	61,5	33,5	68,0
Årets försäljningar		-1,5	-13,2	-2,0	-0,2
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Omföringar		0,0	13,6	2,1	15,0
Utgående anskaffningsvärde		**720,4**	**694,9**	**973,7**	**940,2**
Ingående ack avskrivningar		-417,0	-392,5	-504,6	-475,5
Försäljning		0,0	0,0	0,4	0,2
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Omföringar		0,0	-11,2	-0,6	-11,2
Årets avskrivningar		-16,3	-13,3	-21,2	-18,2
Utgående ack avskrivningar		**-433,3**	**-417,0**	**-526,0**	**-504,7**
Ingående ack nedskrivningar		-9,8	-9,1	-36,5	-35,9
Försäljningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar		0,0	-0,7	0,0	-0,7
Ackumulerade uppskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,1
Utgående ack nedskrivningar		**-9,8**	**-9,8**	**-36,5**	**-36,5**
Bokfört värde		**277,3**	**268,1**	**411,2**	**399,0**
Avskrivningstider, år		*10 - 80*	*10 - 80*	*10 - 80*	*10 - 80*
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar					

Maskiner och inventarier	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Ingående anskaffningsvärde	81,8	93,5	107,4	116,7
Inköp	4,1	2,1	6,9	3,4
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	-0,8	0,0	-0,8	0,0
Omföringar	0,0	-13,8	5,4	-12,7
Utgående anskaffningsvärde	**85,1**	**81,8**	**118,9**	**107,4**
Ingående ack avskrivningar	-64,3	-73,1	-81,1	-89,5
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,8	0,0	0,8	0,0
Omföringar	0,0	11,2	0,0	11,2
Årets avskrivningar	-2,5	-2,5	-3,1	-2,8
Utgående ack avskrivningar	**-66,0**	**-64,4**	**-83,4**	**-81,1**
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Bokfört värde	**19,1**	**17,4**	**35,5**	**26,4**
Avskrivningstider, år	*3 - 10*	*3 - 10*	*3 - 10*	*3 - 10*
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar				

Övriga materiella anläggningstillgångar	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Ingående anskaffningsvärde	42,1	39,4	42,1	39,4
Inköp	2,0	2,7	2,0	2,7
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	**44,1**	**42,1**	**44,1**	**42,1**
Ingående ack avskrivningar	-14,4	-13,1	-14,4	-13,1
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Utgående ack avskrivningar	**-15,7**	**-14,4**	**-15,7**	**-14,4**
Ingående ack nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack nedskrivningar	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Bokfört värde	**28,4**	**27,7**	**28,4**	**27,7**
Avskrivningstider, år	*10 - 20*	*10 - 20*	*10 - 20*	*10 - 20*

Finansiella anläggningstillgångar	*11*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Aktier i Nordmalings Hus AB		18,0	18,0	0,0	0,0
Aktier I Nordmaling vatten och avlopp AB		3,5	3,5	0,0	0,0
Långfristig fordran dotterbolag		0,0	0,0	0,0	0,2
Andelar i Kommuninvest ekonomiska förening		8,5	7,8	8,5	7,8
Övriga långfristiga fordringar		0,1	0,2	0,4	0,2
Uppskjutna skattefordringar		0,0	0,0	0,3	1,6
Redovisat värde vid årets slut		**30,1**	**29,5**	**9,2**	**9,8**

Förråd m m	*12*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Exploateringsfastigheter		2,0	2,0	2,0	2,0
Varulager		0,2	0,2	0,2	0,2
Redovisat värde vid årets slut		**2,2**	**2,2**	**2,2**	**2,2**

Fordringar	*13*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Kundfordringar		4,1	3,1	15,8	9,4
Statsbidragsfordringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Skattefordringar		27,5	28,8	28,0	28,8
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter		32,2	38,0	28,3	38,8
Redovisat värde vid årets slut		**63,8**	**69,9**	**72,1**	**77,0**

Kassa bank	*14*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Bank		29,9	44,3	41,1	55,8
Redovisat värde vid årets slut		**29,9**	**44,3**	**41,1**	**55,8**

Eget kapital	*15*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Balanserat eget kapital		187,4	170,5	204,1	185,4
Justering ingående balans		0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelning		0,0	0,0	0,0	0,0
Återföring nedskrivna kundfordringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Uppskrivningsfond		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		-4,0	16,9	-3,0	18,7
Redovisat värde vid årets slut		**183,4**	**187,4**	**201,1**	**204,1**

Avsättningar för pensioner o liknande	*16*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Specifikation – Avsatt till Pensioner		0,0	0,0	0,0	0,0
PA-KL Pensioner		4,2	3,2	4,2	3,2
Särskild avtalspension		0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsbehållning		0,0	0,0	0,0	0,0
Förmånsbestämd/kompl pension		0,0	0,0	0,0	0,0
Ålderspension		1,1	1,0	1,1	1,0
Pension till efterlevande		0,2	0,2	0,2	0,2
Summa pensioner		**5,5**	**4,4**	**5,5**	**4,4**
Löneskatt		1,3	1,1	1,3	1,1
Summa avsatt till pensioner		**6,8**	**5,5**	**6,8**	**5,5**
Antal visstidsförordnanden					
Politiker		1	1	1	1
Tjänstemän		0	0	0	0
Avsatt till pensioner					
Ingående avsättning		5,5	3,9	5,5	3,9
Nya förpliktelser under året, varav					
Nyintjänad pension		0,9	1,4	0,9	1,4
Ränte och basbeloppsuppräkning		0,4	0,1	0,4	0,1
Sänkning av diskonteringsräntan		0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalning		-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
Förändring av löneskatt		0,3	0,3	0,3	0,3
Summa avsatt till pensioner		**6,8**	**5,5**	**6,8**	**5,5**
Aktualiseringsgrad		*98%*	*98%*	*98%*	*98%*
Överskottsmedel		0,0	0,0	0,0	0,0

Långfristiga skulder	*17*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Lån i banker och kreditinstitut		92,3	102,3	210,4	217,0
Varav kortfristig del		0,0	0,0	0,0	0,0
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år		0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsbidrag		53,9	51,7	53,9	51,7
Återstående antal år		0,0	0,0	0,0	0,0
Anslutningsavgifter		0,1	0,1	1,3	1,3
Återstående antal år		0,0	0,0	0,0	0,0
Leasingskuld		0,0	0,0	0,0	0,0
Återstående antal år		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga förutbetalda intäkter		0,2	0,2	0,2	0,2
Summa Långfristiga skulder		**146,5**	**154,2**	**265,8**	**270,3**

Uppgifter och lån i banker och kreditinstitut	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Genomsnittlig ränta	0,86%	0,98%	0,73%	0,92%
Genomsnittlig räntebindningstid	1,59 år	1,36 år	2,60 år	2,48 år
Lån som förfaller inom				
0-1 år	43%	21%	37%	23%
1-3 år	37%	37%	30%	28%
3-6 år	20%	31%	16%	33%
6- år	0%	0%	17%	16%

Kortfristiga skulder	*18*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder		0,1	0,1	4,7	4,8
Leverantörsskulder		43,9	33,3	51,0	39,2
Skulder till koncernbolag		5,3	8,7	0,0	0,0
Moms och punktskatt		0,0	0,0	0,8	0,4
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag		5,7	5,7	5,7	5,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		58,6	63,6	63,4	68,0
Summa kortfristiga skulder		**113,6**	**111,5**	**125,6**	**118,3**

Panter o ansvarsförbindelser	*19*	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Ingående ansvarsförbindelse		120,1	123,7	120,1	123,7
Försäkring IPR		0,0	0,0	0,0	0,0
Aktualisering		0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteuppräkning		0,8	0,8	0,8	0,8
Basbeloppsuppräkning		8,8	2,9	8,8	2,9
Sänkning av diskonteringsränta		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga poster		-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Årets utbetalningar		-7,7	-7,1	-7,7	-7,1
Summa pensionsförpliktelser		**121,8**	**120,1**	**121,8**	**120,1**
Löneskatt		29,5	29,1	29,5	29,1
Utgående ansvarsförbindelse före inlösen		**151,3**	**149,2**	**151,3**	**149,2**
Utgående ansvarsförbindelse		**151,3**	**149,2**	**151,3**	**149,2**
Övriga ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden					
Nordmalings Hus AB borgenslöfte		110,0	110,0	0,0	0,0
Nordmalings Hus AB nyttjat		72,6	77,1	0,0	0,0
Nordmalings vatten och avlopp AB borgenslöfte		50,0	50,0	0,0	0,0
Nordmalings vatten och avlopp AB nyttjat		50,0	42,0	0,0	0,0
Friluftsfrämjandet		0,0	0,3	0,0	0,3
Förlustgaranti bostadslån					
SBAB		0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt		0,0	0,0	0,0	0,0
Solidariskt borgensansvar Kommuninvest		249,4	273,3	249,4	273,3
Summa panter och ansvarsförbindelser		**523,3**	**541,9**	**400,7**	**422,8**

3.6 Budgetjämförelse

Löpande prisnivå, Mkr	**Utfall 2023**	**Budget 2023**	**Budgetavvikelse 2023**	**Utfall 2022**
Verksamhetens intäkter	80,1	73,2	6,9	100,9
Jämförelsestörande intäkter	0,0	0,0	0,0	1,1
Verksamhetens kostnader	-639,9	-598,2	-41,7	-608,7
Avskrivningar	-20,1	-19,1	-1,0	-17,8
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	**-579,9**	**-544,1**	**-35,8**	**-524,5**
Skatteintäkter	377,2	366,6	10,6	360,2
Generella statsbidrag och utjämning	199,8	190,5	9,3	181,6
Verksamhetens resultat	**-2,9**	**13,0**	**-15,9**	**17,4**
Finansiella intäkter	1,2	0,1	1,1	1,0
Finansiella kostnader	-2,3	-2,1	-0,2	-1,6
Resultat före extraordinära poster	**-4,0**	**11,0**	**-15,0**	**16,9**
Årets resultat	**-4,0**	**11,0**	**-15,0**	**16,9**

Årets resultat

Resultatet för 2023 uppgår till -4,0 Mkr att jämföra med budgeterat resultat på 11,0 Mkr. Den negativa budgetavvikelsen på -15,0 Mkr beror främst på att verksamhetens nettokostnader ökat i betydligt högre takt än föregående år.

Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 579,9 Mkr vilket är 35,8 Mkr högre utfall än budget. Jämfört med föregående års utfall på 524,5 Mkr har nettokostnaden ökat med 55,4 Mkr eller 10,5 procent.

Verksamhetens intäkter avviker positivt med 6,9 Mkr jämfört mot budget. Jämfört med 2022 har verksamhetens intäkter minskat med 20,8 Mkr vilket främst förklaras av minskade riktade statsbidrag.

Verksamhetens kostnader avviker -41,7 Mkr jämfört mot budget och ökar samtidigt med 31,2 Mkr jämfört med utfallet 2022. En stor del av kostnadsökningen beror på ökade personalkostnader både i form av löner arbetad tid men även i stor utsträckning ökade pensionskostnader.

Skatteintäkterna avviker positivt med 10,6 Mkr från budgeterad nivå beroende på fortsatt stark uppräkning för både 2022 och 2023.

Generella statsbidrag avviker positivt med 9,3 Mkr mot budget. Jämfört med föregående år så ökar de generella statsbidragen men även kommunalekonomiska utjämningen såsom inkomstutjämning samt kostnadsutjämning.

Finansiella intäkter och kostnader

Den positiva avvikelsen för finansnettot på 0.9 Mkr jämfört med budget förklaras främst av ränteintäkter som stärker finansnettot när kommunens räntekostnader ökat under året.

3.7 Driftredovisning

Mkr	Utfall 2023	Budget 2023	Budget-avvikelse	Utfall 2022
Gemensamma verksamheter	30,1	25,2	-4,9	31,4
Politisk verksamhet	4,3	5,1	0,8	4,2
Infrastruktur, skydd, mm	40,7	35,7	-5,0	31,7
Kultur och fritid	19,9	20,3	0,4	18,6
Pedagogisk verksamhet	214,5	209,2	-5,3	198,3
Vård och omsorg	244,2	224,0	-20,2	221,6
Särskilt riktade insatser	4,2	5,8	1,6	4,4
Affärsverksamhet	7,1	7,4	0,3	9,1
Gemensamma kostnader/intäkter	15,0	12,0	-3,0	5,6
Verksamhetens nettokostnader	**580,0**	**544,7**	**-35,3**	**524,9**

Under programredovisningen visas det redovisade utfallet i förhållande till den av kommunfullmäktige beslutade ramfördelningen till respektive verksamhetsområde. Fullmäktige fördelar en nettoram till respektive programområde som sedan fördelas i internbudgeten till respektive verksamhet.

Programmens nettokostnad har ökat med 55,2 Mkr eller 10,6 procent jämfört med 2022 där kostnadsökningen i stort avser personalkostnader.

Nettokostnadsutvecklingen inom de olika verksamhetsområdena varierar men inom de två mjuka sektorerna så ökar nettokostnaden med 8,2 procent inom barn- och utbildning samt 10,0 procent inom social sektor. Inom infrastruktur och skydd påverkas kostnaderna stort utifrån gatu- och vägunderhåll.

Inom finansförvaltningen ökar nettokostnaden kraftig mellan åren vilket är en effekt av ökade pensionskostnader.

Inom affärsverksamheten minskar nettokostnaden kraftigt mellan åren vilket förklaras av att ett riktat aktieägartillskott till Nordva AB betalades ut under 2022.

3.8 Investeringsredovisning

Löpande prisnivå, Mkr	Utfall 2023	Budget samt omb.medel 2023	Budget-avvikelse	Utfall 2022
Gemensam service	**0,6**	**0,5**	**-0,1**	**0,6**
Diverse inventarier	0,6	0,5	-0,1	0,0
Fritidsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,6
Sektor samhällsbyggnad	**27,3**	**33,4**	**6,1**	**56,2**
Fastigheter	21,0	21,0	0,0	43,1
Infrastruktur och skydd	0,9	0,5	-0,4	3,3
Dammar och leder				1,8
Gator och parker	5,4	11,9	6,5	8,0
Räddningstjänst	0,0	0,0	0,0	0,0
Sektor utbildning	**0,8**	**0,3**	**-0,5**	**1,0**
Diverse inventarier	0,8	0,3	-0,5	1,0
Sektor omsorg	**2,4**	**2,1**	**-0,3**	**0,5**
Diverse inventarier	2,4	2,1	-0,3	0,5
Affärsverksamhet	**2,0**	**0,0**	**-2,0**	**8,0**
Omlastningsterminal	0,0	0,0	0,0	5,3
Bredband	2,0	0,0	-2,0	2,7
Totalt	**33,1**	**36,3**	**3,2**	**66,3**

Årets investeringar

Årets investeringsutgifter består till stor del av fastighetsrelaterade utgifter. Förskolan Skogsgläntan ianspråktogs 2023-01-01 och under våren 2023 har färdigställande av bland annat utemiljö upparbetats. Vidare har ytterligare förskolelokaler varit föremål för omfattande åtgärder under året samtidigt som komponentutbyte i ordinarie fastighetsbestånd enligt åtgärdsplan hanterats.

Vidare har arbete med ett antal projekt inom gator och vägar fortlöpt vid sidan om det fleråriga projektet med centrumplats Gräsmyr. Centrumplats Gräsmyr beräknas färdigställas andra halvåret 2024.

Årets investeringsutgifter på 33,1 Mkr har finansierats med egna medel utan ytterligare upplåning. Dock har kassalikviditeten påverkats negativt och ligger per 2023-12-31 på en nivå under 100 procent av kortfristiga skulder.

4 Allmänna utskottet/Gemensam Service

4.1 Ekonomiskt resultat

Resultaträkning (Mkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Externa intäkter	10,6	9,1	16,7
Personalkostnader	-34,5	-36,9	-36,9
Övriga kostnader	-25,3	-22,3	-26,3
Avskrivningar	-0,7	-0,7	-0,5
Interna poster	-10,0	-9,9	-3,5
Summa	**-59,9**	**-60,7**	**-50,5**
Skattemedel	**60,7**	**60,7**	**49,2**
Nämndresultat	**0,8**	**0,0**	**-1,3**

Ekonomiskt resultat 0,8 Mkr

Gemensam service resultat för helåret uppgår till 0,8 Mkr jämfört med budget. Verksamhetens nettokostnader uppgår till 59,9 Mkr vilket är 9,4 Mkr högre än föregående år.

Verksamhetens intäkter avviker positivt med 1,5 Mkr från budget och minskar med 6,1 Mkr mellan åren. Intäktsförändringen mellan åren beror främst på minskade intäkter från Arbetsförmedlingen vilket är en effekt av avgående extratjänster.

Verksamhetens kostnader ökar med 0,8 Mkr mellan åren där personalkostnaderna minskar med 4,4 Mkr mellan åren. Största orsaken till personalkostnadsminskningen är beroende av avgående extratjänster samtidigt som viss vakans på ordinarie tjänster spelar in.

Samtidigt minskar övriga kostnader något mellan åren där kostnader för campingrenovering i hög utsträckning påverkade resultatet 2022.

Interna kostnader ökar med 6,5 Mkr mellan åren beroende på överflytt av fritidsverksamheter från samhällsbyggnad till gemensam service inför budget 2023.

Politisk ledning och revision +0,8 Mkr

Den politiska verksamheten redovisar för helåret ett resultat på 0,8 Mkr. Den politiska sammanträdesplanen har i princip motsvarat 2022 års sammanträdesplan till omfattning. Revisionen fick under 2023 utökade medel från Kommunfullmäktige utifrån kraven i ny revisionsstandard. Denna merkostnad har hanterats inom programmets totala ram.

Kommunledningskontor -1,2 Mkr

Kommunledningskontorets övergripande verksamheter såsom kansli, ekonomi, IT samt HR/lön visar ett större underskott jämfört med budget på -1,2 Mkr. Verksamheterna har under 2023 haft en oförändrad omfattning på verksamheten. Orsaken till underskottet är delvis kopplat mot personalavgångar men även inom områden där kostnadsökningar beroende på inflation påverkat.

Överförmyndare +-0Mkr

Kostnaderna för överförmyndaren följer årets budget. Kostnaderna har ökat något mellan åren beroende på något ökad ärendemängd. Från och med 2024 ökar kostnaderna utifrån nyantagen fördelningsnyckel i Umeåregionen.

Turism/näringslivsfrämjande åtgärder -0,8 Mkr

Verksamheterna som ligger under turism/näringslivsfrämjande åtgärder är bland annat informationsinsatser, marknadsföringsarbete, hemsändningsbidrag med stöd från Länsstyrelsen samt resebidrag till studerande vid vuxenutbildningar.

I resultatet ligger driftkostnader för camping som inte vidarefakturerats utifrån avtal. Vidarefakturering av driftkostnader bedöms realiseras från och med februari 2024. Vidare ingår kostnad för utemässan i resultatet som en post av engångskaraktär.

Kultur och fritid +0,4 Mkr

Verksamhetsområdet kultur- och fritid under gemensam service redovisar ett överskott på 0,4 Mkr jämfört med budget. De verksamheter som ansvarar för stöd till ideella föreningar samt studieorganisationer följer lagd budget. Här ser verksamheten en viss ökning avseende LOK-stöd till föreningar efter den nedgång pandemin medförde.

Biblioteket redovisar ett resultat enligt budget. Likt föregående år har biblioteket erhållit stöd från Kulturrådet för att finansiera förstärkning av en årsarbetare. Från och med 2024 kommer detta stöd att halveras.

Fritidsgårdarna följer budget med oförändrat verksamhet mellan åren. Driftavtalet med fritidsgården löper ut per 2024-06-30 och är föremål för förlängningsoption alternativt upphandling.

Musikskolan redovisar ett mindre överskott på grund av personalvakans under del av verksamhetsåret.

Kommunens idrotts- och fritidsanläggningar redovisar ett mindre underskott främst beroende på tillkommande rep- och underhåll främst på Norrskenshallen.

Arbetsmarknad och integration +1,5 Mkr

Integrationsverksamheten inom sektor redovisar ett resultat på +0,3 Mkr dels beroende på retroaktivt återsökta medel men även viss personalvakans under året. Det innebär att verksamhetens kostnader under året finansierat med de intäkter som erhållits från Migrationsverket.

Arbetsmarknadsenhetens verksamheter visar ett resultat på +1,2 Mkr. Orsaken är främst beroende på vakanta tjänster under året som ej tillsatts. Vakansen har varit både på arbetsmarknadsenheten samt Repa.

Vidare är försäljningsintäkterna på Repa något högre än budgeterad där verksamheten anpassats till högre kostnadsläge avseende material.

För de lönekostnader verksamheten har för OSA-anställda har kommunen erhållit anställningsstöd med i snitt 70 procent av lönekostnaderna.

4.2 Årets verksamhet

Politisk ledning och revision
Planerad politisk verksamhet har i all väsentlighet genomförts enligt plan, med tillägg av ett fåtal kortare extrainsatta sammanträden inom sociala utskottet. Under året har kommunfullmäktiges webbsändning kompletterats med undertexter för att öka tillgängligheten. Ett större arbete med omarbetning och större revidering av mål samt resultatmått inför 2024 utifrån Fullmäktiges nya mål är genomfört. Målbilden är förtydliga och möjliggöra uppföljning i en högre grad och är ett arbete som även revisonen påtalat. En plan för bolagsdialoger och kommunstyrelsen uppsiktsplikt arbetas med, men är inte färdigställd.

Kommunledningskontor
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsenhet, vilket innebär att den leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Inom kommunledningskontoret ingår kommunkansli, personal, IT samt utveckling. Utvecklingsavdelningen består i sin tur av följande enheter: kultur- och fritid, näringsliv, kommunikation, integration samt arbetsmarknad. Kommunstyrelsen ansvarar även för flera bidragsstöd.

Som ett resultat av implementeringen av kommunstyrelsens beslut att förstärka kommunkansliet så har ett mer omfattande utvecklingsarbete inletts, särskilt inom området digitalisering. Kansliet har under året bl.a. utrett frågan om möjlig kommunikationsplattform (Microsoft 365 Teams), skapat en uppföljningsstruktur av politiska uppdrag (genom verksamhetssystemet Stratsys) samt verkat förberedande för införande av e-arkiv genom att ta fram ett förslag på dokumenthanteringsplan samt skapa möjligheter för kommunens verksamheter att göra processkartläggningar (i Infocaption). En digitaliseringsgrupp har under 2023 bildats med representation från sektorerna.

Projekt

Under 2023 har ett nytt näringslivsprojekt för kommunen och Umeåregionen startat upp. Projektet (Attrahera flera) pågår i tre år från den 1 januari 2023 till den 31 december 2025 och är medfinansierat av Region Västerbotten och Europeiska Regionala utvecklingsfonden genom Tillväxtverket med syftet att öka små och medelstora företags konkurrenskraft.
Projektet ska arbeta horisontellt över kommungränserna med att koppla samman företag, organisationer, kompetenser och företagsfrämjare. Projektet utvecklar stödjande kluster och ekosystem där näringslivet, kommunerna och privata aktörer samagerar för att hitta idéer och hållbara lösningar på gemensamma utmaningar. Projektets tre fokusområden består av; Samhällsattraktion, Kompetensattraktion samt Företagsattraktion.

Nordmalings kommun har under perioden också tagit del av insatser från NSGD (”North Sweden Green Deal”) där vi fått producerat en inflyttarflik för kommunens webbsida som riktar sig till att attrahera potentiella inflyttare, med information, fakta, tips och marknadsföring. Till detta kommer även Nordmalings kommun erhålla sex ”ambassadörsfilmer”, kortare filmklipp med utvalda inflyttare och kommunprofiler som berättar om styrkor, fördelar och anledningar till att välja Nordmaling som boendekommun. Inflyttarfliken och filmerna publicerades under hösten 2023.

Kommunen under 2023 via delar av ledningsgruppen medverkat i Vinnova-projektet ”Northern Thriving Capacities”, där syftet med projektet är skapa kapacitet och lärande för mindre och medelstora kommuner att vara en del av den gröna samhällsomställningen.. Projektets övergripande effektmål är att stärka innovationsförmåga och kapacitet i mindre och medelstora kommuner samt att utveckla regionalt samarbete med koppling nationellt och internationellt. Projektet koordineras av RISE (Research Institutes of Sweden AB) och avslutas januari 2024

Turism/näringslivsfrämjande åtgärder

Ett väl fungerande näringsliv med ett gott näringslivsklimat och hög attraktivitet är av stor betydelse för kommunens attraktivitet, tillväxt och ekonomi.

2023 har för näringslivet varit präglat av viss inbromsande ekonomi, höga räntor och prisökningar samtidigt som lågkonjunkturen fortsatt bromsat tillväxten globalt och nationellt. Det märks negativt främst inom byggsektor (bostäder) samt handel och restaurang. Trots detta håller näringslivet i Nordmaling överlag sunda tillväxtssiffor för produktion och försäljning. Företagens samlade nettomarginal har som väntat sjunkit några tiondels procentenheter och ligger runt 7 %, vilket ändå får, givet konjunktur och omständigheterna, vara klart godkänt.

Industrin och de industrinära företagen kommunen ligger på en inbromsad men ändå fortsatt hög produktion. Kompetens- och anställningsbehovet har minskat i takt med konjunkturen men vi ser inga signaler om varselbehov ännu. Kommunens Näringslivskontor håller dialogen nära och öppen med näringslivet för att följa utvecklingen.

För övrigt näringsliv är tillståndet varierande. På det hela taget går många småföretag relativt bra. Småföretagen i allmänhet upplever dock större mer kortsiktig oro inför konjunkturen, marknads- och prisutveckling. Förändringar i konsumenternas köpbeteende och minskade köplust riskerar fortfarande slå hårt, inte minst mot små och nystartade företag, där handel, restaurang och besöksnäring kan komma drabbas hårdast. Här kommer kommunens fortsatta arbete att jobba med platsattraktion kunna vara avgörande för företagens fortsatta framtidstro.

Konjunkturens påverkan på näringslivet visar sig genom att vi för andra året i rad ser en klar minskning av andelen nystartade företag. Denna trend spelar även negativt in på rankingresultat från Svenskt Näringsliv.

Årets rankingsiffra från Svenskt Näringsliv för företagsklimatet som släpptes en 20:e september i år visar att kommunen faller kraftigt avseende jämförelseranking och företagsklimat. Kommunen faller från placering 100 i riket till plats 161, vilket är långt från vår målsättning om topp 50. Den utvecklingen följer naturligtvis det underliggande enkätresultat från i våras där poängen sjönk för ”Sammanfattande omdöme om näringslivsklimatet” från betyg 3,78 till 3,50, det lägsta betyget sedan 2015 och långt ifrån toppbetyget om 4.35 från 2018. Kommunen sänker betyget för samtliga områden förutom tillgång till kompetens (vilket förmodligen speglar det minskade kompetensbehovet) men ”upphandling”, ”Konkurrens från kommunen” samt ”attityder till företagande” är utmärkande i sina försämringar. Därmed fortsätter kommunen en oroväckande nedåtgående trend vi haft sedan 2019. Konjunkturläget och oron kan här också till mindre del spela in i resultatet. Det kommer krävas horisontella och samverkande insatser tillsammans med näringslivet för att vända trenden uppåt igen.

Kommunens näringslivskontor har under första halvåret färdigställt kommunens Tillväxt- och Näringslivstrategi vilken antogs politiskt i juni. Förankringsarbetet och aktiviteter i enlighet med strategin fortsätter under hösten. Tillväxt och näringslivsstrategin ska gälla fram till 2031. Det är av stor vikt att kommunens nya näringslivsstrategi ligger i fas och samspelar med kommunens Vision 2031 och dess strategiska mål.

En avgörande faktor att kunna realisera vår Tillväxt och Näringslivsstrategi ligger i bildandet av Nordmalings Näringslivsråd. Näringslivsrådet är nu formerat med bred representation från såväl kommunen som näringslivet. Rådets första sammanträde genomfördes 17:e oktober, där såväl vidare förankring av Tillväxt- och Näringslivsstrategin tillsammans med förbättringsarbete av företagsklimatet är en grund i det fortsatt arbetet.

Kommunens näringslivskontor har under 2023 förstärkts i och med en ny tillsatt tjänst av en Näringslivskoordinator. Denna befattning kommer förutom att stärka upp det gemensamma arbetet med näringslivsutveckling fokusera på platsattraktion, besöksnäring och handel, samt förstärka kommunen i våra utvecklingsprojekt vi driver enskilt eller gemensamt inom Umeåregionen.

Slutligen bör också planerna för Holmens och SCA:s nya sågverk i Rundvik omnämnas där samverkan och dialog med både SCA och Holmen varit intensiv under våren. Företagen har presenterat resultatet av förstudien för sina ledningsgrupper, där placeringen av nya sågverket förslås bli intill och söder om kommunens godsterminal. Efter förberett planbesked, tillståndsdialoger med berörda myndigheter och samråd går nu företagen in i en fördjupad förstudie för att främst titta på kostnadseffektiviseringar för byggnation av nya sågverket. Den fördjupade förstudien kommer vara klar i februari -24 och därefter

åter presenteras för respektive ledningsgrupper. Därvid tar förhoppningsvis en förprojektering vid som skall leda till ett formellt finansieringsbeslut runt årsskiftet 24/25. Såväl SCA och Holmen kommer hålla löpande och nära kontakt med kommunen under arbetet framåt.

Kultur och fritid

Musikskolan har 2,75 tjänster, och jämfört med föregående år ser vi en ökning av elever från 120 elever under 2022 till 160 elever för 2023 Vi fortsätter vår satsning på blås. Fantastisk är att vi nu har 12 elever som vill spela fiol. Tyvärr så avslutas projektet psykisk hälsa för barn och unga där vi har försökt fånga upp unga som mår dåligt genom att få vara hos oss på musikskolan. Vi kommer fortsättningsvis försöka ta hand om dessa elever i befintlig organisation. Vi har haft afrikansk trumundervisning i skolorna under året. I vår strävan att kunna erbjuda andra former mot en kulturskola så är teater, dans, film, teckning/målning samt slöjd i planeringsstadiet. Filmvisning har genomfört i Rundvik i samarbete med Folketshus för barn och unga. Regnbågsveckan genomfördes tillsammans med biblioteket under februari månad. Rallyfesten under svenska rallyt skedde centralt i Nordmaling med storbilds tv, servering tillsammans med UG. Nationaldagen firades på kyrkans område med musik, tal och utmärkelser.

Biblioteket har via Kulturrådet tilldelats externa medel och fått möjligheten att ta på sig ett utökat kulturansvar mot barn och unga samt experimentera med egna utförda arrangemang. Biblioteket har satsat på ett brett utbud och kreativa arrangemang med en tydlig röd tråd i marknadsföring och utbud. Samarbeten har etablerats med samtliga studieförbund, musik- och teaterföreningen samt fritidsgården. Arrangemangen ofta varit fullsatta och arbetet blivit uppmärksammat i Kulturrådets digitala lärplattform, Digiteket, samt i lokaltidningen och bland medborgarna. De externa medlen har förvaltas väl och sett till både mängd och kvalitet är biblioteket i absoluta toppen jämfört med andra jämförbara kommuner.

I våra idrottshallar pågår det full aktivitet. Simhallen har ett ökat intresse av gruppgympa. Vi kan stoltsera med ett 100 % sim kunskap för våra elever. Att kunna erbjuda våra barn och unga så mycket tid för simning i skolan är unikt. Norrskenshallen upplever nu det största intresse på många år utifrån. Handbollsförbundet har visat stort intresse under året att lägga ungdoms sammandrag. När det gäller ishallen är förfrågningarna om istid utifrån markant högre än tidigare. I höst startade vi upp isläggningen 2 veckor tidigare i Norrskenshallen. Hammarhallen har också en högre bokning. Två nya sporter har startat upp under 2023, Brasiliansk jujutsu samt tennis.

Våra vaktmästare sköter sommartid även om gräsplanen samt discgolfbanan vid Norrskenshallen. Vi har också påbörjat en upprustning av fritidsområdet Levar samt skjutbaneberget under sommaren. Under sportlovet erbjöd vi gratis åkning på Ålidberget en dag för alla. Vi har under året även skött om elljus spåret skjutbaneberget samt kört upp ett spår i närheten av Levarskolan. I samarbete med driftcentralen.

Under våren återupptogs arbetet med LONA projekten om ledutveckling som stannat av under pandemin. Tyvärr på fritids-sidan noteras att Nordmalings kommun tappar ranking till plats 133 (93) i Naturvårdsverkets Årets Friluftskommun.

En händelserik period där vi ser en ökning av olika aktiviteter i kommunen. Vi har från kultur och fritid stöttat ett stort antal föreningar genom bidrag så att de kan utvecklas och bidra till en bättre folkhälsa i kommunen samt att vi bli en mer attraktiv kommun att leva och bo i.

Arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknadsenheten (AME) har under året fortsatt sin samverkan med IFO, Vuxenutbildningen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Hälsocentralen. En viktig del i samverkan är Samordningsteamet samt Samordningsförbundet som även Nordmalings kommun ingår i. Under 2023 hade Samordningsteamet 34 personer i samverkan varav 21 avslutade under året. Av de som avslutades gick 60% ut i arbete.

Arbetsmarknadsenheten har i samverkan med ekonomiskt bistånd anställt 5 personer på Strategisk tjänst. Personerna är placerade inom barnomsorgen, Socialtjänsten samt REPA. Arbetsmarknadsenheten

har under 2023 sex personer anställda med offentligt skyddad anställning, allt inom ramen för arbetsmarknadspolitiska åtgärder och i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Inom Vuxenutbildningen har, utifrån gällande lagkrav på validering, arbetet fortsatt med att upprätta strukturer för inledande kartläggning inför ev. validering och kompletterande utbildning. Detta sker i samverkan med kommuner i södra Västerbotten.

Arbetsmarknadsenheter har under våren 2023 i samarbete med Svenska kyrkan erbjudit ungdomar födda -07 feriejobb. Planering inför kommande års feriearbete har påbörjats då vi för första gången kommer att erbjuda föreningar att söka ersättning för lönekostnader gällande feriejobb. Tillsammans med Kultur & fritid samt Kansliet pågår ett utvecklingsarbete för möjlighet att erbjuda ytterligare feriejobb i kommunens verksamheter.

Integrationsenheten strukturerar mottagande av nyanlända. Detta inkluderar bl.a. att bistå med information och koordination vid inträde i det svenska samhället. Den lagstadgade Samhällsorienteringen på 100 timmar genomfördes med digital undervisning vilket har upplevts positivt av deltagarna

Kommunen har mottagit 6 ukrainska medborgare enligt massflyktdirektivet. Årets kvotflyktingar förväntas komma efter oktober 2023.

Nordmalings Camping arrenderades ut maj 2023.

4.3 Framåtblick

Mycket av den samhällsutveckling vi ser idag drivs av digital utveckling. Utvecklingstakten är hög och offentlig verksamhet behöver i mycket ställas om för att ta del av vinsterna som denna utveckling medför, allt från en ökad tillgänglighet till kommunens service för medborgaren till mer effektiva handläggningsprocesser med förenklad administration.

Gemensam service uppdrag innebär både att vara en stödjande funktion till kärnverksamheterna samtidigt som kultur- och fritidsverksamheter, samt arbetsmarknads- och flyktingverksamheten bedrivs inom sektorn. Vidare ansvarar sektorn för genomförande av den politiska verksamheten och det näringslivsfrämjande arbetet. Därtill koordineras mellankommunala samarbeten samt samarbeten med Umeåregionen och Region Västerbotten via enheter vid Gemensam service.

De stödjande funktionerna såsom kansli, ekonomi, HR och IT har ett ständigt uppdrag att följa utvecklingen inom aktuella ansvarsområden. Här tillkommer även ett allt större behov av samordning och gemensam processutveckling samt digitalisering av processer och utveckling av e-tjänster för att underlätta för chefer, medarbetare och medborgare.

Utvecklingen inom Kultur och Fritid är stödjande för en god utveckling av Nordmalings kommun och attraktivitet till platsen. Ett rikt kultur- och fritidsliv bidrar till mervärden för våra medborgare och är tydligt prioriterat i vår Vision samt uppsatta politiska mål. Uppdraget att skapa platser för ökad rörelse inom kommunen är ett prioriterat område som skall genomföras i tillsammans med föreningar och medborgare. Att utveckla våra resurser med bland annat vandringslederna och besöksmål i naturen bidrar till mervärden för medborgare och besökare.

Ett starkt näringslivsklimat tillsammans med tillväxt är viktiga faktorer för att Nordmalings kommun ska kunna utvecklas och säkerställa en fortsatt god kommunal service. Vidare är det av betydelse att Nordmalings kommuns invånarantal ökar för att stärka den framtida kommunala ekonomin och kompetensförsörjningen för såväl näringsliv som Nordmalings kommun. Därför är ett prioriterat fokus att jobba med platsutveckling, besöks- och inflyttarinformation och allmän informativ marknadsföring, tillsammans med insatser för att stimulera bostadsbyggandet, för platsen Nordmaling.

4.4 Måluppföljning Sektorer

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål fastställda i budget 2023 sker i form av styrkort. Bedömning görs utifrån följande färgkodning.

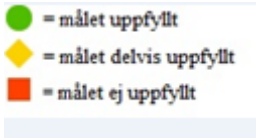

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
Medborgarnytta	I de kommunjämförelser som görs ska värdena förbättras jämfört med föregående år.	◆	Nordmalings kommun tappar i näringslivsranking under 2023. Tappet är en minskning av betyget från 3,78 2021 till 3,50 2023 på en skala där 5,0 är högsta betyg. Stärkta resultat i medborgarundersökning genomförd 2022 inom de områden som ligger inom sektorn såsom kultur och fritid, integration. Fortfarande utmaningar inom vissa områden.
	Samtliga verksamheter ska i någon form mäta brukar- eller kundupplevelsen av kommunens tjänster samt förbättra resultaten.	◆	I SCBs medborgarundersökning som presenterades i december 2023 anger 81,0% att man får ett bra bemötande i kontakt med tjänsteperson i kommunen. 60,9% anger att det fungerar bra att få svar på frågor till kommun. Inga målvärden har tidigare fastställt men i den större revisionen målstyrning 2024 kommer detta underlätta framtida uppföljning. Inom detta område råder ett tydligt utvecklingsfokus och under 2023 har ett brett arbete påbörjats för att förbättra upplevelsen av god service.
Ekonomi i balans	Kommunstyrelsen ska klara verksamheten inom tilldelad ram.	●	Resultatet för 2023 är positivt.
	Samtliga verksamheters kostnader ska harmonisera med jämförbara kommuner med liknande struktur.	◆	Analys av nettokostnader utifrån 2022 redovisade uppgifter visar att kostnaderna för kultur- och fritidsverksamheten ligger på en förväntad nivå. Samtidigt visar jämförelse att kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder ligger på en betydligt högre nivå än jämförbara kommuner. Den politiska verksamheten redovisar betydligt lägre kostnader än jämförbara kommuner.
	Den totala inköpskostnaden ska sänkas genom maximalt nyttjande av kommunens ramavtal.	●	Jämförelse mellan 2019-2022 indikerar färre aktiva leverantörer, lägre inköpsvolym samt färre antal mottagna leverantörsfakturor. Kommunen eftersträvar hög andel avtal inom Umeåregionen.
Hållbar utveckling	Bostadsbyggandet ska öka med ca 15-25 bostäder/ lägenheter per år.	■	Aktörer har visat intresse för att exploatera och bygga ytterligare bostäder i Nordmalings kommun. Enstaka tomter har sålts under 2023 som präglats av en försiktig bostadsmarknad. Dock finns en kännbar påverkan utifrån rådande omvärldssituation vilket försvårar aktörers möjlighet att bygga lönsamt.

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
	Skapa förutsättningar för nyföretagande, bättre lokalt företagsklimat/företagsservice, marknadsutvidgning samt marknadsföring och profilering av Nordmaling /inom tre år bland de 100 bästa kommunerna i Sverige i näringslivsranking av företagsklimat)		Fallande placering i näringslivsranking från plats 100 till plats 161, 2023. Aktivt arbete för att analysera samt arbeta med den rankingförsämring som konstaterades under 2023. Målbilden är att senast 2025 placeras bland de 50 främsta i riket.
	Utvecklingsarbeten finansieras om möjligt med stöd av externa finansieringskällor och kommun-samarbeten		I de externa projekt Nordmalings kommun medverkar i idag strävas efter maximal extern finansiering. Fortsatt hög extern finansiering inom främst kulturverksamheten vilket bedöms pågå under 2023-2024. Omställning inför 2023 gällande arbetsmarknad har inneburit lägre extern finansiering inom det arbetsmarknadspolitiska området.
	Nordmaling växer med 50 personer per år.		Antal invånare är relativt oförändrat under de senaste fem åren och antal invånare ligger på 7 065 personer per 2023-12-31 oförändrat mot föregående år. Tillgång till bostäder inom främst centralort är hämmande för möjligheterna att nå målet.
	Hög kvalitet och effektiva processer		Kontinuerliga förbättringar är pågående aktiviteter för att främja kvalitén i de kommunala processerna. Digitala verktyg och processer utvecklar planering och det vardagliga arbetet. Digitaliseringen är en löpande lärandeprocess och Nordmalings kommun fortsätter utveckla digitala kanaler såsom e-tjänster för att öka tillgängligheten för kommunmedborgarna.
Attraktiv arbetsgivare	Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.		Medarbetarenkät genomförd september 2023 visar på höga och en förbättring mot 2022. Förbättring från 8,5 till 8,7 för index Arbetsmiljö. För nyckeltalet eNPS är i denna mätning 24 vilket är mycket bra och en tydlig förbättring mot föregående år.
	Engagerade medarbetare med rätt kompetens.		Medarbetarenkät genomförd september 2023 indikerar generellt höga index avseende frågeställningarna gällande medarbetare och kompetensen. Förbättring från 7,3 till 8,0 för index Arbetsmiljö I den nyligen fastställda kompetensförsörjningsplanen tydliggörs det fortsatta arbetet.
	Ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.		Även inom detta område indikerar medarbetarenkäten 2023 generellt höga index avseende frågeställningarna gällande ledarskapet. Förbättring från 6,8 till 8,1 för index Ledarskap.

5 Allmänna utskottet/Sektor samhällsbyggnad

5.1 Ekonomiskt resultat

Resultaträkning (Mkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Externa intäkter	11,1	10,4	12,7
Personalkostnader	-28,9	-30,6	-27,8
Övriga kostnader	-51,2	-41,4	-44,5
Avskrivningar	-17,1	-16,4	-14,9
Interna poster	39,4	39,2	28,7
Summa	**-46,7**	**-38,8**	**-45,8**
Skattemedel	**38,8**	**38,8**	**42,5**
Nämndresultat	**-7,9**	**0,0**	**-3,3**

Ekonomiskt resultat

Sektor samhällsbyggnad redovisar för året ett negativt resultat på 7,9 Mkr jämfört med budget. Resultatet är försämrat mot den prognos som redovisades per T2. Verksamhetens nettokostnader ökar med 0,8 Mkr mellan åren där verksamhetens intäkter minskar med 1,5 Mkr samtidigt som verksamhetens kostnader minskar med 0,7 Mkr. Orsaken till kostnadsminskningen beror överflytt av fritidsverksamheter till förenad service.

Personalkostnaderna ökar med 1,1 Mkr jämfört med 2022 där lön arbetad tid ökar med 0,3 Mkr. Lön ej arbetad tid är oförändrad mellan åren. Kostnaderna för sjuklön uppgår till 0,2 Mkr och har minskat 0,1 Mkr jämfört med föregående år.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet ökar med cirka 2,7 Mkr mellan åren. Orsaken till ökningen beror främst på kraftig ökning avseende snöröjning där mycket snö föll jan- mars samt nov- dec 2023.

Kostnader för bidrag till länstrafiken är 0,5 mkr högre jämfört med 2022 beroende på fortsatt hög indexutveckling. Elkostnaderna minskar med 1,0 Mkr mellan åren och är en direkt effekt av lägre förbrukning samt lägre genomsnittligt elpris under 2023 jämfört med 2022. Kostnaden för fjärrvärmen ökar med 0,5 Mkr mellan åren uteslutande beroende på avtalseffekt med kraftig indexreglering.

Administration/fysisk teknisk planering/turistverksamhet

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott på 2,7 Mkr mot budget. Verksamhetens nettokostnad har ökat med 2,3 Mkr mellan åren där den främsta orsaken är högre konsult kostnader kopplat mot dammarna i Olofsfors. Vidare ökar kostnaderna för lokalbanken med 0,3 Mkr beroende på fler tomma lokaler. Slutligen högre kostnader avseende byggkontoret med anledning av beslutad resursförstärkning.

Fastigheter/särskilda serviceenheter

Fastigheterna redovisar för verksamhetsåret ett underskott på 3,8 Mkr mot budget. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 1,0 Mkr jämfört med föregående år och beror främst på högre avskrivningar i fastighetsbeståndet med anledning av den nya förskolan. Vidare påverkas resultatet av en realisationsförlust i samband med försäljning av Tobiasgården.

Vidare minskar energikostnaderna med 0,5 Mkr mellan åren där elkostnaderna står för 1,0 Mkr av minskningen samtidigt som fjärrvärme ökar med 0,5 Mkr.

Fastighetsskötsel redovisar ett överskott på 0,1 Mkr jämfört mot budget och resultatet är 0,7 Mkr lägre mot föregående år. Både externa och interna intäkter ligger på oförändrad nivå mellan åren. Personalkostnaderna ökar med 0,3 Mkr mellan åren vilket motsvarar löneökningar.

Jämfört med budget ligger personalkostnaderna på ett överskott på 0,6 Mkr beroende på viss vakans i verksamheten. Övriga verksamhetskostnader går över budget 0,2 Mkr beroende på ökade kostnader för fordon samtidigt som man har ökade kostnader för tillfälligt inhyrd personal.

Gator, vägar, belysning och parker

Verksamheten redovisar ett underskott jämfört med budget på 1,8 Mkr. Verksamhetens nettokostnader ökar med 3,3 Mkr mellan åren.

Gator och vägar visar 4,5 Mkr högre kostnader jämfört med 2022. Orsaken är en kostnadsökning avseende snöröjning/ barmarksunderhåll på 2,7 Mkr mellan åren främst beroende på stor snömängd jan-mar samt även nov-dec 2023. Jämfört med budget gör gator och vägar ett underskott 1,5 Mkr.

Belysningsverksamheten visare ett negativt resultat för perioden på -1,1 Mkr jämfört med budget. Nettokostnaden för gatubelysning har ökat mellan åren 0,7 Mkr beroende främst på ökade kostnader för reparation och underhåll. Stora reparationsinsatser har skett avseende kommunens gatubelysning vilket innebär en utökat kostnad på 1,0 Mkr mellan åren.

Kommunens parkverksamhet visar ett överskott mot budget på 0,5 Mkr för året. Verksamhetens nettokostnader 2,0 Mkr mellan åren och kan hänföras till en förändrad intern resurssättning vilket främst innebär att personal flyttats om internt. Överskottet inom verksamheten kan hänföras till lägre personalkostnader 0,2.

Miljö och hälsoskydd

Verksamhetsområdet redovisar ett positivt resultat på 0,3 Mkr jämfört med budget. Verksamhetens nettokostnader ökar med 0,5 Mkr mellan åren vilket uteslutande beror på högre kostnader för personalkostnader. De ökade personalkostnaderna är en effekt av beslutet om ökad resurssättning för myndighetsutövning.

Räddningstjänst

Räddningstjänstens resultat är enligt budget. Verksamhetens nettokostnad har ökat med 1,5 Mkr jämfört med föregående år. Intäkterna för verksamheten minskar med 0,4 jämfört med föregående år samtidigt som personalkostnaderna ökar med 0,8 Mkr mellan åren. Orsaken till intäktsminskningen beror på omfattande försäljning 2022 och den främsta orsaken till personalkostnadsökningen är förutom avtalseffekt en stor påverkan av ökat PO-pålägg.

Kommunikationer

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat enligt budget. Verksamhetens nettokostnader ökat med 0,9 Mkr mellan åren där orsaken bland annat är högre lokalkostnader på resecentrum men även ökade kostnader för kollektivtrafiken utifrån indexeffekt. Kostnadsökningen för kollektivtrafiken uppgår till 0,5 Mkr mellan åren.

Godsterminalen resultat för året ligger enligt budget. Nettokostnaden är oförändrad mellan åren även om avskrivningarna ökat mellan åren. Verksamhetens intäkter är högre utifrån att högre volymer hanterats på terminalen.

5.2 Årets verksamhet

Administration/fysisk tekniskplanering/turistverksamhet

Om- och tillbyggnader av fritids- och bostadshus fortsätter att dominera bygglovsverksamheten och enheten har handlagt 135 bygglov/anmälningar per 31 december 2023. Det är en ökning med 69 ärenden mot 2022.

Handläggningstiden för bygglov har hållits vilket är en effekt av att bygglovahandläggningen har resursförstärkts senaste åren.

Nordmalings kommun ser ett fortsatt intresse för industrimark såväl som mark för flerbostadshus och har under 2023 tecknat avtal om försäljning av industrimark i Rundvik. Arbetet med översiktsplan har fortlöpt under året men kommer att avslutas under 2024. Gällande markanvisningsavtal har dock inte realiserats med anledning av det osäkra omvärldsläget och dess effekt på byggkostnader.

Inom turism/fritidsverksamhet har det under åter pågått ett arbete med underhåll av leder efter

Lögdeälven och Öreälven – röjning, skyltning, renovering av broar och spänger. Samtidigt har verksamheten arbetat aktivt med platsattraktion i projektet attrahera flera.

Arbetet men de planerade åtgärderna med dammarna i Olofsfors, i samverkan med upprättande av fiskväg genom de tre dammarna, har fortsatt under året. Målsättningen är att inkomma med tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen under våren 2024.

Fastigheter/särskilda serviceenheter

Fastigheterna har fortsatt underhållits enligt beslutade åtgärder och budget. De kommunala fastigheterna har en underhållsskuld som är svår att komma i kapp. Verksamheten har arbetat med att släcka de mest akuta behoven under 2023.

Fastighet- och gata park har under 2023 genomgått en omorganisation. Den nya organisationen innebär att vi inte åter rekryterar en produktionsledare på gata / park utan slår samman fastighetschef och produktionsledare till en tjänst. Syftet med hopslagningen är att effektivisera verksamheten med en styrande ledare och en arbetsgrupp som lättare kan fördela arbetsuppgifter och utföra uppgifter där de behövs.
Fastighetschef har avslutat sin anställning under 2023, ny rekrytering kommer att ske under första delen av 2024, med titel Driftchef.

Gator, vägar, belysning och parker

Befintlig gatubelysning byts fortsatt ut mot led-armaturer vid Gatu- och VA-renoveringar samt utbytesbehov, där både stolpar och elmatning ses över. Behovet bedöms fortfarande vara stort i och med det eftersatta underhållet i anläggningarna.

Miljö och hälsoskydd

Under hösten förstärktes även miljöinspektörerna upp med en (1) tjänst från tre till fyra. Den sist tillsatta tjänsten kommer till 50 % bekostas av Vännäs kommun, som kommer att köpa tjänst från Nordmalings kommun. Denna lösning är bra då vi kan få erfarenhetsutbyte på ett enkelt och effektivt sätt med annan kommun i kransen.

Under 2023 har miljö arbetet tillsammans med gata/park för att bekämpa invasiva arter i kommunen. Utbildning av medarbetare har hållits och bekämpning och täckning av mark har skett. Miljö har inlett ett samarbete med Kriminalvården för att under 2024 kunna hjälpas åt med bekämpning av invasiva arter i kommunen.

Den planerade årliga livsmedelskontrollen har under 2023 kunnat utföras till viss del enligt plan, men en del verksamheter har åsidosatts på grund av högt tryck på övriga tillsynsområden.

Räddningstjänst/totalförsvar

Operativt arbete

Räddningstjänsten har under året genomfört 184 insatser. Sjukvårdslarm (IVPA) har varit det vanligaste uppdraget med 48 insatser, därefter kommer trafikolycka med 37 insatser, brand i byggnad 28 insatser. Under 2023 genomfördes 13 insatser med skogsbrand.

Ledning

Arbete har genomförts för att kunna ställa om och verkställa 11-timmarsreglen. Översyn över hur schema för insatsledare ska fungera för att efterleva nya regeln om dygns- och veckovila. Samhällsbyggnadssektorn utarbetade en krisledningsplan inför sommaren 2023 för eventuella ihållande skogsbränder, för att ha en organisation på plats att kunna stötta räddningstjänsten vid ihållande bränder. Den behövdes inte aktualiseras under 2023 men finns som en krisplan för eventuellt kommande stora bränder.

Tillsyn och tillstånd

Tillsynsverksamheten har under året legat på en mycket lägre nivå än vad som är önskvärt. 12 tillsyner är utförda under året utifrån Lag om skydd mot olyckor. Ingen tillsyn enligt Lag om brandfarlig och explosiv vara är genomförd och ett flertal remisser avseende alkoholtillstånd och planarbete är handlagda.

5.3 Framåtblick

Arbetet fortsätter med att skapa förutsättningar för att förstärka och utveckla arbete inom plan och bygg, dialog med näringslivet samt tillsynsarbete inom Plan- och Bygglagen samt Miljöbalken. Sektorn kommer fortsätta vara delaktig i Näringslivsrådet för att föra täta och utvecklande dialoger med kommunens företagare.

Planberedskapen kommer fortsatt förbättras med framåtriktat arbete och framtagandet av en ny översiktsplan. Målsättningen är att översiktsplanen är färdigställd andra halvåret 2024 och ge uttryck för Vision 2031 med utvecklade boendemöjligheter samt förutsättningar för näringslivet. Verksamheten kan komma att behöva anta en planeringsstrategi om inte nya översiktsplanen är antagen innan september 2024.

Räddningstjänsten står inför flera utmaningar som är kostnadsdrivande under kommande år och det gäller framförallt kopplat till uppdraget räddningstjänsten har vi eventuell höjd beredskap (RUHB).

Trenden blir allt tydligare att personalomsättningen ökar. Förutom rekryteringsproblematiken så är det kostnadsdrivande. Verksamheten räknar med att behöva nyrekrytera 4-5 medarbetare varje år framöver. Grovt beräknad kostnad för detta är cirka 500 tkr årligen. Vidare kan det krävas det en ökning av heltidsanställd personal om de lagstadgade kraven på tillsynsverksamheten ska kunna uppnås.

Inom verksamhetsområdena fastighet och gata/park har investeringsmedel tilldelats inför 2024, som motsvarar budget 2023, och skapar förutsättningar för ett mer aktivt underhåll. Ambitionen är att under planperioden hitta en nivå på underhåll av fastigheter och gator som lyfter standarden på kommunala fastigheter och gator. Underhåll av gator ska samplaneras med VA-verksamheten och kartläggning av VA-ledningars standard är ett viktigt inslag för att hitta gemensamma ansatser i de investerings- och underhållsplaner som tas fram.

5.4 Måluppföljning Sektorer

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål fastställda i budget 2023 sker i form av styrkort. Bedömning görs utifrån följande färgkodning.

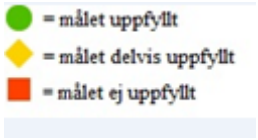

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
Medborgarnytta	I de kommunjämförelser som görs ska värdena förbättras jämfört med föregående år.	●	Handlingsplan är upprättad och kommer arbetas med under 2024.
	Samtliga verksamheter ska årligen i någon form mäta brukar- eller kundupplevelsen av kommunens tjänster och vidta åtgärder för att förbättra resultaten.	●	Mätningar är genomförda under 2023.
	Underhåll gata, park och lekplatser	●	Stort fokus har legat på kommunens grönytor och leder under hösten för att röja och plocka fram våra vackra vandringsleder.
Ekonomi i balans	Kommunstyrelsen/sektor samhällsbyggnad ska klara verksamheten inom tilldelad ram.	◆	Verksamheten klarar inte verksamheten inom tilldelad ram. Dock oförutsedda utgifter som extremt snö under jan-mars samt november -december samt ökade kostnader för ÖP och dammarna i Olofsfors som inte finns inom budget. Åtgärder vidtas för att inte öka underskottet i verksamheten. - Vakanshållning av tjänst på miljö samt gata / park. - Åtstramning kopplat till underhåll av fastigheter. - Åtstramning av underhåll på gata / park.
	Samtliga verksamheter kostnader ska harmonisera med jämförbara kommuner med liknande struktur.	◆	Pågår tillsammans med att hålla budget i balans.
	Den totala inköpskostnaden ska sänkas genom maximalt nyttjande av kommunens ramavtal	●	Samtliga inköp genomförs med upphandlade ramavtal om det krävs enligt LOU.
Hållbar utveckling	Minska transporternas miljöpåverkan	■	Då tjänsten som driftschef är vakant har denna punkt fått vänta
	Sektor samhällsbyggnads arbete ska medverka till en långsiktigt hållbar utveckling.	◆	Upprättande av energiplan är kopplat till framtagande av ÖP arbete och sker tillsammans med WSP. Planen är under framtagande och kommer för antagande 2024.
	Nordmaling växer med 50 personer per år	◆	Arbetet med ÖP fortgår och prognosen om att gå ut på samråd i februari kvarstår. Sektorchef har tillsammans med näringslivsenheten deltagit på Business Arena i Stockholm och visat upp kommunen samt knutit kontakter till exploatörer som går att arbeta vidare med i framtiden.

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
	Samtliga bygglovsansökningar som inkommer under året ska handläggas inom 10 veckor		77 st ansökningar har inkommit för bygglov. Större delen av dessa är behandlade inom 10 veckor. Dock fanns det ett fåtal som drog över 10 veckor under våren då enheten var underbemannade på grund av sjukskrivningar. Nu är prognosen för slutet av 2023 att samtliga bygglov ska handläggas inom 10 veckor då personalstyrkan är under balans.
	Detaljplanera fler områden i kommunen		Fram till augusti har fyra planansökningar fått positivt planbesked i kommunen. En av detaljplanerna syftar till att planlägga för industrimark i Rundvik och de andra tre har till syfte att möjliggöra bostadsbyggande. En av detaljplanerna är inne i Nordmaling och exploatören är Nordmalingshus. Följande planbesked är medgivna under 2023: Rundvik - SCA/Holmen = konsult vald av företaget Ava 5:87 och Ava 5:93 - privatperson = Internt driven Hjorten 1, Kullen 1 - Nordmalingshus = Konsult Afry Levar 2_79 m.fl - Torbjörn Sandström = Konsult Afry
	Tillsynsplan plan- och bygg		Pågående, tillsynsplanen tas fram och kommer att lämnas till KS för beslut i mars 2024.
	Tillsynsplan livsmedelsverksamheter		Tillsynsplanen är klar och arbetas utifrån i verksamheten.
	Tillsynsplan alkohol och tobak		Tillsynsplanen är klar och arbetas utifrån i verksamheten.
	Tillsynsplan miljöskydd och hälsoskydd		Tillsynsplanen är klar och arbetas utifrån i verksamheten.
	Naturvård, bekämpning av invasiva arter		Utbildning har hållits i kommunen för att få kunskap om invasiva arter och hur de ska bekämpas. Miljöenheten har tillsammans med Driftcentralen bekämpat jättebjörnloka på kommunal mark, samt täckt området för att förhindra spridning. Samarbete är inlett med Kriminalvården och frivården för att möjliggöra samhällstjänst inom dessa områden under 2024 och framöver om det faller ut i ett gott samarbete.
	Handlingsplan Skydd mot olyckor		Tillsyn sker enligt plan.

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
Attraktiv arbetsgivare	Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.		Löpande arbete med kompetensutveckling sker på sektorn.
	Engagerade medarbetare med rätt kompetens.		Medarbetarenkät genomförd och indikerar generellt höga index avseende frågeställningarna gällande medarbetare och kompetensen i organisationen. Analys och framtida målbild arbetas fram under 2024. Kompetensförsörjningsplanen kommer att ligga som grund i det kommande arbetet framöver.
	Ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.		Medarbetarenkät genomförd under 2023 och indikerar generellt höga index avseende frågeställningarna gällande ledarskapet och förutsättningarna för kommunens ledare. Indikation finns dock att stress är ett område att bevaka. Kompetensförsörjningsplan ska tydliggöra chefers förutsättningar för att verka under hållbara förutsättningar i kommunen.

6 BoU utskottet/Sektor Utbildning

6.1 Ekonomiskt resultat

Resultaträkning (Mkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Externa intäkter	20,4	15,7	21,5
Personalkostnader	-128,8	-129,7	-122,5
Övriga kostnader	-82,4	-71,9	-79,8
Avskrivningar	-0,4	-0,3	-0,3
Interna poster	-23,4	-23,0	-17,2
Summa	**-214,6**	**-209,2**	**-198,3**
Skattemedel	**209,2**	**209,2**	**197,3**
Nämndresultat	**-5,4**	**0,0**	**-1,0**

Ekonomiskt resultat

Sektor Barn- och utbildning redovisar för 2023 ett resultat på - 5,4 Mkr jämfört mot budget. Resultatet är något stärkt mot den prognos som redovisades per T2 - 6,8 Mkr. Barn- & utbildningssektorns nettokostnader ökade med 16,2 Mkr jämfört med föregående år, BU intäkter minskade med 1,1 Mkr mellan åren 2022 och 2023 och BU kostnader ökade med 15,1 Mkr mellan åren.

BU intäkter minskade med 1,1 Mkr mellan åren 2022 och 2023, Intäkterna ligger 4,7 Mkr över budget 2023. Intäktsminskningen beror främst på minskade bidrag från Skolverket och borttagande av ersättning för sjuklön. Sektorns taxor och avgifter är 0,5 Mkr högre än budget och 0,2 Mkr högre än utfallet 2022.

Personalkostnaderna ökade med 6,3 Mkr jämfört med 2022 där lön arbetad tid ökade med 2,8 Mkr. Lön ej arbetad tid ökade med 0,2 Mkr mellan åren. Kostnaderna för sjuklön uppgår till 2,5 Mkr och har minskat med 0,3 Mkr jämfört med föregående år.

De kostnader som ökat mest under 2023 är övriga verksamhetskostnader med 6,3 Mkr som består bl.a. av förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial vilka ökat 1,0 Mkr mot föregående år och 2,4 Mkr högre än budget. Köp av huvudverksamhet 3,2 Mkr högre än budgeterat, leasing och hyra 0,5 Mkr högre än budget. Övriga främmande tjänster 1,1 Mkr högre än budget.

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet har minskat med 0,8 Mkr mellan åren 2022 och 2023. Kostnadsökning finns dock inom förskola med motsvarande 1,7 Mkr då fler barn varit inskrivna på Bergslyan och Holken mot budgeterat. Grundskola har 0,8 Mkr högre kostnader än budgeterat. Dessa kostnadsförändringar beror på volymförändringar i antal elever mellan åren. Både gymnasie-/anpassad gymnasieskola har 1,2 Mkr högre kostnader än Budget. Kommunal Vux har 0,4 Mkr lägre kostnader.

Gemensam verksamhet

Den gemensamma verksamheten redovisar ett underskott på 4,4 Mkr. Köp av verksamhet visar ett negativt utfall med 2,0 Mkr mot budget. Kostnader för skolskjutsar är 1,0 Mkr högre än budgeterat och 0,3 Mkr lägre kostnad än 2022.

Verksamheterna SYV och skolhälsovård visar 0,4 Mkr högre kostnader än budget. Verksamheten skolkök visar ett underskott 0,1 Mkr och det beror på ökade kostnader för livsmedel. Personalkostnaderna visar ett negativt resultat med 1,0 Mkr mot budget. Verksamheten visar ökade intäkter som främst består av statsbidrag med 1,0 Mkr mot budget.

Förskola & pedagogisk omsorg

Förskoleverksamheten inklusive pedagogisk omsorg redovisar ett underskott jämfört med budget på 1,8 Mkr. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 9,4 Mkr mellan 2022 och 2023.

Verksamhet förskolan redovisar 1,4 Mkr högre verksamhetsintäkter 2023 jämfört med budget och

jämfört mot 2022 0,9 Mkr högre intäkter vilket främst beror på 1,0 Mkr mer i bidrag och 0,2 Mkr i högre taxor och avgifter än budgeterat. Förskolans personalkostnader minskar med 0,7 Mkr mot budget. Personalkostnaden är 3,3 Mkr högre 2023 jämfört med 2022, där löner arbetad tid ökar mellan åren med 1,9 Mkr. Lönekostnader löner ej arbetad tid har ökat med 0,7 Mkr mot budget där Sjuklönekostnaderna står för en ökning med 0,5 Mkr.

Verksamhet pedagogisk omsorg redovisar något lägre intäkter 2023 jämfört med 2022. Verksamheten har inga riktade bidrag för verksamheten. Kostnaderna för pedagogisk omsorg har minskat med 0,5 Mkr vilket förklaras av 1 mindre anställd.

Fritidshem

Verksamhetens resultat visar ett överskott 0,4 Mkr mot budget men en ökad nettokostnad med 1,0 Mkr jämfört med 2022. Verksamhetens intäkter ökar med 0,2 Mkr mellan åren och avser taxor och avgifter. Kostnaden för köp av huvudverksamhet minskar med 0,5 Mkr mellan åren.

Personalkostnaderna för verksamheten ökar med 0,2 Mkr mellan åren men går med ett överskott jämfört mot budget 0,3 Mkr. Sjuklönerna ligger nästan oförändrade mellan åren.

Grundskola/ Anpassad grundskola inklusive förskoleklass

Resultatet för verksamheten visar ett underskott på 4,0 Mkr jämfört med budget, förskoleklass visar ett underskottskott på 0,5 Mkr. Anpassad grundskola visar ett överskott på 1,1 Mkr. Verksamhetens intäkter är 4,3 Mkr, ligger 2,1 Mkr högre än budget. Kostnaderna för köp av huvudverksamhet har ökat med 0,2 Mkr mellan åren 2022 och 2023 och är samtidigt 0,8 Mkr högre än budgeterat.

Personalkostnaderna inom verksamhetsområdena har ökat med 7,1 Mkr mellan åren. Löner arbetad tid inom verksamhetsområdena ökar med 4,9 Mkr mellan åren, medan löner ej arbetad tid minskar 0,5 Mkr mellan åren.

Verksamheten förskoleklass visar ett negativt resultat med 0,5 Mkr mot budget. Största avvikelsen mot budget är högre personalkostnaderna med 0,3 Mkr.

Verksamheten grundskolan visar ett negativt resultat med 3,5 Mkr mot budget. Köp av huvudverksamhet 0,8 Mkr högre än budget, personalkostnaderna 0,8 Mkr högre än budget, verksamhetskostnaderna ökade med 1,4 Mkr mot budget samt skolskjutsarna ökade med 0,8 Mkr mot budget. Statsbidragen ökade med 1,0 Mkr mot budget

Verksamheten anpassad grundskola visar ett överskott med 1,1 Mkr mot budget. Största överskottet visar personalkostnaderna med 0,6 Mkr bättre än budget.

Gymnasieskola/ Anpassad gymnasieskola

Resultatet för gymnasieskolan/ anpassad gymnasieskolan visar ett underskott på 1,5 Mkr jämfört med budget. Verksamhetens nettokostnader minskar med 0,2 Mkr mellan åren. Köp av huvudverksamhet är 1,6 Mkr lägre än 2022 men 1,1 Mkr högre än budgeterat.

Verksamhet gymnasieskolan visar ett negativt resultat med 1,6 Mkr mot budget. De största underskotten mot budget är köp av huvudverksamhet med 1,2 Mkr högre än budget samt transporter och resor med 0,1 Mkr högre än budget.

Verksamheten anpassad gymnasieskola visar ett överskott på 0,1 Mkr mot budget. Verksamhetens nettokostnader minskar med 1,0 Mkr mellan åren. Köp av huvudverksamhet är 0,7 Mkr lägre kostnad jämfört med föregående år. Transport och resor för gymnasieverksamheten är 0,2 Mkr högre än budget.

Kommunal vuxenutbildning

Hela verksamheten resultat visar ett överskott jämfört mot budget med 1,0 Mkr. Verksamhetens nettokostnad har ökat med 1,4 Mkr mellan 2022 och 2023. Köp av huvudverksamhet har minskat med 0,4 Mkr mellan åren och 0,4 Mkr lägre än årets budget. Verksamhetens intäkter har minskat med 1,0 Mkr mellan åren.

Verksamheten grundläggande vuxenutbildning visar ett resultat på 0,4 Mkr högre än budget. Personalkostnaderna är 0,3 Mkr lägre än budget

Verksamheten Gymnasie- Vux och påbyggnads utbildning visar ett resultat som är 0,4 Mkr högre än budget där köp av huvudverksamhet är 0,3 Mkr lägre än budget.

Verksamheten Svenska för invandrare visar ett resultat som är 0,3 Mkr högre än budget. Statsbidragen är 0,2 Mkr högre än budget.

6.2 Årets verksamhet

Under verksamhetsår 2023 har verksamhet bedrivits i förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem och vuxenutbildning inkluderat svenska för invandrare.

Verksamheterna för fritidshem, förskola, grundskola och anpassad grundskola bedrivs i kommunens egna lokaler i centrala Nordmaling, Lögdeå och Gräsmyr. Egna fritidshem finns också i Rundvik, Nyåker och Håknäs. Förskolor finns förutom i centrala Nordmaling även i Nyåker, Håknäs, Gräsmyr och Lögdeå. Sedan mars 2023 så har det bedrivits öppen förskola efter beslut om nyöppnande. All gymnasieutbildning utförs av andra huvudmän, främst inom samverkansavtal Region Västerbotten. Vuxenutbildningen bedrivs på Lärcentrum i Rundvik.

Grundskolan i centralorten bytte namn vid skolstart hösten 2023. Levarskolan F-3, Kyrkovallen åk 4-6 med ingående delar anpassad grundskola samt Artediskolan åk 7-9 döps om till Artediskolan F-9. Ledningsstrukturer kvarstår enligt tidigare.

Verksamheterna har fungerat väl med gott resultat sett till måluppfyllelse och gällande kvalitetsmätningar även om det kvarstår områden att förbättra. Under höstterminen 2023 genomför Skolinspektionen en tematisk tillsyn av 40 skolors arbete med garantin för tidiga stödinsatser där Lögdeå skola är en av de skolor som valts ut att delta. Sista handlingar skickades in i november och beslut visar att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller uppföljning av extra anpassningar och överföring av resultatet av uppföljningen till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Barn och utbildning har vid ingången av 2023 flyttat in förskoleverksamhet i nya lokaler, den ny förskola har medför avveckling av ett antal en - avdelnings förskolor.

Förskola och pedagogisk omsorg

Under 2023 har i snitt 278 barn (varav 288 barn under våren samt 267 barn under hösten) varit inskrivna i de kommunala förskolorna samt i snitt 12 barn inom pedagogisk omsorg (13 barn under vårterminen och 10 barn under höstterminen). Under våren har det varit 17 barn inskrivna per avdelning medan hösten har haft ett snitt på 13 – 15 barn per avdelning. Många placeringar sker under våren 2024. Minskade statsbidrag kommer att påverka möjligheterna inom befintliga ramar att bibehålla motsvarande nyckeltal för 2024. Bedömningen är att ökningen av andelen barn kan kommer minska något senare delen av 2024 alternativt våren 2025.

Jämfört med föregående år så har antalet barn med behov av stöd gått från 39 till 19 barn. Däremot finns en ökning av utmaningar på individnivå och därmed ett ökat behov av specialpedagogiskt stöd vilket betyder att det finns ett utökat behov av specialpedagogisk kompetens i förskola. Det finns även ett behov att se över ledarskapet i verksamheten.

Det finns en ökning av ansökan om tilläggsbelopp från de förskolor som drivs genom personalkooperativ vilket visar att även behoven av specialpedagogiskt stöd ökar även inom denna verksamhet.

Förskoleverksamheten i Gräsmyr har något fler barn per avdelning jämfört andra förskolor i kommunen. Trots fler antalet barn bedöms det inte tillräckligt för att öppna upp en 3:e avdelningen hösten 2023. Inför hösten 2023 bedöms Gräsmyr förskola vara fullbelagda och vårdnadshavare hänvisas till centralorten.

Samtliga förskoleverksamheter bedriver arbete med trygghet och trivsel det finns dock ett behov av att

bli bättre på att dokumentera andelen incidenter. Detta då det upplevs att det skrivs i förhållandevis få incidentrapporter inom förskola vilket kan innebära att ärenden inte utreds på ett tillfredsställande sätt. Detta är sen tidigare ett identifierat utvecklingsområde och fortsätter att vara ett viktigt utvecklingsområde.

Under 2023 har närvaron på schemalagd tid legat på ungefär 95%, beläggning antal barn har däremot legat i snitt på 60%.

Den 9 januari 2023 öppnade den nya förskolan, där fem förskoleavdelningar flyttat in i nya lokaler, Skogsgläntan. Skogsgläntan inhyser sex avdelningar, en avdelning med 5 åringar, fem avdelningar med barn mellan 1-4 år. Skogsdungens förskola har renoverats under våren 2023 och är från och med hösten 2023 i full drift igen.

De styrkor som finns i förskoleverksamheten är att de finns förskolor i de flesta områden i hela kommunen och det finns gott om personal med utbildning.

Fritidshem

Verksamhet inom fritidshemmen har bedrivits på nio avdelningar i egen regi på 7 olika platser. Under 2023 har i snitt 242 elever haft en plats i ett fritidshem vilket är likvärdigt mellan åren 2022 och 2023. Den ökning som tidigare har setts syns inte idag och sektorn har en oförändrad volymökning mellan 2022 och 2023. För våren 2023 var det vid mars månad inskrivet 235 elever och vid ingången av oktober 249 elever.

Kommunen har utmaningar att bemanna med utbildad personal i fritidshem. Inom sektorn finns det idag 2,5 tjänster med behörighet av totalt 11,65 tjänster. En av de i dagsläget obehöriga medarbetarna går en AIL utbildning och kommer att vara färdig utbildad 2026. Bristen på utbildad personal i fritidshem är påtaglig inom hela regionen. Kommunens och barn och -utbildnings kompetensförsörjningsplan kommer vara en avgörande del för framtida utveckling.

Tilldelade medel 800 000 kr för 2023 fördelades på Nyåker, Lögdeå och Artediskolan F-3. För Nyåker och Lögdeå installerades nya stängsel runt utemiljön för en förbättrad säkerhet. Artediskolan F-3 har under våren genomfört etapp ett av renovering av utomhusmiljön där skolgården har ökat i volym och elever har fått mer lekplatsutrustning, vilket har lett till mindre konflikter bland elever.

Grundskola, anpassad grundskola och förskoleklass

Kommunen har bedrivit förskoleklasser vid Artediskolan F-3, i Lögdeå och Gräsmyr. Under 2023 har kommunen haft ca 79 elever i förskoleklass. Grundskolan 1-9 i Nordmaling har under 2023 haft cirka 630 elever fördelade på fem skolenheter. Volymerna har varit stabila över tid och verksamheterna har underlag för en bra planering utifrån elevantal.

Anpassad grundskola, har under höstterminen 2023 haft tre grupper med elever. En klass med 3 elever åk F-5 och en klass med 4 elever åk 6-9, samt en träningsskolegrupp med 4 elever från åk 1 till åk 9.

Sektorn har det senaste året sett en ökning av elever som går omvänt integrerade i anpassad grundskola, vilket innebär att de läser enligt grundskolans läroplan, men de tillhör anpassad grundskolas undervisningsgrupp. Det finns även en ökning bland elever som är inskrivna i anpassad grundskola och läser efter den läroplanen men ingår i undervisningsgrupp i grundskolan. Ett utökat samarbete mellan skolformerna har därför setts som nödvändig.

Under de senaste åren finns det en ökning av problematisk skolfrånvaro. Ett arbete har under våren 2023 startats kring skolfrånvaro där ett närvaroteam har tagit omtag kring frånvaro bland elever. Detta team har under hösten utvecklats till ett skolsocialt team som tillsammans med socialsekreterare arbetar med riktade insatser för elever med problematisk skolfrånvaro.

Betygsresultaten har sjunkit från föregående år med en gymnasiebehörighet på 84% och snittvärdet på meritpoängen är 216. Antalet elever med betyg i alla ämnen har däremot ökat något och ligger på 78%. Eftersom Nordmaling är en liten kommun varierar resultaten betydligt mellan åren och intressantare är därför att titta på respektive årskulls utveckling. Mycket positivt är därför att kunskapsutvecklingen, och därmed betygen, har varit stark för årets nior, liksom även för Åk 8. Samtliga avgångselever 2023 har

påbörjade gymnasiestudier vid nationella program eller individuellt alternativ.

Mellan 2022 och 2023 finns en ökning av antal incidentrapporteringar. Däremot visar elevenkäten 2023 på goda resultat gällande trygghet och trivsel. Dock visar våra enkäter att området studiero inte är tillfredsställande. 78% av eleverna uppger att de upplever studieron bra eller ganska bra.

Den nya läroplanen LGR22 har haft fortsatt stort utrymme i fortbildningen även under detta år**.** Då undervisningskvaliteten är den avgörande faktorn för elevers måluppfyllelse har sektorn under året inlett ett större arbete som innebär att identifiera undervisningsutmaningar, för att i nästa steg utforma upplägg kring dessa. Två pilotprojekt är under arbete och ska ligga till grund för fortsatt arbete.

För personal inom F-3 har fortbildning bedrivits genom stadieträffar där ämnesövergripande temaområden, entreprenöriellt lärande och lokala arbetsplaner i kärnämnen har varit i fokus.

Elevhälsoarbetet är fortsatt ett ständigt utvecklingsområde där samarbetet med andra aktörer, främst inom HLT (Hälsa, lärande utbildning) utvecklats positivt. Under hösten har ett skolsocialt team startat upp.

Under året har kommunen arbetat med Ung företagsamhet i syfte att ytterligare utveckla det entreprenöriella lärandet. Nordmalings kommun utnämndes till Årets UF-kommun i Västerbotten. Andra aktuella utvecklingsområden har varit pedagogiskt ledarskap och ämnesövergripande arbete.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

All gymnasieutbildning på nationella program köps från annan huvudman. Under perioden har det i snitt funnits 245 elever i gymnasieutbildning i andra kommuner eller i fristående gymnasieskolor/anpassad gymnasieskola. Hösten 2023 var det i snitt 231 elever. Volymökningen började tangera under 2022 och fortsatt under 2023. Prognosen säger att antalet elever på gymnasieskolan kommer att minska under kommande år.

Vårterminen 2023 är det 82 avgångselever inom gymnasieskolan. 81 elever födda 2005 återfinns i folkbokföringen.

Andel gymnasieelever med examen inom 3 år har ökat de senaste tre åren. Fortsatt positiv trend över tid och avgångselever åk 9 2023 ligger över rikets snitt när det gäller behörighet att söka gymnasiet.

Gymnasiekostnaderna för året 2023 har minskat jämfört med 2022 på grund av ett minskat antal elever. Däremot har kostnaden per elev och år ökat med ungefär 3000 kr. I snitt kostade en elev ca 153 400kr år 2022 medan en elev år 2023 kostade ca 156 000kr. En bidragande faktor är att många av kommunens elever väljer att gå yrkesprogram på gymnasiet, som generellt kostar mer jämfört studieförberedande program.

Anpassad gymnasieskola har i jämförelse mellan 2022 och 2023 precis som gymnasieskolan haft en minskning av antal elever. Detta har medfört en lägra kostnad på totalen mellan 2022 och 2023 men kostnaden per elev och år har ökat markant. Från ungefär 533 000kr år 2022 till 611 000kr år 2023.

Kommunal vuxenutbildning

Den kommunala vuxenutbildningen i egen regi består av svenska för invandrare (SFI) samt grundläggande svenska som andraspråk. Andelen elever som har studerat vid SFI på Lärcentrum 2023 är 57 till antalet på totalt 83 kurser, några elever har läst flera kurser. Inom grundläggande vuxenutbildning SvA och Eng har 23 elever studerat på totalt 39 kurser, varvid några elever har läst flera kurser. Elevantalet inom SFI är något lägre mellan åren 2022 och 2023.

Studieverkstan med studiehandledare finns på Lärcentrum och nyttjas av distanselever som är i behov av stöd i sina distansstudier. Under våren 2023 fanns en matematikresurs på Lärcentrum som stöd gällande matematik på gymnasienivå, då verksamheten identifierat ett stort behov av detta. Nationella prov och prövningar skrivs på plats på Lärcentrum i stället för i Umeå, vilket är en fördel för våra elever. Även tentamensskrivningar erbjuds på Lärcentrum och har nyttjats av elever som studerar vid Yrkeshögskola men också Universitet.

Gymnasiala teoretiska kurser sker på distans. Yrkesutbildningar på gymnasial nivå bedrivs både på distans och på plats av externa utbildningsanordnare. Drygt 50 elever har studerat teoretiska och yrkesutbildningar under 2023.

Under hela 2023 har Äldreomsorgslyftet, på uppdrag av sektor omsorg, bedrivits på Lärcentrum där en vårdlärare varit anställd för uppdraget (50 %). 10 medarbetare inom Äldreomsorgen avslutade sin utbildning i december -23.

Under 2023 har stor samverkan skett med Umeå, Vännäs och Bjurholm gällande validering och kartläggning, där kommunerna tagit fram ett gemensamt kartläggningsmaterial. Ett fåtal personer har deltagit i kartläggning, men inte gått vidare med validering. Inom samverkansformen VästerbottensVux har arbetet kring dimensioneringen av gymnasial utbildning intensifierats gällande de primära samverkansområdena. Avtal kommer att skrivas under början av 2024, för att börja gälla januari 2025.

Måltidsverksamhet

Måltidsverksamheten arbetar utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer samt egna mål runt klimatsmart och ekologiskt. Andelen närproducerade livsmedel hamnade på 22% och de ekologiska livsmedlen på 24% under året 2023. Arbete pågår fortsatt med upphandlade leverantörer för att tydligare kunna följa upp målsättningar kring närproducerade och ekologiska livsmedel.

Då livsmedelspriserna fortsatt öka kraftigt så har fokus legat på att så långt det varit möjligt verka för att få ett så lågt underskott som möjligt.

I juni antogs den nya kostpolicyn som ger kommunens verksamheter gemensamma mål att jobba mot.

Verksamheten arbetar målmedvetet för ett minskat matsvinn genom information och rutiner.

Elevhälsan

I verksamheten finns kompetens logoped, kurator, skolsköterska, skolpsykolog och specialpedagog. Under perioden har centrala elevhälsan bland annat arbetat med att utveckla det egna kvalitetsarbetet, där de går en utbildning om ett webbaserat processtöd från Skolverket. Under 2023 har det skett ett byte av journalsystem från PMO till Prorenata. Det nya systemet används både för HSL-professionernas journalskrivning och för digitala elevakter vilket har inneburit en förändring av arbetssätt för samtlig elevhälsopersonal. Prorenata innehåller funktioner som gör det möjligt att dela känslig information kring elever och ärenden på ett säkert sätt.

Vidare har revidering av närvaroplan och riktlinjerna för elevhälsoarbetet genomförts samt att revidering av läs och skrivplan är påbörjad. En i personalen har deltagit i utbildning om krav på kvalitet i elevhälsan. Skolpsykolog har tillsammans med skolkuratorerna fått i uppdrag att arbeta fram en plan för att främja psykisk hälsa och förebygga suicid i skolan.

Under hösten startades det skolsociala teamet som är ett samarbete mellan skola och socialtjänst. Personal som deltar i samarbetet ska tillsammans med vårdnadshavare ge stöd och hjälp till elever med upprepad eller längre skolfrånvaro. Teamet kommer att arbeta med både tidiga insatser vid frånvaro och med elever som haft hög frånvaro under lång tid. I teamet ingår skolsocionom, skolkurator, specialpedagog, skolsköterska och skolpsykolog.

6.3 Framåtblick

Verksamhetsåret 2023 visar för våren på en något sämre andel elever åk 9 med behörighet att söka gymnasieprogram jämfört 2022, även betygsresultaten har sjunkit från föregående år. Antalet elever med betyg i alla ämnen har däremot ökat något och ligger på 78%. För att öka måluppfyllelsen fortsätter tidigare arbetet med ämnesövergripande arbetssätt i grundskolan som lektor har särskilt ansvar för. Pilotarbete gällande systematisk kartläggning av undervisningsutmaningar som påbörjades under hösten 2023 fortsätter under kommande verksamhetsår vilket på sikt förväntas öka måluppfyllelse hos elever i grundskolan.

Under 2023 har antalet elever med 15% frånvaro eller mer minskat jämfört 2022, antalet fortsätter däremot att vara högt. Totaltsett är elevfrånvaron något lägre för årskurs F-6 och något högre för åk 7-

9, däremot finns en oroande trend som visar att antal elever med frånvaro ökar i F-3. Fortsatt arbete med kartläggning och analys behöver ske utifrån elevers skolfrånvaro och möjliga insatser. Barn och utbildning arbetar vidare med förbättringsåtgärder och under 2023 har skolsocialt team utarbetas med stöd av statsbidrag, ledningsgrupp och elevhälsan. Samarbetet har även skett med socialtjänsten. Skolsocialt team kommer under 2024 ta sig an pilotelever för att testa utarbetat material. Teamet kommer att arbeta med både tidiga insatser vid frånvaro och med elever som haft hög frånvaro under lång tid. I teamet ingår skolsocionom, skolkurator, specialpedagog, skolsköterska och skolpsykolog.

Enligt skollagen ska kommunen ge alla elever förutsättningar att nå minst betyget E i alla ämnen. Verksamheten ser ett fortsatt stort behov av stöd och anpassningar för elever utifrån ambitionen att alla skall nå målen. Oroande så finns ett fortsatt stort behov bland barn i förskola vilket troligtvis medför en utökning av tidiga insatser riktat mot förskola och övergången till skolan. Fokus i verksamheten är tidiga förebyggande och främjande insatser, något som på sikt förväntas kunna ge bättre förutsättningar för ökad måluppfyllelse i de äldre åldrarna. Fortsatt strategiska satsningar på struktur och innehåll i det elevhälso- och specialpedagogiska arbetet är en viktig grund för att lyckas och det finns ett behov av att inkludera förskolans verksamheter ytterligare.

Sektorn har identifierat en ökad risk för att insatser till barn och elever med behov av särskilt stöd kan komma att överstiga tillgängliga resurser. Inte minst beskrivs ett ökat behov hos de yngsta eleverna och inom förskoleverksamheterna. Pedagogisk omsorg och förskoleverksamheten bedöms på sikt behövas stärkas upp med ytterligare en specialpedagog och pedagogiskt ledarskap.

Elevhälsan har under läsåret gjort riktade insatser mot förskolan. Specialpedagog, skolpsykolog samt skolkurator har bidragit med sin profession för att stötta upp vid konsultationer gällande enskilda barn. Konsultationerna har sett som positiva och utvecklande vilket innebär att dessa kommer att prioriteras även under 2024.

Volymerna för grundläggande vuxenutbildning och yrkesutbildningar fortsätter att öka även för 2023 däremot finns en fortsatt minskning av antal elever inom SFI. Som del i det systematiska kvalitetsarbetet har rutiner kring uppföljning av elevers avbrott och orsak till avbrott stärkts under 2023. Genom att systematiskt följa upp och analysera orsaker till studieavbrott får huvudmannen också bättre förutsättningar att planera och prioritera insatser för att främja fullföljandet av studier. Detta arbete fungerar idag väl och utifrån årshjul fortsätter arbetet under kommande verksamhetsår.

Under 2023 trädde en ny lag i kraft om validering vilket innebär att huvudmannen är skyldig att se till att en elev erbjuds validering, om eleven behöver det och valideringen görs inom ramen för en eller flera kurser eller nivåer som bekostas av elevens hemkommun. Med validering avses en strukturerad process som innehåller en fördjupad kartläggning och en bedömning som syftar till ett erkännande av en persons kunnande oberoende av hur det förvärvats. Under året har en samverkan mellan Umeå, Vännäs och Bjurholm skett gällande validering och kartläggning. Inom den egna verksamheten har ett fåtal personer deltagit i kartläggning men inte gått vidare med validering. Antalet valideringar kan komma att öka under 2024 och 2025.

Inom samverkansformen Västerbottens Vuxenutbildning förbereds avtal för fortsatt samarbete övergripande för hela Västerbotten.

Dimensioneringsarbetet för gymnasial utbildning intensifierats gällande de primära och sekundära samverkansområdena. Avtal kommer att skrivas under början av 2024, för att börja gälla januari 2025. Primärtavtal kommer att skrivas med Vännäs och Umeå medan ett sekundärtavtal kommer att skrivas med Örnsköldsvik.

Ett starkt Lärcentrum tillsammans med arbetet med våra grundskoleelever utifrån Läroplanen och uppdraget kring Skolan och Omvärlden är ett viktigt bidrag till att långsiktigt stärka Nordmalings kommuns näringslivsklimat. En höjning av utbildningsnivån, alternativt en komplettering av tidigare kompetenser, är för många en nödvändighet för att kunna få ett jobb. Att fler vuxna bygger på sin kompetens är särskilt viktigt för de som idag står utanför arbetsmarknaden och som utgör en stor potential för kommunens utveckling. Verksamheten förväntar sig en ökad efterfrågan till kompletterande vuxenutbildningar alternativt utbildningar som leder till ny karriär utifrån

arbetsmarknadsläget.

I december 2022 avslutades det utvecklingsprojektet kring kommunens aktivitetsansvar (KAA) som pågått tillsammans med Umeå och övriga kranskommuner. Utifrån detta projekt har ett tydligare arbetssätt identifierats i form av ett KAA-team som arbetar löpande med målgruppen. Ett rutindokument gällande KAA i Nordmaling har tagits fram och delgetts gymnasieskolorna i Umeåregionen samt Örnsköldsviks kommun. Rutinen innebär att Nordmalings kommun hoppas kunna fånga upp elever innan de gör avhopp från gymnasieskolan för att på så sätt hålla sig bättre informerad om elevens sysselsättning eller planera för kommande sysselsättning. Rutin och arbetssätt för KAA fungerar väl och teamet fortsätter utifrån årshjul med regelbundna träffar.

För året har ett arbete med att implementera styrdokumenten “Handlingsplan Skola och Arbetsliv" och “Aktivitetsplan Skola och Arbetsliv” varit prioriterat. Samarbetet med Ung Företagsamhet i Västerbotten har fortsatt för att främja entreprenörskap i skolan samt utveckla samverkan med det lokala näringslivet. Arbetet med entreprenörskap fortsätter och efter utvärderingen som genomfördes under hösten 2023 har aktivitetsplanen reviderats och MOSAIK-metoden kommer att vidareutvecklas för att bli en naturlig del av all undervisning. En samverkan med näringslivskontoret och skolan påbörjades under hösten 2023 och kommer att fortsätta under 2024.

Digitaliseringen blir allt mer påtaglig även inom administration vid hantering av ärenden och för att effektivisera arbetsflöden. De erfarenheter och det lärande kring digitaliseringens möjligheter med kompetensutvecklings- och mötesformer som pågått under perioden bör beaktas liksom de utmaningar som de tekniska förutsättningarna medfört. Sektorn behöver fortsätta bevaka utvecklingen av digitala verktyg, IT-lärande och de möjligheter som dessa innebär för såväl personal som elever. Inte minst när det kommer till elever i behov av särskilt stöd. Utifrån de allt större kraven på dokumentation, uppföljning, myndighetsutövning som ställs på verksamheterna så behöver också kringresurser utvecklas gällande administration och servicefunktioner för ökat stöd till rektorer. Här finns fortsatta utmaningar i det skoladministrativa systemet IST, där det finns fortsatta tecken på att systemet upplevs försvårar arbetet att systematiskt följa elevernas utveckling gällande närvaro och studieresultat. Utifrån tidigare kartläggning finns det ett generellt missnöjde inom sektorn vilket behövs mötas upp med utbildning och stöttning i systemet. Det finns även ett ökat behov av att tillföra mer administrativt stöd till rektor.

Ett stort engagemang med driven och utvecklingsbenägen personal är genomgående för Barn- och utbildnings alla verksamheter. Fortsatt fokus på kommunens elevhälso- och specialpedagogiska arbete tillsammans med likabehandlingsarbetet för en trygg skolmiljö måste råda trots de utmaningar som ligger framför oss.

6.4 Måluppföljning Sektorer

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål fastställda i budget 2023 sker i form av styrkort. Bedömning görs utifrån följande färgkodning.

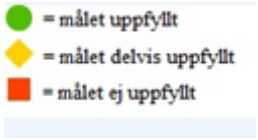

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
Medborgarnytta	Elever i Nordmaling skall lämna grundskolan med godkända betyg.	Resultat publicerat på Kolada visar att 77 % av åk 9 uppnår kriterierna i alla ämnen. Resultat hämtat från IST visat att 76,47% av åk 6 och 73,13% av åk 3 uppnår kriterier i alla ämnen. Åk 6 och 9 visar på positiva resultat jämfört tidigare år. Målet med 75% är uppnått i båda fallen och utfallen för 2023 jämfört 2022 visar på en högre andel elever som uppnått kriterierna i alla ämnen. För perioden 2023 har barn och utbildning inte uppnått målet då det gäller åk 3. Målbilden är att 75% av eleverna åk 3 ska uppnå kriterier i alla ämnen. För perioden har 73,13% åk 3 uppnått kriterier i alla ämnen vilket är ett något sämre resultat jämfört 2022 (74%). Resultatet kan bero på att det finns en hög andel elever med stora behov kombinerat med avsaknad av SVA lärare samt att det utökade behovet av spec- och resurstid inte har kunnat tillgodosetts.
	Elever i Nordmaling skall i jämförelse med andra kommuner ha ett högt meritvärde.	För perioden 2023 har barn och utbildning inte uppnått målet. Målbilden är att elever i åk 9 skall ha ett genomsnittligt meritvärde på 225. För perioden ligger det genomsnittliga meritvärdet på 216,1 vilket i sin tur är ett sämre resultat jämfört 2022 som då låg på 220,5. Målbilden har även den ändrats mellan 2022 och 2023 från 220 poäng till 225 poäng. Förklaring till det lägre resultatet 2023 kan bero på att avgångsklassen 2023 hade en högre andel pojkar (60%) jämfört flickor (40%) samt att andelen elever med utländsk bakgrund (SVA) låg för året på 35%.
	Elever i Nordmaling skall vara behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.	Sett till resultaten 2023 så har Nordmalings kommun en relativt hög andel elever som är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet. Andel behöriga 2023: Yrkesprogram 84,8% Estetiska programmet 84,8% Ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen 84,8% Naturvetenskaps- och

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
		teknikprogrammen 80,3% Målvärdet för samtliga resultatmått ökade med fem procent mellan verksamhetsåren 2022 och 2023. Målvärde, 90% behöriga till yrkesprogram och 85% behöriga till de studieförberedande. Vilket innebär att sektorn inte har klarat målet för verksamhetsåret 2023.
	Nordmaling skall ha en hög andel gymnasieelever med examen.	2022 hade 72,6% av kommunens gymnasieelever examen efter 3 år. Den positiva trenden fortsätter för 2023 där 72% av kommunens gymnasieelever har examen efter 3 år. Målsättningen är fortsatt att 80% ska ha en examen efter 3 år.
	Elever i Nordmaling skall ha en positiv progression för att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.	För året kan sektorn inte redovisa progression åk 3 åk 6 på grund av systembyte läsår 19/20 samt på grund av att nationella prov inte genomfördes vårterminen 2020 på grund av pandemi.
	Vårdnadshavare i Nordmaling skall känna sig trygga med och ha ett förtroende för våra förskoleverksamheter.	Föräldraenkäten för förskolor och pedagogisk barnomsorg genomfördes under hösten 2023 med totalt 156 svarande, vilket ger en svarsfrekvens på ungefär 72% baserat på antalet användare i tempus. De allra flesta föräldrar instämmer helt och hållet eller till viss del i påståenden kring upplevd trygghet. Andel som upplever att barnet är tryggt på förskolan Utfall = 98% Andel som upplever att barnet är tryggt på förskolan Utfall = 96%
	Nordmalings skolor skall vara attraktiva för våra medborgare.	Föräldraenkäter för grundskolan har genomförts under hösten, totalt har 309 svar inkommit vilket ger en låg svarsfrekvens på ungefär 43% men detta är ett bättre resultat jämfört 2022 med svarsfrekvensen 30%. De flesta föräldrar instämmer helt och hållet eller till viss del i påståenden som rör nöjdhet men verksamheten når i dagsläget inte upp till målet på 95% för respektive fråga. Resultatet 2023 är något sämre jämfört 2022 där rekommendation av skola och nöjdheten med kontakt med skolan har minskat med 2 % vardera. Andel som skulle rekommendera sitt barns skola till andra Utfall = 89% Andel som är nöjd med sin skola som helhet Utfall = 91%

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
	Barn och unga i Nordmaling skall känna sig trygga i skolan.		Utfall = 97% I Nordmalings kommun finns en hög upplevd trygghet hos eleverna enligt elevenkäten som genomfördes under höstterminen 2023, målsättningen är att minst 95% av eleverna ska känna sig trygga i skolan. Resultat elevenkät 2023 (2022) F-3 = 96% (96%) 4-6 = 97% (94%) 7-9 = 97% (93%)
	Barn och unga i Nordmaling ska ha studiero på lektionerna.		Andelen elever som kan koncentrera sig i klassrummet/har studiero har för 2023 jämfört med 2022 inte förändrats. För de båda verksamhetsåren har 78% av eleverna svarat med "stämmer helt" eller "stämmer till viss del" på frågeställningen angående studiero i elevenkäten. Trots bibehållet resultat totalt sett så har en del förändringar skett inom de olika stadier. F-3 och 7-9 har minskat något procentuellt medan 4-6 har ökat. För mellanstadiet så kan resultatet vara en följd av det gedigna arbete som har pågått under det senaste året gällande arbetsro. Elevenkät 2023 (2022) F-3 = 83% (84%) 4-6 = 77% (71%) 7-9 = 75% (75%)
Ekonomi i balans	Samtliga verksamheters kostnader ska harmonisera med jämförbara kommuner med liknande struktur.		Publicerad statiskt för år 2022 i Kolada avseende nettokostnadsavvikelse visar att Nordmaling kommun jämfört med jämförbara kommuner har en: Något högre avvikelse när det gäller fritidshem, Nordmaling 12,8 %. Lägre avvikelse avseende förskolan, Nordmaling -19,8%. Ungefär samma avvikelse avseende grundskola F-9, Nordmaling 8,3%.
	Verksamheterna skall klara sin verksamhet inom tilldelad budgetram.		Avvikelse i budget beror på ett antal faktorer. Dels utökade personalkostnader (5,5 åa) i grundskolan och förskolan. Verksamhetsåret i grundskolan följer höstterminen 2022 personalbemanning vilket är en del av de ökade personalkostnaderna. Utöver det så har det varit överinskrivningar i förskolan 2,8 åa samt något fler elevassistenter. Barn och utbildning bedöms vid ingången av augusti falla inom ram samt ytterligare bespara 3-3.5 åa. Prognos på helåret är svårt att bedöma men underskottet bedöms minska radikalt. Det har även varit högre kostnader än förväntat i samband med uppstarten av nya förskolan varvid större delen bedöms vara av engångskaraktär.

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
Hållbar utveckling	Nordmaling skall ha en stark koppling mellan skola och näringsliv med utvecklade kontakter för samarbete och god samverkan.	Utifrån resultatet har Nordmalings kommun en stark koppling mellan skola och näringsliv. Vårterminen 2023 genomförde 57 av 58 elever i åk 8 PRAO. En elev med behov av särskild anpassning var under perioden kvar på skolan. Detta innebär att andelen elever som genomför PRAO är fortsätt hög i kommunen. Höstterminen 2023 genomförde 55 av 58 elever i åk 9 PRAO. Tre elever valde av olika själ att inte delta i praktisk PRAO och genomförde istället en teoretisk på skolan. Vidare har under året ett gediget arbete genomförts med implementering av "Aktivitetsplan - skola arbetsliv" och detta arbete har fortgått under hela året. Under juni utvärderades aktivitetsplanen och reviderades i augusti. I augusti genomfördes även en A-dag för att fortsätta arbetet med entreprenörskap och fördjupning i MOSAIK-metoden.
	Andel som avbryter sina studier inom vuxenutbildningen ska minska.	Under perioden 1 januari till 13 april har 90 elever studerat vid vuxenutbildningen. Av dessa är det 22 som av olika anledningar gjort avbrott i sina studier. Den största delen avbrott beror på automatiska avbrott på grund av ej inlämnade uppgifter. Vilket i sin tur kan ha flera orsaker: Distansupplägg (i behov av studier i grupp), för svår kurs, ej nyttjat studiehandledning, svårighet att strukturera upp studierna, för snabb studietakt utifrån de individuella förutsättningarna. Jämfört 2023 (24%) och 2022 (18%) är detta ett sämre resultat. Vad detta beror på är svårt att säga då det är svårt att göra en rättvis jämförelse mellan åren då elevantalet varierar över hela året i och med att kurser har löpande kursstarter och behovet av studier varierar från år till år. Nytt resultatmått för året är att mäta andel elever med sysselsättning ett år efter avslutad yrkesutbildning. Under mars skickades det ut en enkät till 10 personer av dessa svarade endast 2 personer. Dessa två respondenter slutförde sin utbildning 2022 och båda har idag en anställning. Det låga antalet respondenter gör att det idag är svårt att dra några rättvisa slutsatser.

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
	Ökad andel närproducerade livsmedel inom måltidsorganisationen för ökad hållbarhet	För år 2023 ligger andel inköp närproducerat livsmedel på ungefär 22%. Vilket är en markant ökning från 2022. Skillnaden kan bero på att grossister allt mer får frågan av sina kunder om närproducerat och det är därför lättare idag att få ut korrekta siffror. För år 2022 låg andel inköp närproducerat livsmedel på ungefär 7%.
	Andelen matsvinn ska minska i förskola och grundskola.	Snittet för 2023 visar att antalet gram är högre än det önskade målvärdet. 17,15 g portion är ett gott resultat då många kommuner har 20gram/portion som riktvärde. vt23: 15,2 ht23: 17,15 snitt:16,2
Attraktiv arbetsgivare	Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.	Under perioden 1 december till 21 december 2022 genomfördes medarbetarenkäten Puls Baseline. Av totalt 272 medarbetare svarade 193 av dessa, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 71%. Av dessa respondenter kommer 81% troligen att rekommendera Nordmalings kommun som arbetsgivare. Det är en majoritet men sektorn når dock inte upp till det uppsatta målet med 85%. Resultatet kan bero på stress, då detta är den del i medarbetarenkäten som sticker ut. På frågeställningen "Jag är fri från stress som påverkar min arbetsförmåga negativt" är det endast 50% som har svarat med 7 eller högre. Det genomsnittliga värdet för alla frågor som berör stress ligger på 6,9 i en skala från 0 till 10.
	Engagerade medarbetare med rätt kompetens.	Under perioden 1 december till 21 december 2022 genomfördes medarbetarenkäten Puls Baseline. Av totalt 272 medarbetare svarade 193 av dessa, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 71%. Av dessa respondenter upplever 95% att deras arbete känns meningsfullt och 89% upplever att de lär sig nytt och utvecklas i sitt arbete. För målet "Engagerade medarbetare med rätt kompetens" ligger Barn och utbildning väldigt bra till med höga värden på medarbetarenkäten. Genomsnittliga värdet för alla frågor som berör motivation ligger på 8,7 och alla frågor som berör kompetens ligger på 8,1 i en skala från 0 till 10.

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
	Ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.	Under perioden 1 december till 21 december 2022 genomfördes medarbetarenkäten Puls Baseline. Av totalt 272 medarbetare svarade 193 av dessa, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 71%. Av dessa respondenter anser 88% att deras chef ger förutsättningar för att ta ansvar i arbetet och 90 % anser att de är insatt i arbetsplatsens mål och vet vad som konkret behövs göra för att nå dessa. Inom Barn och utbildning visar resultatet att det finns ett ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat. Detta kan sektorn även se på det genomsnittliga värdet för alla frågor som berör ledarskap då dessa ligger gemensamt på 7,9 i en skala från 0 till 10.
	Nordmalings kommun ska ha behörig pedagogisk personal.	Enligt mätning som utfördes 2022 finns det i Nordmalings kommun en hög andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. Av samtliga heltidstjänster så har 83,5% lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. Däremot är det i kommunen endast 39% av lärare i förskolan med förskollärarexamen. Detta är en lägre andel jämfört 2021 där mer än hälften av lärarna hade förskollärarexamen. Denna skillnaden beror troligen på pension, ledighet på grund av studier och föräldraledighet bland den behöriga personalen kombinerat med svårigheter att rekrytera ny personal. För vårterminen 2023 hade Nordmalings kommun en låg andel behöriga lärare/fritidspedagoger i fritidshem med endast 11% behörig personal. Under hösten ökade detta på grund av rekrytering vilket innebär att 2,5 heltidstjänster är behöriga vilket motsvarar ungefär 21%. En av de i dagsläget obehöriga medarbetarna går en AIL utbildning och kommer att vara färdig utbildad om 2026.

7 Sociala utskottet/Sektor Omsorg

7.1 Ekonomiskt resultat

Resultaträkning (Mkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Externa intäkter	30,0	33,2	44,3
Personalkostnader	-187,4	-181,3	-173,8
Övriga kostnader	-81,1	-69,2	-84,2
Avskrivningar	-0,5	-0,3	-0,3
Interna poster	-5,1	-6,4	-7,7
Summa	**-244,1**	**-224,0**	**-221,7**
Skattemedel	**224,0**	**224,0**	**210,0**
Nämndresultat	**-20,1**	**0,0**	**-11,7**

Ekonomiskt resultat

Resultatet för sektor omsorg för perioden visar på ett underskott jämfört med budget på 20,1 Mkr. Föregående år samma period visar verksamheten ett negativt resultat på 11,8 Mkr. Verksamhetens nettokostnad har ökat med 22,3 Mkr mellan åren. Verksamhetens intäkter är 30,0 Mkr. 14,3 Mkr lägre jämfört med samma period föregående år. Verksamhetens kostnader är 274,1 Mkr. 8,0 Mkr jämfört med samma period föregående år. Totala intäkter för perioden uppgår till 30,0 Mkr. Intäkterna är 3,2 Mkr lägre än budgeterat, vilket beror bland annat på avslag återsökta medel från migrationsverket på 5,3 Mkr (2021/2022)

Personalkostnad för perioden uppgår till 187,4 Mkr, avviker negativt med 6,1 Mkr jmf budget och är 13,6 Mkr högre än föregående år

Gemensam verksamhet

Verksamheten visar för perioden ett underskott på 2,6 Mkr. Gemensam verksamhet innefattar bland annat kostnader för underhåll-och serviceavtal datastöd, avskrivningar på inventarier samt övriga gemensamma kostnader. Där ligger budget för statsbidrag som sedan fördelats ut på verksamheten där kostnaden ligger vilket förklarar underskott på bidrag

Vård och omsorg

Totala underskottet för vård och omsorg uppgår till 17,9 Mkr där Äldreomsorgen visar ett negativt resultat på -8,9 Mkr och LSS ett negativt resultat på 9,0 Mkr. Sommar bonus/sommaravtal i Äldreomsorgen uppkom till en kostnad av 1,0 Mkr.

Äldreomsorg

Ordinärt boende

Hemtjänsten som verksamhetsområde avviker negativt mot budget med 2,5 Mkr. Intäkterna avviker positivt med 1,8 Mkr, lönekostnaden avviker negativt med 3,1 Mkr. LOV Avviker negativt med 0,6 Mkr mot budget.

Hemsjukvård

Hemsjukvården visar ett underskott på 0,3 Mkr för verksamheten har högre personalkostnader än vad som budgeterats samt högre interna intäkter för statsbidraget Prestationsbas. äldre öka SSK.

Särskilt boende

Särskilt boende visar ett underskott på 5,3 Mkr Intäkterna redovisar ett överskott med 0,7 Mkr, personalkostnaderna visar på ett underskott med 5,2 Mkr gentemot budget och är 5,1 Mkr högre jämfört med samma föregående år.

Sjuksköterskor

Verksamheten visar ett överskott på 0,3 Mkr. Intäkterna är 0,7 Mkr högre än budgeterat, kostnader för arbetskraft visar ett överskott på 0,4 Mkr Kostnaden för inhyrd personal uppkommer till 2,0 Mkr och avviker negativt mot budget med 1,4 Mkr Interna intäkter för statsbidraget Prestationsbas. äldre öka SSK. get ett överskott på 0,6 Mkr

Öppen verksamhet, Terapi/sjukgymnastik samt Fotvård avviker negativt med 0,6 Mkr

Övriga insatser ordinärt boende, Bostadsanpassning avviker negativt med 0,5 Mkr

LSS

Omsorgsverksamheterna visar för perioden ett underskott på 9,0 Mkr jämfört med budget. Varav Gruppboenden avviker negativt med 6,8 Mkr, 5,8 Mkr underskott avser LSS boende köp. LSS-personlig assistans avviker negativt med 2,8 Mkr Daglig verksamhet gör ett överskott på 0,9 Mkr

Färdtjänst

Färdtjänst avviker negativt med 1,7 Mkr jämfört med budget

Individ och familjeomsorg

Verksamheterna under IFO visar ett överskott för perioden med 2,0 Mkr. De innefattas av IFO/Vuxna missbruk, Barn och ungdomsvård, Övrigt vuxna IFO, Ekonomisk bistånd, Familjerätt samt gemensam IFO.

Vård /vuxna missbruk

Verksamheten visar ett överskott på 0,5 Mkr

Barn och ungdomsvård

Verksamheten visar ett överskott på 0,2 Mkr jämfört med budget. Samma period föregående år visade verksamheten ett underskott på 1,1 Mkr

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet avviker negativt med 0,8 Mkr mot budget samt 0,8 Mkr lägre än föregående år.

- Placeringar av barn och unga inom IFO som avviker negativt med 0,8 Mkr. samt är 0,4 Mkr högre än föregående år
- HVB- vård barn och unga negativt med 1,1 Mkr, samt är 1,3 Mkr högre än föregående år.
- Öppen insats barn/unga avviker positivt med 2,1 Mkr, samt är 2,3 Mkr lägre än föregående år.

Övrigt IFO vuxna

Verksamheten, Övriga insatser vuxna avviker positivt med 0,6 Mkr

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd avviker positivt med 0,5 Mkr mot budget samt är 0,5 Mkr lägre än föregående år.

Familjerätt

Avviker med 50 Tkr mot budgeterat

Gemensamt IFO

Verksamheten visar ett överskott på 0,3 Mkr jämfört med budget samt är 1,0 Mkr högre än föregående år

Flyktingverksamheten/EKB

Verksamheterna följer budget och finansierats helt via statsbidrag från främst Migrationsverket vilket innebär att inga skattemedel tillskjutits verksamheten.

7.2 Årets verksamhet

Den kommunala hälso- och sjukvården, hemtjänsten, LSS och särskilt boende har under året 2023 påverkats av stora omställningar och därmed utmanats. Det som varit de största faktorerna till det är förändringar kring lagens om anställningsskydd(LAS), heltid som norm, införandet av ett nytt verksamhetssystem samt förändringar genom EU anpassning om elva timmars nattvila.

Vård och omsorg, särskilt boende och hemtjänst

Verksamheterna har haft utmaningar med bemanning av enheterna. LAS, där vikarier mycket snabbare blir tillsvidareanställda än tidigare, införandet av heltid som norm där betydligt fler än beräknat anmält att de vill gå upp i tid där arbetsgivaren haft svårt att få ut hela den ökade arbetstiden samt införandet av ett nytt verksamhetssystem som verksamheten tvingades att införa. Leverantören ville inte längre sälja det system vi tidigare hade.

Svårigheten med heltid som norm har varit att när schema läggs planeras tiden ut och överbliven tid till följd av att medarbetare gått upp i tid har för flera medarbetare samtidigt blivit på tid arbetsgivaren inte har behov av just den tiden. Det gör att en kostnad uppstår som inte fanns tidigare. Ett hårt arbete har naturligtvis genomförts för att minska den outnyttjade tiden men det blir sammantaget en ökad kostnad med införandet av heltid som norm.

Elva timmars nattvila som var en anpassning till EU innebar också att arbetade man pass med rygg mot rygg dvs sent på kvällen och sedan pass direkt på morgonen gick heller inte att ha kvar. Därför behövdes fler händer inom omsorgen som täcktes av vikarier som också konverterade in till tillsvidareanställningar efter en tid. Denna utmaning har flera kommuner haft och direkt in på 2024 inleddes förhandlingar med arbetstagarorganisationen inom yrkesområdet om övertalighet och uppsägningar. Samtidigt behövs hela systemet förändras för att verksamheten inte fortsättningsvis ska hamna i denna situation. Flera förslag som behöver genomföras för att komma tillrätta med frågeställningen lämnas till politiken för beslut i januari 2024.

Införandet av ett helt nytt verksamhetssystem har också krävt fler arbetade timmar med att införa och varit mer utmanande än predikterat. Konsultkostnader av engångskaraktär belastar också 2023 års budget.

En under året hög sjukfrånvaro, som visserligen minskade de sista månaderna på året, gjorde också att personalkostnaderna ökade. Svårigheter att rekrytera nattsjuksköterska har också resulterat i köp av bemanningsföretag efter som ingen med utbildning sökt den ledigförklarade tjänsten. Värt att notera är att kostnader för arbetad tid harmoniserar med budget, det är andra personalkostnader som belastas med mer kostnader än vad budget tillåter, vikarier sjuktal med mera.

Sammantaget måste sektorn ställa om till en hållbar ekonomi genom att minska verksamhet tillexempel förändra antalet platser på Särskilt boende för äldre.

LSS

Inom området har det skett en progress i utvecklingen av behov speciellt på en av boendena. Tillskjutandet av resurser har varit nödvändigt för att kunna möta behoven. Därav en ökad kostnad för området. Byggnationen av ett nytt LSS-boende är under utveckling och förutsättningarna för att kunna bygga under 2024 ser goda ut. Det möjliggör för de som står i kö att kunna erhålla en bostad i den miljö med kamrater, vänner och familj som finns i Nordmaling.

En av boendena Hemvägen kommer att renoveras under 2024 då underhållet varit mycket eftersatt. Tillfälligt kommer boendet att flyttas under renoveringsperioden men en plan för det är redan klar.

En stor kostnad som belastar verksamheten är de borttagna bidrag från migrationsverket som erhölls för en omsorgstagare på en köpt placering i annan kommun. Genom LSS beslut erhålls inte längre bidragen utan ska regleras genom LSS-utjämningssystemet men det är inte ett förhållande som är ett till ett utan en ökad kostnad uppstår för verksamheten.

Färdtjänst

Det är en tydlig trend att resorna med färdtjänst ökat kraftigt i synnerhet under andra halvan av 2023. En eftersläpning som nu kommit i kapp de nivåer som fanns innan pandemin inträffade. Ökad budget är lagd för 2024.

Individ- och Familjeomsorgen

Ledningsprocess som utgångspunkt för förändringsarbete
Under året har sektorns chefer träffats för att se över arbetet med Huset som är det helhetsgrepp IFO och kommunstyrelsen antagit som kvalitetsledningssystem. Fokus har utmynnat i att försöka börja se över flöden mellan myndighetsutövningens och den verkställande omsorgens olika delar. I förlängningen skall dessa processer kvalitetssäkras och tydliggöras för den enskilde i behov av stöd och för medarbetarna.
Med Huset har det påbörjats en målsättning- att sätta en stabil grund för fortsatt utveckling av hela social sektor tillsammans med Individ- och Familjeomsorg. Huset, som är utarbetat inom sektorn, är inte bara en modell utan också en vision och en kultur med syfte att förbättra trygghet, kvalitet och effektivitet.

Sektorn har redan identifierat en del konkreta fokusområden under året. Utgångspunkt – att arbetsmiljö och verksamhetskvalitet är intimt sammankopplade.
För att möta utmaningarna har flera insatser påbörjats och indikatorer identifierats:
• Påbörja information och implementering av nytt ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete med alla sektorns chefer. Syfte- att få ihop en helhet som integrerar och håller ihop alla delar för sektorns arbete.
• Förbättrade samverkansprocess med fackliga. En samverkansprocess där de flesta frågor löses via dialog, vid arbetsplatsträffar (APT) och i Verksamhetssamverkan.
• Ekonomi – att ha systematik i arbetssätt och att fokusera på rätt saker. Detta ska leda till besparingar och minskade utgifter.
• Fokus på schemaläggningar och rätt bemanningsnivå.
• På ett övergripande sätt påbörjat identifiera de olika yrkesgruppernas samt chefernas roller och ansvar.
• Att ta tag i arbetsmiljön

• Bemanna rätt med tillsvidareanställningar var prioritet. Kontinuerliga uppföljningar har skett med chefer och Bemanningsenhet.

• En genomlysning av chefernas arbetssituation har gjorts. Ett arbete som går vidare i en tillskapande av en handlingsplan där fokus är att se över förutsättningar för chefer att leda och tydliggöra chefernas ansvar.
• Utveckling av ett nära och tryggt ledarskap är av vikt för kvalitetssäkring och i det organisatoriska systematiska arbetsmiljöarbetet.
• Påbörjat arbete med att identifiera och stärka friskfaktorer för att hela tiden ha arbetsmiljön i fokus.
• I samverkan har man sett över arbetsvillkor avseende arbetstider, schemaläggning och kompetensutveckling. Ett stort arbete som varit tvunget utifrån Heltid som norm och ny arbetstidslagstiftning. Målsättning på sikt att minska sjukfrånvaro och uppsägningar från medarbetare.

De viktigaste slutsatserna
De viktiga slutsatserna utifrån det arbete IFO gjort tillsammans med vård- och omsorgs egna iakttagelser är att arbetsmiljö och verksamhetskvalitet är intimt sammankopplade och att jämställdhet ska och kan integreras överallt.
Nycklar till framgång för verksamheter bedöms vara:
• Vikten av att säkra kunskap om jämställdhet, både hos ledning och medarbetare.
• Att ha mod som ledning för att till exempel hantera friktion som kan uppstå i en organisationsomvandling.
• Vikten av att skapa delaktighet för att skapa engagemang samt att lägga tid och kraft och låta det vara en lång omställningsprocess.

Sammantaget visar också de ekonomiska utfallet att arbetet har gett resultat.

Styrning och Ledningsprocesser Individ och Familjeomsorg

Bakgrund

Under 2021 startade IFO Nordmaling upp arbetet med att skapa en helt ny struktur på organisationen, ett helt nytt styr-och ledningssystem. Utgångspunkt i arbetet var att verksamheten befann sig i med brist på tydliga rutiner, oklara roller och ansvar och en bristande rättssäkerhet. Personalomsättningen var hög och sjukfrånvaro var vanligt förekommande. Dessutom saknades det styrning och tydliga mål, vilket ledde till att verksamheten ständigt fick ägna sig åt brandsläckning. Ett led har varit att formalisera en grund för nära ledarskap och se över den organisationen. Resultatet blev en ny organisation 2022 som skulle leda till tydligare arbetsfördelning och stöd för medarbetarna:

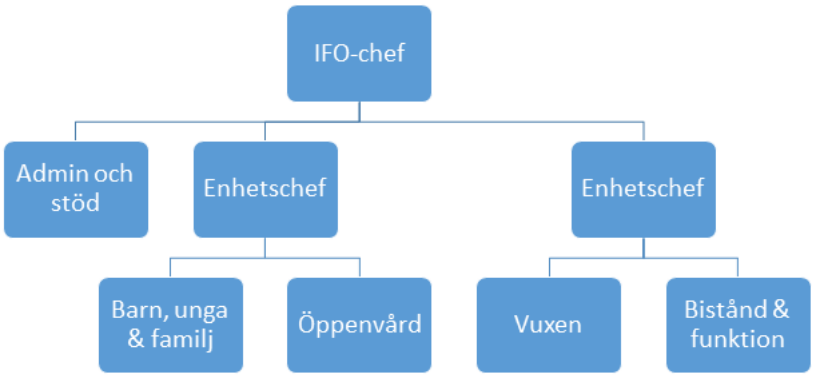

Genomförande

I ett tidigt skede krokades arm med länets RSS/FoU Socialtjänst som blev draghjälp bland annat i fokuset med jämställdhetsintegrering och stöd i frågor om verksamhetsutveckling och implementering grundade i forskning med syftat att stärka hållbarheten, det vill säga förutsättningar för långsiktiga effekter, i arbetet.

Utgångspunkt – arbetsmiljö och verksamhetskvalitet intimt sammankopplade

För att möta utmaningarna startades flera olika processer. Att ta tag i arbetsmiljön var den första – utveckling av ett nära ledarskap och bemanna rätt med tillsvidareanställningar var prioritet. En utgångspunkt i detta var att arbetsmiljö och verksamhetskvalitet är intimt sammankopplade och att jämställdhet ska integreras överallt. Utifrån detta gjordes en genomlysning av arbetsmiljön.

Resultatet av den blev en åtgärdsplan och en prioriteringslista med nedan åtgärder, vilka samtliga genomfördes.

- Införande av en närmare ledning med fler gruppledare och anställning av en extra chef.
- Påbörjat arbete med att identifiera och stärka friskfaktorer för att hela tiden ha arbetsmiljön i fokus. Prioritering av attraktiva arbetsvillkor avseende arbetstider, lönestruktur och kompetensutveckling.
- Ökad kunskap om jämställdhet och jämlikhet hos ledning och medarbetare inom hela IFO
- Framtagande av nytt ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete för att få ihop en helhet som integrerar och håller ihop alla delar för IFO.

Huset – en helhetsmodell anpassad till den lilla glesbygdskommunen

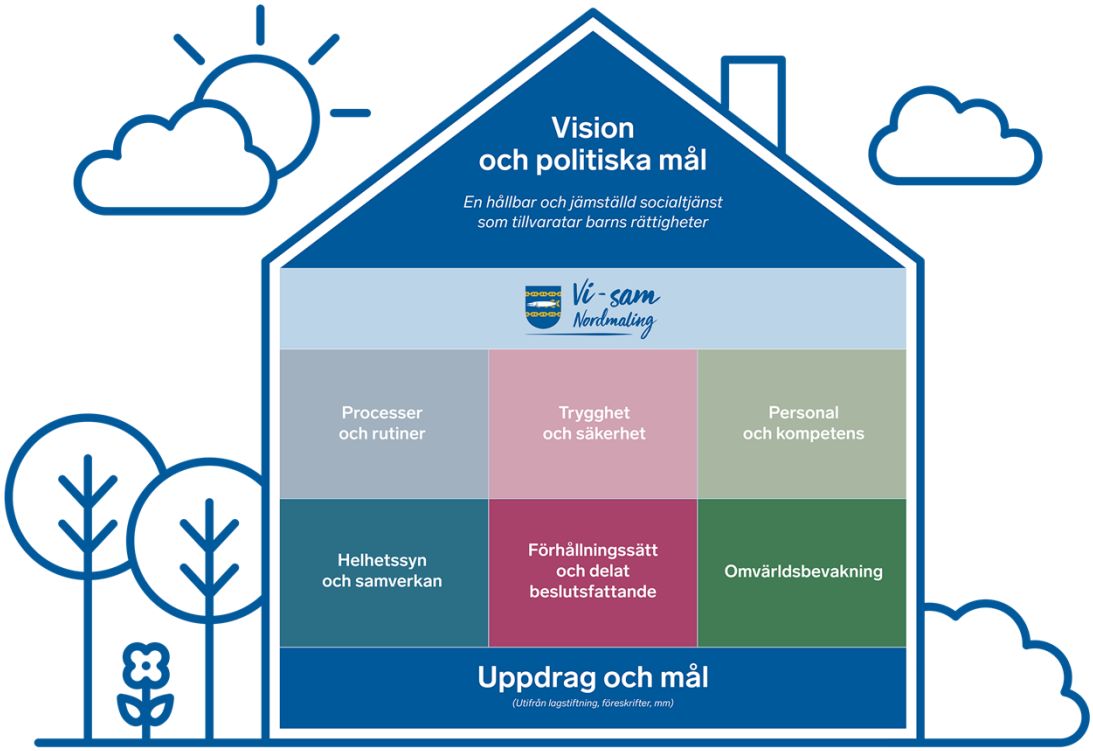

Det här har arbetet lett fram till:

Individ- och familjeomsorgen har skapat en helt ny struktur för sin organisation, ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Den nya organisationsstrukturen förväntas nu tydliggöra den röda tråden i en komplex verksamhet utifrån kontexten en glesbygdskommun samt bidra till hög kvalitet för dem den är till för. Arbete med jämställdhetsintegrering av Huset har inneburit dels målsättning om ett ledningssystem som ska bidra till målet om jämställdhet med har också inneburit att jämställdhet varit ett medel för huset framtagande.

Individ och familjeomsorgen har i och med Huset även lagt jämställdsintegrering som en nyckelfaktor i kvalitet. Samverkan har skett med FOU Västerbotten och utbildningsinsatser i jämställdhet, handläggning och dokumentation har genomförts för alla verksamhetsdelar. FoU har lyft verksamheten arbete som en del i att utveckla jämställdhetsperspektivet nationellt som ett lärande exempel. Arbetet initierades med att se över processer inom alla områden. Husets rum Processer och Rutiner är ett område i kvalitetsledningssystemet och har varit en viktig faktor för att rama in verksamhetsgrenarnas uppdrag.

Knutet till processer genomför Individ- och Familjeomsorgen en pilot för kommunen där man skapar ett framtida processverktyg. Alla underliggande enheter arbetar med att fånga upp kärnprocesser i syfte att sedan ha ett verktyg som stöd för rutiner, bedömningar och handläggning. Parallellt med arbetet för kärnprocesser arbetar ledningen med de övergripande styrnings- och ledningsprocesserna.

Huset är byggt jämställdhets integrerat och tillsammans med de förutsättningar ledningen ger fortsatt för jämställdhetsintegrering i nästa steg – möblering, användning, utveckling, förvaltning av rummen - är förutsättningarna att IFO Nordmaling ska lyckas med att skapa möjligheter för jämställda och jämlika levnadsvillkor för Nordmalingsborna stora.

De viktigaste slutsatserna

Den viktiga slutsatsen är värdet av den utgångspunkt som präglat arbetet: Arbetsmiljö och verksamhetskvalitet är intimt sammankopplade och jämställdhet ska integreras överallt. Nycklar till

framgång i verksamheten bedöms vara vikten av att säkra kunskap om jämställdhet både hos ledning och medarbetare, att vara modig som ledning att till exempel hantera friktion som kan uppstå i en organisationsomvandling, vikten av delaktighet för att skapa engagemang samt att de lagt tid och kraft och låtit det vara en lång process.

7.3 Framåtblick

För att möta en nettokostnadsavvikelse som harmoniserar med övriga kommuners kostnader i jämförelser så fokusera sektorn på en förbättrad organisation inom verkställandet av tjänsterna och ledning och styrning. Fokus kommer att vara att effektivisera tjänsterna inom välfärdsproduktionen. Med utgångspunkt inom särskilt boende för äldre behövs ett flexiblare sätt att använda och beräkna personalresurserna. Optimerad bemanning i kombination med heltid som norm är en förutsättning för att lyckas. Brytpunkten som visar hur många timmar hemtjänst omsorgstagare kan få innan beslut om särskilt boende för äldre(säbo) beviljas visar att det skiljer stort mellan när beslut bifalls i förhållande till när det ekonomiskt för kommunen är rimligt med ett säbo beslut. För 2022 enligt rådet för ekonomisk analys RKA beviljas boende på säbo redan vid 62 timmar hemtjänst inklusive hemsjukvård samtidigt som bryt punkten går vid 137 timmar. Gapet visar att det därför är kostnadsdrivande med säbo i Nordmaling. Eftersom varje säbo plats enligt RKA kostar 1,5 Mkr kan mer hemtjänst erbjudas innan säbo blir aktuellt utifrån ett effektivt nyttjande av kommunala resurser. För att förändra när en omsorgstagare kan bli aktuell för en säbo plats behöver tillämpningen för biståndsbedömningen skärpas och att riktlinjen för biståndsbedömning för boende för äldre revideras. Delegationsordningen behöver också ses över så att att erbjudande av säboplats harmoniserar med när hemtjänsttimmar överstiger kostnaden för en säboplats. Det kräver andra omställningar inom hemtjänsten för att kunna möta den större efterfrågan på utförda hemtjänsttimmar. Det går att omhänderta frågan givet att fler trygghetsboenden tillskapas så att det blir effektivare för hemtjänsten att utföra sina tjänster lokalt på färre platser i stället för att färdas i tidskrävande bilar mellan brukare. För att möta en allt tuffare konkurrens om undersköterskor behöver arbetet som undersköterska renodlas genom att bara göra det som det krävs undersköterskeutbildning att genomföra. Andra arbetsuppgifter behöver skalas av. Det är den trenden som också syns i kommunsverige när det heller inte finns tillräckligt med undersköterskor att tillgå. Denna trend stärker också statusen som följer med att undersköterska har blivit en skyddad titel från 1 juli 2023.

Inom Individ- och Familjeomsorgen har arbetet med att sänka kostnaderna för familjehemsplacerade barn resulterat i minskade kostnader med ca 12 Mkr årligen från 2024. Detta arbete behöver fortsätta och det sker med ökad styrning av insatsresurser. Arbetet startar tidigt i processerna så att mer omfattande insatser senare i utredningen och hanteringen undviks. Av det skälet har resurserna inom barn och unga att omfördelats och utökas. Utökningen syftade till att bättre hantera mottaget och tidiga insatser och därmed på sikt få ner placeringskostnaderna ytterligare. Arbetet med att sänka kostnaderna för försörjningsstödet pågår och samarbetet med arbetsmarknadsenheten kommer bli allt viktigare. I och med funktionssamverkan har viktiga faktorer såsom arbetslöshet och försörjningsstödsutbetalningar analyserats. Kostnaderna har minskat så kraftigt att också personalstyrkan på försörjningsstödet kan minska.

Inom funktionshinder resulterade den vårdtyngdsmätning som utförts under 2021 att fortsatt projektering där målet är att bygga ett nytt boenden med inriktning att erbjuda ungdomar inom funktionshinder ett nytt boende planeras. Kommunstyrelsen förväntas få ett upphandlingsunderlag att besluta om till första mötet under 2024. Det ursprungliga förslaget var två boenden eftersom ett av de befintliga boendena var oerhört eftersatt och beslut från fastighetsägaren visade att ingen renovering var aktuell. Trots att arbetsmiljöverket och samhällsbyggnadsnämnden miljö och hälsa besökt lokalerna och haft synpunkter kvarstod beslutet att ingen renovering var aktuell. När verksamheten slutligen själva tog in externa byggentreprenörer för att rådgöra kunde de konstatera att underhållet var i akut behov av att åtgärdas. Det blev tydligt när byggentreprenörerna med handen kunde trycka ned golvet i en av våtutrymmena. Lokalen var då på väg att skadas och det var i det läget beslut om renovering från fastighetsägaren blev aktuell. Renoveringen är planerad och därför är behovet av ett ytterligare gruppboende för funktionsnedsatta inte aktuellt.

Den kommunala hälso- och sjukvården har utmaningar vad gäller kompetensförsörjning sett ur kommande pensionsavgångar. Nordmalings kommun behöver attrahera och behålla såväl medarbetare inom HSL som inom vård- och omsorg. Dock är bemanningsläget inom vård- och omsorg ett nationellt problem och alternativa lösningar behöver finnas som möjlighet till fortbildning, karriärmöjligheter samt ett tillitsfullt ledarskap. Delar som utgör grunden för en attraktiv arbetsgivare.

*V*ikten av god samverkan och samarbete inom och mellan kommunens verksamheter, samt med andra organisationer behöver fortsätta och utvecklas. Regionala samverkansform med deltagande i olika stödstrukturer är viktiga för en mindre kommun som saknar egna utredningsresurser. Utvecklingen av reformen god och nära vård tillsammans med regionen är en del i det nya sättet att arbeta medborgarnära vårdfrågor. Sektorn bevakar och söker, där det är rimligt, samtliga statliga medel för kvalitetsarbeten inom verksamhetsområdena. Socialchefen har av övriga socialchefer i länet utsetts att representera Västerbotten kommunerna i det nationella socialchefsnätverket.

Övriga utvecklingsområden.

Anhörigkonsulent/äldreombudskontakt samordnar och utvecklar stöd till anhörig och närstående och kommer tillsammans med enhetschef också bedöma lämpligheten hos anhöriga som söker anhöriganställning för att själva utföra uppdrag.

Demensteamet inom äldreomsorgen har möjlighet att ge kontinuerlig handledning, stöd och vägledning till personal och verksamheter. Det är ett återkommande behov som demensteamet möter genom att boka möten med respektive personalgrupp.

Digitaliseringen inom äldrevården behöver utvecklas. Nyckelfria lås inom hemtjänsten är ett projekt som kommer att resultera i besparingar. Däremot är det en allt för hög kostnad att införa och behöver därför vänta.

Fortsatt arbete med implementering av Nordmalingsmodellen med tidiga och samordnade insatser till föräldrar och barn pågår. Genom möjlighet att bedriva arbete har sektorerna gemensamt fått förvaltningsmedel vilket permanenta verksamheten.

Fortsatt arbetet med att utveckla kommunens boendestöd och öppenvårdsinsatser. Utveckla stödet till barn/unga och vuxna som långsiktigt bör ge minskat behov av externa köp av olika placeringar.

Arbetet med att implementera Vision 2031 kommer att initieras med fokus på sektorns område och vad det kommer att betyda och få för effekt för och i verksamheterna, både för medarbetarna och medborgarna.

7.4 Måluppföljning Sektorer

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål fastställda i budget 2023 sker i form av styrkort. Bedömning görs utifrån följande färgkodning.

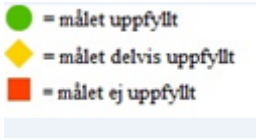

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
Medborgarnytta	I de kommunjämförelser som görs ska värdena förbättras jämfört med föregående år.	◆	Inom äldreomsorgen har resultaten redovisats. På helheten kan dock en försämring ses då det fanns 15 grönmarkerade områden året före men vid den senaste mätningen var det endast 9. Samtidigt har svarsfrekvensen minskat. För IFO har ännu inte resultaten kommit. Inom funktionshinderverksamheten ser resultatet ut på liknande sätt mellan åren.
	Samtliga verksamheter ska årligen i någon form mäta brukar- eller kundupplevelsen av kommunens tjänster och vidta åtgärder för att förbättra resultaten.	●	Målet i verksamhetsplanen är uppnått avseende brukarundersökning funktionshinder. Mätningarna visar att resultatet 87,95 jämfört med 87,57 är bättre än året innan. På gruppbostäderna har brukarundersökningen för 2022 inkommit. Av 9 sammanlagda frågepunkter så har värden visat grön i 8 dvs 1 mer än föregående mätning. På Daglig verksamhet finns resultat från 10 frågepunkter och där redovisas 3 punkter grönt. Det finns förbättringspotential då 3 punkter visar rött men de är inte fler röda punkter jämfört med föregående mätning utan det är små förändringar som redovisas. Några resultat som varit röda har blivit gula och tvärt om men det är små förflyttningar. De punkter som i år visar rött är trivseln på daglig verksamhet, alla personal förstår brukaren samt att brukaren inte förstår all personal Sammanfattningsvis så visar samtliga mätningar i snitt 87,95. Det är en förbättring jämfört med tidigare år och summan av alla resultat delat med 19(antal frågepunkter). För hemtjänsten har också resultaten förbättrats sedan tidigare mätning från 64,26 till 66,25.(20 mätpunkter/frågor). Resultatet från särskilt boende för äldre har försämrats marginellt men dock försämrats från 60,23 till 59. Därmed har inte det målet uppnåtts. Det är sammanlagt 25 områden/frågor som bedömts av omsorgstagarna. Det som märks är att färre angivit att de är mycket trygga har minskat. Att få kontakt med personal på boendet har också minskat och förflyttat sig från gul markering till rött. Personal har

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
		tillräckligt med tid har försämrats. Det finns faktorer som blivit förbättrade. Där märks bland annat bemötandet har förbättrats, maten har ett bättre värde och har gått från gult till grön markering samt att att värdet på om man besväras av ensamhet har blivit bättre dvs upplevelse av ensamheten har minskat.
	Informationen om social service och socialt stöd skall vara korrekt och lätt tillgänglig och kontakt med socialtjänstens personal skall vara lätt att få.	Kontaktuppgifter inom Bluestar(telefonsystemet) uppdateras och förtydligas så kommunens telefoni och växel för inkommande samtal är tydlig så medborgarna får rätt ingång i sina förfrågningar. Under mätning i november 2023 kunde följande resultat erhållas. Inkommande samtal till hela kommen var 14322 stycken. Av dessa var 6944 stycken till sektor omsorg. Av dessa svarades 2789 stycken direkt och 2468 stycken vidarekopplades till mobiltelefon och besvarades. 5257 av 6944 besvarades direkt. Sammantaget var det tekniska tillgängligheten 83,62 %. Med det menas att ett antal samtal besvarades men ingen var i luren eller precis lagt på när samtalet besvarades, allt i från telefonförsäljares datorer som ringer upp till personer som ringer upp och inser direkt att de ringt fel och lägger på men de räknas som tekniskt besvarade. Kommunens totala tekniska tillgänglighet var 79,74 % så sektorn ligger då bättre till i jämförelse.
	Deltagande för vårdnadshavare i ABC-utbildning, alla Barn i Centrum. ABC är gruppträffar för föräldrar som syftar till att främja barns utveckling genom att stärka relationen mellan föräldrar och barn.	Alla familjer i kontakt med Familjecentral får information och uppmanas delta i föräldrautbildningar. Individ- och familjeomsorgen informerar via öppenvård om föräldrautbildningar och uppmanar de som har särskilda behov att anmäla sig. Förskola och skola informerar i föräldramöten kring möjlighet till föräldrar. Annons i Lokalbladet har publicerats under hösten 2023.
Ekonomi i balans	Samtliga verksamheters kostnader ska harmonisera med jämförbara kommuner med liknande struktur.	Netto kostnadsavvikelsen inom äldreomsorgen är något försämrad jämfört med föregående år men ligger fortfarande inom det gula området i Kolada. Det som gör att kostnadsbilden inte är noll beror på olika faktorer, dels hur kostnadsbilden rör sig i andra kommuner men också att verksamheten fick förstärkning 2022 med 0,75 Mkr för att undvika enskilt arbete på avdelningarna inom Säbo Ytterligare faktorer är att bemanningsgrafen inte kunnat hållas full ut då en ökad vårdtyngd motiverat en något ökad bemanning. Samtidigt har kostnaden för betaldagar från sluten vården minskat med nästa 1 Mkr under perioden. Att hålla i minnet är att äldreomsorgen de

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
		senaste två åren har varit gula och inte röda som de var tidigare år samt att innevarande års budgetavvikelse är lika stor som den kostnad sjuktalen representerar. Nettokostnadsavvikelsen inom IFO är något försämrat men är fortfarande under den nivå som redovisades för 2019. För LSS verksamheten ligger kostnaderna i paritet med målet netto kostnad. Åtgärder som genomförs inom äldreomsorgen är helt riktad till att motverka sjuktalen och att skapa en minskad och effektivare bemanning.
	Verksamheterna ska klara sin verksamhet inom tilldelad ram.	För äldreomsorg, hemtjänst är nettokostnadsavvikelserna negativa. Det betyder att verksamheten inte når målet. Det beror på flera faktorer men i jämförelse med Västerbottens kommunerna ligger verksamheten fjärde bäst vad gäller nettokostnader för äldreomsorg. Det har dock skett en förflyttning från rödmarkering till gulmarkering de senaste två åren i Kolada. Det är bemanning som verksamheten kan påverka. Där sker ett arbete att minska kostnadstyngden framförallt på sjukskrivningstalen och att få ner bemanningen till beslutade nyckeltal. Det är sammantaget sjukskrivningstalen som gör att verksamheten inte når budget. En diskussion som förekommit är att Individ- och familjeomsorgen(IFO) har stora personalkostnader. Ur Kolada kan man se att personalmängden jämförbart med andra kommuner. Där ligger IFO inom gul markering. Således kan man genom Kolada tolka att IFO ej är överbemannat dvs antalet heltidsanställda jämfört med liknande kommuner är färre. Ingen grönmarkering har uppnåtts Inom enheten Barn och unga på IFO är det placeringar som utgör den större delen av IFOs underskott och påverkar nettokostnadsavvikelsen. Flera åtgärder pågår sedan två år tillbaka, dels genom satsningar genom statliga medel för att förstärka familjehemsarbetet. Arbetet har resulterat i kostnadsminskningar värda 12 Mkr på årsbasis. Det fortsatta arbetet med nuvarande familjehemsplaceringar arbetar IFO med att verkställa vårdnadsöverflyttar. I under dessa processer omförhandlas avtal med konsulterade familjehem till att bli egna och sänka dygnskostnader. LSS arbetar på och verksamhetens ekonomi påverkas starkt av det kommunala LSS utjämningssystemet.
Hållbar utveckling	Närproducerade livsmedel inom måltidsorganisationen för ökad hållbarhet.	Målet är nått och andelen ligger över resultatmålet med tre procent.

Perspektiv	KS/Utskottsmål		Kommentar
	Vuxna personer med behov av stöd stärks i sin förmåga att kunna leva ett självständigt liv.		För 14 dagar kvartal 4 för tiden 23-11-06-23-11-20 Norra 15,47 Södra 13,27 Det gör att målet inte nås för sista kvartalet och snittet för året är att hemtjänstmottagare möter fler än 10 medarbetare per 14 dagars period som är målet. Det finns flera orsaker till det. Heltid som norm skapade ett ökat arbetsutbud och planeringen kräver att resurspass som uppstår fördelas, då verksamheten periodvis har tider där det finns fler personal än arbetsuppgifter och då fördelas resurspassen i första hand ut istället för de som är sjuka, vård av barn eller på annat sätt inte kan arbeta. Det skapar per automatik fler ansikten i de olika hemtjänstgrupperna. Schema läggningen ses över på schemaansvariga planerare, med det menas att personalen fick mer påverkan på schemat och samordningen utifrån det aktuella målet blev sämre. För att motverka dessa direkt påverkande faktorer på målet har hemtjänstcheferna delat in utföraområdena i fyra mindre grupper för att stärka kontinuiteten i varje grupp. Med de utvecklingsförslag som är presenterade kommer målet ha större möjligheter att nås för 2024.
	Digitalisera inom verksamheten där det är möjligt för att öka kvalitét och effektivitet.		Verksamheten har anslutit sig till Kompetensguiden. I den får verksamheter ett enkelt digitalt verktyg för att utbilda nyanställda, vikarier och fräscha upp kunskaper hos de mer erfarna medarbetarna. Det essentiella är att kunna garantera säker vård för patienter och brukare – oavsett vem som tar hand om och bemöter dem. Digitala larmsystem till Särskilt boende för äldre har införskaffats. Det är en stor digital upprustning av larmsystemet på Strandbacken och har kostat mycket investeringspengar som också beviljats av fullmäktige genom ett särskilt ärende under våren.
Attraktiv arbetsgivare	Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.		Friskfaktorerna ligger kvar i enlighet med samverkan och en nystart och omstart är på gång genom beslut i kommunledningen.
	Engagerade medarbetare med rätt kompetens.		Andelen icke utbildade undersköterskor i förhållande till antalet medarbetare inom hemtjänst och boende har minskat under året och något än målvärdet (38,6 %). Det gör att måluppfyllelsen är gul. Verksamheten har alltså fler outbildade än maxtaket i i målet (35 %). Det ska dock inte förväxlas med att även vårdbiträden kan vara utbildade vårdbiträden då klaras målet med grönmarkering dock ej nivå undersköterskor som nu är en skyddad

Perspektiv	KS/Utskottsmål	Kommentar
		titel från och med 1 juli 2023. Med föreslagna förändringar till KS-mötet i januari 2024 kommer siffran att nås 2024 givet att erforderliga beslut fattas. I den redovisning som skickas till socialstyrelsen för att söka prestationsbidrag för att minska timanställda så har timanställda minskat i förhållande till tillsvidareanställda.
	Ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.	Ledarskapsutbildning är upphandlad för nya chefer och är pågående under året. Det är ledarutvecklingsföretaget Human&Heart som utför utbildningen.
	Införa pulsmätare för att stämma av medarbetarnas arbetsmiljöuppfattning för att stämma av att Nordmalings kommun är en attraktiv och hälsofrämjande arbetsgivare	Två pulsmätningar har skickats ut till medarbetare. Båda pulsmätningarna var denna omgång riktade till medarbetare på Individ- och familjeomsorgen. Frågeställningen var: Hur medarbetarna upplevde verksamhetens målsättning att arbeta med och implementera jämställdhet samt fråga kring hur den enskilde medarbetaren kände sig delaktig och förstod ledningens struktur med ”huset” som också kommunstyrelsen antagit som ledningssystem för Individ- och familjeomsorgen under juni sammanträdet.
	Ledare inom sektor omsorg (enhetschefer) deltar i kompetensutvecklande insatser.	Två utbildningsinsatser har skett riktat mot chefer inom sektor omsorg. Under mars månad fick alla ledare inom Individ- och familjeomsorgen en egen utbildning av FoU(forskning och utveckling region Västerbotten) kring jämställdhet. Tre chefer i sektorn har påbörjat och är snart klara med den upphandlade ledarskapsutbildningen för nya chefer som kranskommunerna till Umeå har upphandlat. Det är företaget Human&Heart som utbildar cheferna.

8 Resultatenhet bredband

8.1 Ekonomiskt resultat

Årets resultat är ett nollresultat enligt budgeterad nivå. Verksamhetens nettokostnad är i princip oförändrad mellan åren. Verksamhetens intäkter ökar med 1,3 Mkr mellan åren där anslutningsavgifterna ligger på cirka 2,0 Mkr vilket är en oförändrad nivå mellan åren. Debiterade månadsavgifter ökar med 0,4 Mkr mellan åren vilket förklaras av ökat antal anslutningar/abonnenter. Vidare ökar intäktsförda investeringsbidrag mellan åren vilken är en effekt av att investeringsprojekt aktiverats.

8.2 Årets verksamhet

Målsättningen är att 2025 ska 98% av hushållen ha möjlighet att ansluta sig till 1 Gbit/s.

Bredbandsnätet i kommunen är nu till stora delar utbyggt och tillkommande anslutningar omfattar i ökad omfattning mer kostnadskrävande anslutningar. Tillkommande anslutningar för fast boende sker därför genom riktat statligt stöd med fastställda urvalskriterier, alternativt genom egenfinansiering som grund. Med anledning av detta har kommunen sökt och blivit beviljade 2,1 Mkr för ändamålet. Kommande bidragsfinansierade projekt är anslutning av fast boende med riktat statligt stöd, fibernät i Nyvik/Lövskatan och Bockholmen samt transportlänk till Tallberg.

8.3 Framtid

Nordmalings kommun kommer fortsättningsvis att arbeta utifrån antagen bredbandstrategi med ökad målsättningsgrad. Kommunen har blivit beviljad fortsatt investeringsbidrag som ska delfinansiera anslutning av fast boende i områden med låg anslutningsgrad.

8.4 Resultaträkning

Resultaträkning Bredband

Löpande prisnivå, Mkr	**Utfall** 2023	**Budget** 2023	**Utfall** 2022
Verksamhetens intäkter	**7,8**	**4,9**	**6,5**
Externa intäkter	7,6	4,8	6,4
Interna intäkter	0,2	0,1	0,1
Verksamhetens kostnader	**-7,8**	**-4,9**	**-6,6**
Verksamhetens kostnader	-6,0	-3,1	-5,2
Interna kostnader	-0,5	-0,5	-0,1
Avskrivningar	-1,3	-1,3	-1,3
Verksamhetens nettokostnad	**0,0**	**0,0**	**-0,1**
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0
Årets resultat	**0,0**	**0,0**	**-0,1**

9 Nordmalings vatten och avfall AB

9.1 Huvuduppgifter

Nordva (Nordmaling Vatten och Avfall AB) är ett helägt dotterbolag till Nordmalings kommun. Nordva äger Nordmalings kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i kommunen. De lagar som främst styr Nordva:s verksamhet är kommunallagen, lagen om allmänna vattentjänster och miljöbalken.

Nordva är delägare till 5 procent av kompetensbolaget Vakin (Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB). Ändamålet med Vakin:s verksamhet är att, på ett effektivt sätt, långsiktigt ansvara för drift, underhåll och genomförande av investeringar i delägarnas allmänna va-anläggningar och åta sig kommunens ansvar för avfallshantering. Vakin anlitas av Nordva för att utföra alla uppgifter kopplade till produktion och distribution av vatten samt avledning och rening av avloppsvatten inom Nordmalings kommun. Detsamma gäller för insamling av hushållsavfall, hushållens grovavfall och tömning av slambrunnar. Vakin hanterar även administration, ekonomi, marknadsföring och kundservice i verksamheterna.

Vakin utför även motsvarande tjänster för Umeva (Umeå Vatten och Avfall AB) som äger Umeå kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar samt Vinva (Vindelns Vatten och Avfall AB) som äger Vindeln kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar.

9.2 Ägardirektiv

Bolagets verksamhet regleras främst av bolagsordning och får inte bedriva verksamhet som inte är förenlig med denna. Bolaget får inte heller bedriva spekulativ verksamhet eller verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Syftet med bolaget är att äga och tillhandahålla anläggningar dels för produktion av allmänna vattentjänster dels för avfallshantering.

Bolaget ska säkerställa att bolagets anläggningar och system är ändamålsenligt skyddade mot brand, intrång och sabotage utifrån att säkerställa produktion och kärnverksamhet.

9.3 Ekonomiskt resultat

Totala rörelseintäkterna för året uppgår till 28 545 tkr (23 628 tkr för föregående år). Totala resultatet efter finansnetto uppgår till 760 tkr (-1 018 tkr). För VA utgörs resultatet av 760 tkr (-1 018 tkr) och för Avfall och återvinning 0 tkr (0 tkr). Enligt självkostnadsprincipen tas överuttag upp som förutbetald intäkt (skuld). Eventuella underskott bokförs i första hand mot ett eventuellt tidigare överuttag och i andra hand som årets resultat. Överuttag och underskott ska normalt regleras inom tre år.

Om man bortser från den utifrån självkostnadsprincipen speciella hanteringen av överuttag och underskott blir resultatet efter finansnetto totalt 205 tkr (-1 469 tkr). För VA blir resultatet 760 tkr (-1 018 tkr) och för Avfall och återvinning -555 tkr (-451 tkr). I samband med bolagsbildandet övertogs ett ackumulerat underskott för Vatten och avlopp uppgående till -2 437 tkr. Det övertagna underskottet klassificerades som en goodwillpost i balansräkningen att skrivas av i samma takt som det minskas genom överuttag. VA-verksamheten gjorde 2023 ett sammantaget överuttag på 2 964 tkr vilket reduceras av avskrivningar på goodwilltillgången med 2 204 tkr. Det ackumulerade underskottet för Vatten och avlopp uppgår vid 2023 års utgång till totalt -2 093 tkr.

Den 12 december 2022 tog kommunfullmäktige i Nordmaling beslut om att höja brukningstaxan för VA med 25% år 2023 och upp till 15% år 2024 för att möjliggöra en ekonomi i balans inom rimlig tid och undvika kapitalbrist.

Kostnaden för transport och deponi av slam från reningsverken har för året ökat med ca 45% varför det togs beslut om att lagerhålla mängderna. Hanteringen skjuter därmed transport- och deponikostnaderna framåt i tiden. Alternativ för slamhanteringen utreds för att hitta ett mera kostnadseffektivt sätt att

hantera avfallsströmmen än det som erbjuds idag. Elkostnader har varit lägre 2023 jämfört med föregående år på grund av en stabiliserad marknad under andra halvan av året. Kemikaliekostnaderna har ökat jämfört föregående år, delvis beroende på att extra volymer beställdes för att säkerställa driften under den pågående ombyggnationen av Floxens vattenverk. Kostnader för reparation och underhåll har minskat jämfört med föregående år. Det beror framför allt på minskade kostnader för reparation och underhåll av ledningsnät.

För Avfall och återvinning höjdes avfallstaxan med 9 % 2023 enligt kommunfullmäktiges beslut med målsättning för att säkerställa en ekonomi i balans de kommande åren. Inom verksamheten ligger taxeintäkterna högre jämfört med föregående år medan de rörliga intäkterna kopplat till avfallsvolymer har minskat på grund av minskade volymer. Övriga intäkter från försäljning av återvunnet material är högre, främst kopplat till ökad försäljning av metall. Kostnaden för köpt driftentreprenad från Vakin har varit högre än föregående år till följd av bland annat ökat behov av inhyrd personal på ÅVC.

I samband med bolagsbildandet övertogs ett ackumulerat överuttag för Avfall och återvinning motsvarande 1 842 tkr. Det ackumulerade överuttaget för Avfall och återvinning uppgår vid 2023 års utgång till totalt 1 064 tkr.

Investeringarna för 2023 uppgick till 12 396 tkr. För perioden 2023–2032 beräknas investeringarna uppgå till omkring 195 600 tkr.

9.4 Årets verksamhet/framtiden

Inom Vatten och avloppsverksamheten kommer arbetet med en ny taxestruktur enligt Svenskt Vatten publikation P120 för VA taxa att fortsätta under 2024. Stort fokus är en förbättrad datakvalitet framför allt gällande små lägenheter och lagerlokaler samt att identifiera dagvattenkunder. Ambitionen är att under 2025 inkludera både reviderade avgifter för lokalytor och dagvattenavgifter i taxan.

För att få ett bättre underlag inför nästa års investeringsbudget har ett internt utredningsforum inom VA-verksamheten startats upp. Syftet är att följa upp och prioritera utredningsarbetet och därmed säkerställa att färdiga utredningar finns framtagna inför budgetarbetet för 2025.

För att uppfylla kraven i lagen om allmänna vattentjänster har samarbetet med Nordmalings kommun resulterat i en vattentjänstplan som förväntas antas 2024. Planen inkluderar långsiktiga bedömningar av vatten- och avloppsbehov samt nödvändiga åtgärder för att säkerställa VA-anläggningarnas funktion vid ökad belastning, exempelvis vid skyfall. Vattentjänstplanen blir vägledande för prioritering av investeringar och för att säkra vattentjänsterna i Nordmalings kommun.

En fortsatt framtida fokus är arbetet med att förbättra vattenbalansen. I det arbetet ingår att identifiera och vidta åtgärder för att minska in- och ut läckage från ledningsnätet samt att säkerställa en stabil drift av vatten- och reningsverken i Nordmalings kommun.

Inom Avfall och Återvinning pågår för närvarande en utbyggnad av obemannade återvinningscentraler, ÅVC Plus. Enligt nuvarande plan kommer Nordmalings ÅVC att kunna erbjuda sina kunder ÅVC Plus under 2025. Projektet har blivit försenat på grund av dåliga markförhållandet inom den aktuella fastigheten. Utvecklingen syftar till att förbättra tillgängligheten för kunderna och möjliggöra en förbättrad utsortering och hanteringen av restmaterial på återvinningscentralen.

Införandet av ett flertal nya avfallsfraktioner kommer att slutföras under året. Syftet är att få renare avfallsflöden som kan materialåtervinnas och skapa nya produkter.

Från och med den 1 januari 2024 tar kommunerna över ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushåll genom antingen fastighetsnära insamling eller genom lättillgängliga insamlingsplatser. Införandet innebär ett övertagande av befintligt system. Det finns en risk att den ekonomiska ersättningen från producenterna inte kommer att täcka de kostnader som övertagandet i kommunal regi innebär. Regeringen har även beslutat att från den 1 januari 2027 införs fastighetsnära insamling av förpackningar för samtliga fastighetsägare. Det innebär att beslut måste fattas om insamlingssystem för alla typer av fastigheter under 2024.

I en verksamhet med självkostnadsprincip är möjligheterna för egenfinansiering av investeringar begränsad, i princip, till nivån på avskrivningarnas storlek. Investeringar utöver det måste ske via extern finansiering.

9.5 Resultaträkning

Resultaträkning Nordmalings vatten och avlopp AB

Löpande prisnivå, Mkr	**2023**	**2022**
Verksamhetens intäkter	28,5	23,6
Verksamhetens kostnader	-24,1	-23,7
Avskrivningar	-3,4	-0,8
Verksamhetens nettokostnad	**1,0**	**-0,9**
Finansiella intäkter	0,4	0,1
Finansiella kostnader	-0,6	-0,3
Resultat efter finansiella poster	**0,8**	**-1,1**
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	-0,2	0,2
Årets resultat	**0,6**	**-0,9**

9.6 Balansräkning

Balansräkning Nordmalings vatten och avlopp AB

Löpande prisnivå, Mkr	**2023**	**2022**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar	44,5	35,8
Omsättningstillgångar	19,5	17,7
SUMMA TILLGÅNGAR	**64,0**	**53,5**
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	4,2	3,6
Obeskattade reserver	0,0	0,0
Långfristiga skulder	51,3	42,3
Kortfristiga skulder	8,5	6,4
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**64,0**	**52,3**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Ställda säkerheter	0,0	0,0
Ansvarförbindelser	0,0	0,0

10 Nordmalingshus AB

10.1 Huvuduppgifter

Det övergripande syftet med ett allmännyttigt bostadsbolag är att främja bostadsförsörjningen i kommunen för alla grupper i samhället.

10.2 Ägardirektiv

Nordmalingshus AB ägs i allmännyttigt syfte för att främja bostadsförsörjningen i kommunen. I detta ingår att tillgodose olika bostadsbehov och tillhandahålla ett varierat bostadsutbud av god kvalitet samt erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

I bolagets uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Det handlar om ett etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande

Nordmalings kommun fastställde under 2012 nya ägardirektiv för bolagets styrning med följande mål. Ett extra ägardirektiv fastslogs av kommunfullmäktige den 23 juni 2015 § 62 där kommunen uppdrar till det helägda bostadsbolaget Nordmalingshus AB att bygga lägenheter.

Ägardirektiven har under hösten 2023 påbörjat revideras för att skapa ytterligare möjligheter för en tydlig styrning och för att ha större möjligheter att på koncernnivå skapa maximal koncernnytta.

10.3 Ekonomiskt resultat

Resultat

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt är ett nollresultat att jämföra med föregående år då resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 0,5 Mkr.

Årets resultat efter bokslutsdispositioner och skatt är ett resultat på 0,5Mkr att jämföra med föregående år då resultatet uppgick till 0,4 Mkr.

Finansiering

Totala låneskulden uppgår till 72,6 (77,1) mkr
med en genomsnittsränta på 2,14 (0,98)%. Räntorna fördelas på 60/40% mellan de fasta och rörliga lånen.
Kommuninvest är Nordmalingshus AB:s kreditgivare.

Soliditet

Enligt ägardirektivkravet ska den långsiktiga soliditeten vara minst 20 % under en tioårsperiod beräknat på balansomslutningen.
Soliditeten ligger på 31,0 %.
Målet har uppfyllts enligt ägardirektiven.

Amortering

Bolaget ska årligen amortera minst motsvarande avskrivningskostnaderna ny-investeringarna exkluderade.
Under 2023 gjorde bolaget en amortering (4 500 000 kr). Amorteringarna följer ägardirektiven.

10.4 Årets verksamhet/framtiden

Nordmalingshus AB:s utveckling under 2023 har varit god. Bostadsmarknaden har varit stabil under året i Nordmalings centrum där vakansgraden under året har varit låg. Efterfrågan på lägenheter i centrala Nordmaling har varit hög. I ytterområdet Rundvik är efterfrågan mindre och vakansgraden högre.

Bolaget har under flera år arbetat med att öka beståndet i centrala Nordmaling. Under året har det påbörjats arbete med en ny detaljplan för fastigheterna Hjorten 1 och Kullen 1. Processen fortsätter under 2024.

Nordmalingshus har gjort större planerade underhållsåtgärder som fasadmålning på hantverkargatan 6, Odengatan 13 i Nordmaling och Bräntet 106-108 i Hörnsjö.

Bolaget har under året tecknat ett blockhyresavtal på Tobiasgården med Statens bostadsomvandling. Under 2024 byggs Tobiasgården om från ett särskilt boende till 7st nya lägenheter för äldre. Inflyttning är beräknad i slutet av 2024.

De ökade priserna på energi samt underhållskostnader har haft en viss påverkan på bolagets verksamhet och ekonomi. Med anledning av kriserna i omvärlden ser bolaget med oro över hur inflationen har pågått under år 2023.

De risker och osäkerhetsfaktor som i dagsläget är störst för bolaget är det rådande ekonomiska läget med inflation och kostnadsökningar på underhåll, uppvärmning och stigande elpriser som skulle kunna påverka resultatet negativt. Men bolaget ser med tillförsikt fram emot framtidens utmaningar. Det finns fortsatt en efterfrågan på nyproduktion i centrala Nordmaling vilket bådar gott för framtiden.

Under 2023 tillträdde en ny styrelse samt ny styrelseordförande.

10.5 Resultaträkning

Resultaträkning Nordmalingshus AB

Löpande prisnivå, Mkr	**2023**	**2022**
Verksamhetens intäkter	24,9	24,1
Verksamhetens kostnader	-19,0	-18,5
Avskrivningar	-4,4	-4,3
Verksamhetens nettokostnad	**1,5**	**1,3**
Finansiella intäkter	0,3	0,1
Finansiella kostnader	-1,8	-0,9
Resultat efter finansiella poster	**0,0**	**0,5**
Bokslutsdispositioner	0,1	0,2
Skatt på årets resultat	0,4	-0,3
Årets resultat	**0,5**	**0,4**

10.6 Balansräkning

Balansräkning Nordmalingshus AB

Löpande prisnivå, Mkr	**2023**	**2022**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar	106,7	108,3
Omsättningstillgångar	6,3	10,2
SUMMA TILLGÅNGAR	**113,0**	**118,5**
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	34,7	34,3
Obeskattade reserver	0,4	0,5
Långfristiga skulder	68,2	74,2
Kortfristiga skulder	9,7	9,5
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**113,0**	**118,5**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Ställda säkerheter		
Ansvarförbindelser	0,0	0,0

11 Begreppsförklaring

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar som beräknas utifrån förväntad ekonomisk livslängd.

Avsättningar

Förväntad framtida utbetalning som på balansdagen är osäker till såväl storlek på belopp som tidpunkt när den ska göras.

Eget kapital

Skillnad mellan tillgångar och skulder och visar kommunens ackumulerade förmögenhet.

Eget kapital inklusive pensionsförpliktelse

Visar effekten på egna kapitalet om ansvarsförbindelse i form av pensionsförpliktelse skulle redovisas på skuldsidan i balansräkningen.

Förkortningar

tkr = tusen kronor

Mkr = miljoner kronor

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det egna kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Årlig ersättning mellan finansförvaltningen och sektorerna för det kapital som nyttjas. Summan av internränta och avskrivningar.

Kassaflödesanalys

Redovisar hur kommunen har fått in pengar och hur de har använts under året. Visar förändring i likvida medel.

Kassalikviditet

Betalningsberedskap på kort sikt dvs. förmåga att betala korta skulder i rätt tid. Omsättningstillgångar minus lager delat i kortfristiga skulder.

Kortfristiga skulder

Lån och skulder som ska betalas inom ett år.

Långfristiga skulder

Skulder vars löptid överstiger ett år.

Nettokostnader

Driftskostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nettolåneskuld

Räntebärande skulder minus räntebärande tillgångar, kortfristiga placeringar respektive kassa och bank.

Omsättningstillgångar

Tillgång som är avsedd att omsättas i verksamheten genom försäljning eller förbrukning.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder där de förbrukas eller tillkommer.

Soliditet

Nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är egenfinansierade. Soliditeten visar kommunens finansiella styrka på lång sikt. Eget kapital uttryckt i procent av summa tillgångar.